

Éxodo

Israelitaarã Egipto eujãdeepa uchiadap'edaa

Introducción

Éxodo jara k'inia bi “uchiada” maa–e pirã “awara ai wãdap'edaa”. Na libro mãga t'ijarapata, Tachi Ak'õrepa israelitaarã ateeda perã Egipto eujãde esclavo p'anadap'edaadeepa p'uuru chiwidi ooit'ee.

Na librode naapiara k'awadait'ee (cap. 1.1–15.21) israelitaarã esclavo p'anadap'edaa Egipto eujãde. Ma israelitaarã uchiapiit'ee, Tachi Ak'õrepa jirit'eraji eperã aba t'ijarapatap'edaa Moisés. Na libro leedak'ãri, Moisés t'í audú unudait'ee, iru k'ap'ia Tachi Ak'õrepa ichi p'uuru pidaarã k'aripada perã. K'awadait'ee Moisés t'oda mãik'aapa irua ooda, ichi k'útrãa bak'ãri. Ichiaba k'awadait'ee sãgata Tachi Ak'õrepa iru jirit'erada. Mãgí eperãpa ichi p'uuru pidaarã uchiapiji Egipto eujãde esclavo p'anadap'edaamãiipa ateeit'ee Canaán eujãdee. Na capitulode ichiaba k'awadait'ee sãgá Moisés pedeenada Faraón k'írapite israelitaarã pari. Na capitulode ichiaba k'awadait'ee sãgata chi naapema Pascua fiesta oodap'edaa mãik'aapa sãap'eda ma fiesta oojida.

T'ëepai k'awadait'ee (cap. 15.22–20.1) ne–inaa Tachi Ak'õrepa israelitaarãmaa jarateeda ichide audupiara ijãadamerã. Mãgá achimaa jaratee wãji ma eujã pania wëe bide wãyaa wãdak'ãri, Sinaí eede parutamaa. ¿Sãap'eda israelitaarã eujã pania wëe bide wãyaaajida? Made wãyaaajida Tachi Ak'õrepa ãra uchiapik'ãri Egipto eujãdeepa ateeit'ee ichia eujã ãchi chonaarãmaa teeit'eeda adadee. Sinaide p'anide Tachi Ak'õrepa teeji ley diez mãik'aapa pacto ooji ãra ome.

T'ëepai k'awadait'ee (cap. 21–24) Tachi Ak'õrepa ley teek'ãri israelitaarãmaa k'awaadamerã sãga p'anapataadaipia bi iru k'írapite mãik'aapa ãchi k'õp'ãyoorã ome.

T'ëepai k'awadait'ee (cap. 25–31) Tachi Ak'õrepa jarak'ãri sãga oodaipia bi ichi ome unupata te mãik'aapa net'aa aide bípata.

T'ëepai k'awadait'ee (cap. 32–34) israelitaarã oo k'iniada–e p'anadak'ãri Moiseapa jaradak'a. Ma k'ãyaara oojida p'ak'a chak'e nãeedee ai k'írapite it'aa t'íidait'ee.

T'ëepai k'awadait'ee (cap. 35–40) Tachi Ak'õre ome unupata te abamãi oodak'ãri.

Israelitaarã Egipto pidaarã juade

1 ¹ Israelitaarã^a ächi te pidaarã paara Jacob ome Egiptode pachejida. Ma israelitaarã nãgiirã paji: ² Jacob warrarã Rubén, Simeón, Leví, Judá, ³ Isacar, Zabulón, Benjamín, ⁴ Dan, Neftalí, Gad mãik'aapa Aser. ⁵ Jacobdeepa uchiadap'edaarã setenta paji. Chi warra José ichideerã ome Egiptode p'anapachida.

⁶ José, chi ñpemaarã paara mãik'aapa ma generaciõndepemaarã jõmaweda piujida. ⁷ Mamída ãradeepa uchiadap'edaarã chok'ara ñwajida. Mágá israelitaarã Egiptode chok'ara ñwa wájida.

⁸ Taarã pak'ãri, awaraa rey beeji Egiptode. Mamída irua José k'awa—e baji. Mãgipa israelitaarã Egiptode chok'ara ñwa wãda unuk'ãri, ⁹ ichi ak'ipataarãmaa mãgaji: “Píchá ak'íti, já israelitaarã tachi k'ãyaara chok'araara p'anadairã, tachi p'oyaadai. ¹⁰ Maperã ne—inaa oodáma ächi waa ñwanaadamerã. Maa—e pirã ächi tachi k'íra unuamaa iru p'anapataarã eere padaridai tachi ome chõodait'ee mãik'aapa na eujãdeepa jirabododayada” aji.

¹¹ Maperã Faraonpa^b mãik'aapa poro waibiarã ichi jua ek'ari beerãpa israelitaarã mimiapijida. Israelitaarã awara—awaraa bik'oojida mãik'aapa Egipto pidaarã aba—abaa bijji ma awara bidap'edaa chaa ak'idamerã. Mimia chaaree oopipachida. Oopijida p'uuru omé, Pitón mãik'aapa Ramsés, Faraón net'aa aide iadait'ee. ¹² Mágá Egipto pidaarãpa ächi jua ek'ari israelitaarã k'achia iru p'anapachida mída, Tachi Ak'õre ãra ome bapachi. Mapa israelitaarã waapiara ñwa wãpachida. Maperã Egipto pidaarãpa ãra waawee p'anapachida mãik'aapa k'íra unuamaa iru p'anapachida.

¹³ Maapai israelitaarã Egipto pidaarã esclavoorã paji. Egipto pidaarã jua ek'ari chupiria p'anapachida. ¹⁴ Egipto pidaarãpa ladrillo yoorodee oopipachida mãik'aapa oopipachida mimia chaaree k'íra t'ãdoos p'uuruudeepa taawa. Mágá israelitaarã k'achia oo iru p'anapachida ächi jua ek'ari.

¹⁵ Ma awara Egiptodepema reypa t'í pëjji hebreo^c wëraarã partera t'íjarapatap'edaa Sifrá Fuvá ome mãik'aapa ãramaa mãgaji:

¹⁶ —Parãpa hebreorã warrarã t'opidak'ãri, ak'íti k'lawadait'ee imik'íra warra wa wëra k'au. Imik'íra pirã, peet'áati. Mamída wëra pirã, ichiak'au bidapáde aji, chok'ai beemerã.

¹⁷ Mamída ãrapa mãga oo k'iniada—e paji Tachi Ak'õre waawee p'anadap'edaa perã. Egiptodepema reypa jaradak'a oodak'aa paji. Imik'íra warrarã chok'ai bipachida.

^a 1.1 Chonaarãweda Jacobdeepa uchiadap'edaarã israelitaarã apachida Tachi Ak'õrepa Jacob Israel t'í bida perã. ^b 1.11 Chonaarãweda Egiptodepema reyrã jõmaweda t'íjarapachida Faraón, ächi t'í awara—awaraa iru p'anajida mída. ^c 1.15 Hebreo ak'ãri,

jara k'inia bi israelitaarã, ãrapa hebreo pedee pedeeapatap'edaa perã.

¹⁸Māpai Egipto pidaarã reypa ma parteraarã waya t'ĩ pëiji māk'aapa iidiji:

—¿Sāap'eda imik'ĩra chak'eerã peeda–e p'anima? aji.

¹⁹Ārapa p'anaujida:

—Hebreorã wēraarã Egiptodepema wēraarāk'a bee–e. Chaareera p'ani. Tai panadai naaweda, ārapa warra t'opatada ajida.

²⁰Māgá israelitaarã waapiara iwa wāpachida. Ma awara Tachi Ak'ōrepa ma parteraarã pia ak'iji, ²¹ichi waawee p'anadap'edaa perã māk'aapa israelitaarã k'aripadap'edaa perã. Mapa irua āradeepa warrarã chok'ara uchiapiji.

²²Ma t'ēepai Faraonpa jōmaarāmaa nāga jara pëiji: “Ma hebreorã warra chak'eerã t'orutaarã jōmaweda toidaa bat'ak'óoti. Mamīda wēra k'au chak'eerã chok'ai atabēidapáde” aji.

Moisés t'oda

2 ¹Maapai Levideepa uchiadapa Levideepa uchiada wēra ataji. ²Māgá biak'oo beep'eda, imik'ĩra warra t'o ataji. Chi warra k'ĩra wāree unuda perã, atane ōpee merã iru baji to barree bat'apiamaapa. ³Mamīda p'oyaa waa māgá merã iru ba–e paji. Maperã k'oraa totoradee k'ada jirriipa pi–ia p'urup'eda, chi warra chai aide bijī māk'aapa Nilo to ide totora–idaa jira badamāi binaji. Māgá toida bai ūu beeji. ⁴Ma warra chai ipewēra mama beeji t'imīipa ak'i bait'ee māk'aapa k'await'ee iru ome k'āata p'asai.

⁵Māga nide Faraón k'au toidaa k'uide cheji. Chi esclavaarã to ide nidade, irua unu ataji ma k'oraa bai ūu bi totora–idaa jira bide. Mapa esclava abaamaa jaraji ma k'oraa aneemerã. ⁶Ma k'oraa ewa atak'āri, unuji warra chai jēe nībi. Mapa Faraón k'aupa chupiria k'awaaji māk'aapa māgaji:

—Na hebreo chaida aji.

⁷Māpai ma warra chai ipewēra k'ait'a badapa Faraón k'aumaa māgaji:

—¿Mia jirinaik'ā aji, hebreo wēra na warramaa jutopimerã?

Faraón k'aupa p'anauji:

⁸—Wāpáde aji.

Mapa chi nawe atanaji.

⁹Chi nawe aneek'āri, Faraón k'aupa māgaji:

—Na warra chai atáji māk'aapa mi–it'ee waritēeji. Mia p'aait'eeda aji, wariteeru pari.

Māpai chi nawepa ateeji māk'aapa wari ataji. ¹⁰Tawara pak'āri, Faraón k'aumaa teenaji. Rey k'aupa chi warrak'a iru beeji māk'aapa t'ĩ bijī Moisés,^d iru toiduupa uchía atada perã.

^d 2.10 Hebreo pedeede Moisés jara k'inia bi “uchía atada”. Jōdee Egipto pidaarã pedeede jara k'inia bi “chi warra”.

Moisés Madián eujádee miru wāda

¹¹ Moisés chonaa pak'āri, ewari aba wāji ichi auk'aarā, hebreorā ak'ide. Ununaji mimia chaaree oomaa p'ani. Egiptodepemapa hebreo wimaa baji. ¹² Moisepa māga unuk'āri, awara āyaa pia ak'ip'eda, apida unu–e pak'āri, ma egipcio peet'aaji māik'aapa ipu nāusaade jau nībiji. ¹³ Ai norema waya uchiak'āri, unuji hebreorā omé chōomaa p'ani.

Moisepa iidiji chi apema sīmaa badamaa:

—¿K'āare–it'ee pichi auk'aa sīmaa bima? aji.

¹⁴ Māpai chi sīmaa badapa māgaji:

—¿K'aipa pi tai porok'a bijima taipa oo p'ani ak'imerā? ¿Egipcio peedak'a mi jida peeit'ee k'isia bik'ā? aji.

Māga ūrik'āri, Moisés waaweedachi ichia egipcio peeda k'awaadap'edaa perā. ¹⁵ Wāara, Faraonpa k'awa atak'āri Moisepa ma egipcio peeda, iru jiripiji peet'aaait'ee.

Mamīda Moisés mirudachi Madián eujádee. Mama panak'āri, pozo bada ik'aawa su–ak'i beejī.

¹⁶ Ma k'ait'a eperā t'ījarapatap'edaa Reuel bapachi. Māgí Madián eujádepema p'aaare paji. Māgí eperāpa k'au siete iru baji. Ma ewate chi k'aurā ma pozodee wājida pania t'ide māik'aapa ne–animalaarā pania topata bōgok'a bee ipurude, āchi ak'ōre ovejaarāmaa topidait'ee. ¹⁷ Māga nide awaraa oveja ak'ipataarā chedap'eda, ma wēraarā mamāik'aapa āyaa jērek'oojida. Mapa Moisepa āra k'aripaji māik'aapa āra ovejaarāmaa pania topiji.

¹⁸ Ma wēraarā āchi ak'ōremaa waya wādak'āri, irua iidiji:

—¿Sāap'eda idi isapai āpītee chejidama? aji.

¹⁹ P'anaujida:

—Egipcio pa tai k'aripaji awaraa oveja ak'ipataarāpa tai jērek'oo chedak'āri. Irua pania t'ip'eda, pi ovejaarāmaa topijida ajida.

²⁰ Māpai Reuelpa māgaji:

—¿Sāma bima ma eperā? ¿Sāap'eda iru ituaba atabēijidama? ¿Iru t'ī atanadapāde aji, tachi ome nek'o chemerā!

²¹ Māgá Moisés Reuel tede beejī. Mama bide, Reuelpa ichi k'au Séfora teeji, ai ome miak'āimerā. ²² Miak'āidap'eda, chi wēra biak'oo beejī māik'aapa imik'īra warra t'oji. Moisepa t'ī bijī Gersón,^e ichia jarada perā: “Mi awaraa eujádepema mīda, nama chīara eujāde bapari.”

²³ Taarā pak'āri, Egiptodepema rey piuji. Mamīda israelitaarā chupīria p'aneejida, Egipto pidaarā jua ek'ari esclavo p'anadap'edaa perā. Mapa Tachi Ak'ōremaa chupīria iidipachida. Māpai Tachi Ak'ōrepa āra chupīria bia jōnadap'edaa ūriji. ²⁴ Māga ūrik'āri, k'irāpaji ichia pacto ooda

^e 2.22 Hebreo pedeede Gersón jara k'inia bi “awaraa eujádepema”.

Abraham ome, Isaac ome mäik'aapa Jacob ome. ²⁵Mapa Tachi Ak'õrepa ma israelitaarã ak'iji mäik'aapa ära chupiria k'awaaji.

Tachi Ak'õrepa Moisemaa jarada israelitaarã k'aripamerã

3 ¹Moisés chãure Reuel ichiaba t'ijarapachida Jetro. Ma Jetro Madiandepema p'aare paji.

Ewari aba Moisepa Jetro ovejaarã ak'ïmaa bak'ãri, eujã pania wêe bideepa t'imipiara p'e ateeji. Panaji Horeb' eede; Tachi Ak'õre ee apatap'edaamã.

²Mama Tachi Ak'õre angelpa ichi Moisemaa unupiji zarzade^s Ma zarzade t'ipitauk'a urua nãbaji, k'ï-ee. Moisepa pia ak'ik'ãri, k'awaaji ma zarza paa jõ-e nãbi. ³Mapa k'ïsiaji: “¿Na k'ãarema? ¿Sãap'eda paa jõ-ema? K'ait'aara ak'ide wãit'eeda” aji. ⁴K'ait'aara wãk'ãri, Tachi Ak'õrepa ma zarzadeepa t'ijaraji:

—Moisés, Moisés.

Moisepa p'anauji:

—Nama bida aji.

⁵Mãpai Tachi Ak'õrepa mägaji:

—K'ait'aara chenãaji. Pichi chancla ëra bïji, nama pi mi k'ïrapite bainã bairã. ⁶Mi pi ak'õre Ak'õre Waibia, ichiaba pi chonaarã Abraham, Isaac mäik'aapa Jacob ijãadap'edaa Ak'õre Waibia.

Moisepa mãga ùrik'ãri, ichi k'ïra wãk'aji, waawee bada perã Tachi Ak'õremaa ak'it'ee.

⁷Mãpai Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Mia unu bi mi eperãarã Egiptode chupiria p'ani. Ûri bi ära chupiria bia jõni, esclavoorã poro waibiarãpa ära miapi iru p'anadairã. ⁸Maperã cheji Egipto pidaarã juadeepa k'aripait'ee. Ma eujãdeepa ateeit'ee eujã pi-iadee; eujã waibiadee, leche, miéle^h ome waibia paraamã. Mama p'anapata nãgí eperãarã: cananeorã, hititaarã, amorreorã, ferezeorã, heveorã mäik'aapa jebuseorã. ⁹Mia israelitaarã biapi ùri bi mäik'aapa unu bi Egipto pidaarã juade ära chupiria p'ani. ¹⁰Mapa Faraonmaa wãpãde aji, mi eperãarã, israelitaarã Egipto eujãdeepa uchua atade.

¹¹Mamãda Moisepa p'anauji:

—Mi eperãarã poro waibia-epi Faraón k'ïrapite wãit'ee. Mia israelitaarã Egipto eujãdeepa p'oyaa uchua ata-eda aji.

¹²Mãpai Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Mi pi ome bait'ee. Pia Egipto eujãdeepa mi p'uuru pidaarã uchua atak'ãri, nãgí eede parã jõmaarãpa mimaa it'aa t'ïdait'eeda aji. Mãga p'asak'ãri, k'awadait'ee miata pi pëiji.

^f 3.1 Ichiaba t'ijarapachida Sinaí. ^g 3.2 Zarza pak'uru jep'eda iiri-idaa bi.

^h 3.8 Israelitaarãpa 'leche, miéle ome waibia paraa' adak'ãri, jara k'ïnia baji ma eujã pia baji ne-uidait'ee mäik'aapa p'üajara paraaji ächi ne-animalaarã-it'ee. Mãgaweda cabra leche audú topachida mäik'aapa miéle datiljõdee ooda audú k'opachida.

¹³Māpai Moisepa mājaji:

—Mia israelitaarāmaa jararu pirā: “Tachi Ak'õre, parā chonaarā Ak'õre Waibiapa mi pèiji”, ārapa pi t'ĩ k'awa k'inia p'anadait'ee. Māga iididak'āri, ¿mia sāga p'anauyama? aji.

¹⁴Tachi Ak'õrepa p'anauji:

—Mita chi ichita baparida' aji. Israelitaarāmaa nāga jaranáji: “Chi ichita baparipa mi pèiji parā k'aripamerā.”

¹⁵Ma awara Tachi Ak'õrepa mājaji:

—Ichiaba nāga jaráji: “Mi pèiji tachi chonaarā Abraham, Isaac māk'aapa Jacob ijāadap'edaa Ak'õre Waibiapa. Iru t'ijarapata Tachi Ak'õre.” Parā israelitaarāpa, parādeepa uchiadait'eerāpa paara ichita mi māga t'ijarapataadait'ee. ¹⁶Egiptode panak'āri, jara pèiji israelitaarā poro waibiarāmaa chip'edaidamerā. Maap'eda āramaa nāga jaráji: “Tachi Ak'õre, parā chonaarā Ak'õre Waibia, Abraham, Isaac māk'aapa Jacob Ak'õre Waibiapa ichi mīmaa unupiji. Mīmaa jaraji ichia wāara unu bi parā israelitaarā chupiria chitooni Egipto pidaarā juade. ¹⁷Ichiaba jaraji ichia parā uchiapiit'ee ma Egipto pidaarā juadeepa māk'aapa parā ateeit'ee eujā pi–ia bide, leche, miéle waibia paraamaa. Ma eujāde p'anapata cananeorā, hititaarā, amorreorā, ferezeorā, heveorā māk'aapa jebuseorā.”

¹⁸Ma awara Tachi Ak'õrepa Moisemaa mājaji:

—Pia israelitaarā poro waibiarāmaa māga jaranak'āri, pi pedee ijāadait'ee māk'aapa pi ome Egiptodepema reymaa wādait'ee. Mama panadak'āri, irumaa pia nāga jaráji: “Tachi Ak'õre, hebreorā Ak'õre Waibia tai ome unuji. Mapa tai pèiji eujā pania wēe bidee. K'āima õpee ma eujāde wāyaadait'ee māk'aapa ne–animalaarā peedap'eda, paadait'ee Tachi Ak'õre, tai Ak'õre Waibia–it'ee.” ¹⁹Pia Egiptodepema reymaa māga jararu pijida, mia k'awa bi irua parā pèi–e pait'ee mia pèipi–emaa. ²⁰Mapa mia mi jua Egipto pidaarāmaa unupiit'ee. Āra miapiit'ee māk'aapa chok'ara piudait'ee mia ook'āri ne–inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Maap'eda Faraonpa parā pèiit'ee. ²¹Ma awara mia Egipto pidaarāmaa k'isiapiit'ee israelitaarā k'aripadamerā māk'aapa āramaa net'aa teedamerā. ²²Israelitaarā wēraarāpa iididak'āri āchi k'ait'a p'anapataarāmaa wa awaraa Egiptodepemaarāmaa, teedait'ee ne–inaa p'arat'adee ooda, nēedee ooda māk'aapa parā warrarā–it'ee, wēra k'aurā–it'ee p'aru teedait'ee. Māgá mia parāmaa Egiptodepemaarā net'aa teeit'eeda aji.

Tachi Ak'õrepa Moisemaa ne–inaa unupida

4 ¹Mamīda Moisepa mājaji:

—Israelitaarā poro waibiarāpa ijāada–e pait'eeda aji, mia māga jarak'āri. Ma k'āyaara jaradait'ee: “Tachi Ak'õrepa ichi pīmaa unupi–e paji.”

ⁱ 3.14 Literalmente: ‘Yo Soy El Que Soy’.

²Māpai Tachi Ak'õrepa iidiji:

—¿K'ãata pichi juade iru bima? aji.

Moisepa p'anauji:

—Oveja ak'ipari pak'uruta iru bida aji.

³Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Eujãde bat'at'aapãde aji.

Moisepa bat'at'aak'ãri, taama padachi. Ma taama unuk'ãri, waaweepa Moisés p'iradachi.

⁴Mamĩda Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Chi trude jita atapãde aji.

Chi trude jita atak'ãri, oveja ak'ipari pak'uru padachi.

⁵Māpai Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Māga óoji ijãadamerã mi, ãra chonaarã Abraham, Isaac mãik'aapa Jacob Ak'õre Waibiapa pima unupida. ⁶ĩrá pichi jua t'ũamãi t'ipãde aji.

Moisepa ooji Tachi Ak'õrepa jaradak'a. Ichi jua ãt'a atak'ãri, lepra k'ayaapa t'o–t'oo baji nievek'a.

⁷Māpai Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Waya pichi jua t'ũamãi t'ipãde aji.

Moisepa ooji Tachi Ak'õrepa jaradak'a. ãt'a atak'ãri, ichi jua ai naawedapemak'a baji.

⁸Māpai Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Ma naa unupida ãra k'ĩrapite oonak'ãri, ijãada–e pirã, chi t'ẽepemata ijãadai. ⁹Mamĩda ma omeeweda ijãada–e pirã, pania joi atãji Nilo todepema mãik'aapa eujãde weet'ãaji. Māga ook'ãri, waa padariit'eeda aji.

¹⁰Mamĩda Moisepa p'anauji:

—Aai, Tachi Ak'õre, mi pia pedeek'aa. Mi t'oruweda mi pi–ia pedeek'aada aji.

¹¹Mamĩda Tachi Ak'õrepa mägaji:

—¿K'aipa eperãarã it'ai oojima? ¿K'aipa eperãarã pedee atuapiparima maa–e pirã k'ĩiri k'isuapiparima? ¿K'aipa eperãarã tau pia unupiparima maa–e pirã tau p'ãriupiparima? ¿Mi, Tachi Ak'õrepa māga oopari–ek'ã?

¹²Wãji. Mia pi pia pedeept'ee. Ma awara mia jarapi k'inia bi pĩmaa jarateit'eeda aji.

¹³Mamĩda Moisés wã k'inia–e baji. Mapa mägaji:

—Aai, Tachi Ak'õre, mi chupĩria k'awãaji. Mi k'ãyaara awaraata peipãde aji.

¹⁴Maperã Tachi Ak'õre k'ĩraudachi Moisés ome mãik'aapa mägaji:

—Pi ãpema Aarón auk'a Levideepa uchiada. Mia k'awa bi iru pi–ia pedeept'ee. Iru pi k'ĩrachuude cheru mãik'aapa o–ĩadariit'ee pi unuk'ãri.

¹⁵Iru ome pedeeji mãik'aapa jarãji jõmweda irua t'ẽepai jaramerã. Parã pedeedak'ãri, mi parã ome bait'ee. Jarateit'ee mia parãmaa oopi k'inia bi. ¹⁶Mia jarapi bik'a pia Aaronmaa jarait'ee mi pari mãik'aapa irua ma

pedee israelitaarāmaa jarait'ee. ¹⁷Jāgí pak'uru pichi ome atéeji. Jāgipa ooit'eeda aji, eperāarāpa ne–inaa waide unudak'aa.

Moisés Egiptodee wāda

¹⁸Māpai Moisés chi chāure Jetromaa wāp'eda, māgaji:

—Mi wā k'inia bida aji, Egiptodee mi ēreerā ak'ide k'await'ee chok'ai p'ani wa piu p'ani.

Māpai Jetropa māgaji:

—Pia wāpāde aji.

¹⁹Moisés at'āri Madián eujāde bide, Tachi Ak'ōrepa irumaa māgaji:

—Egiptodee wāpāde aji, pi peedait'ee p'anadap'edaarā piudap'edaa perā.

²⁰Māpai Moisepa chi wēra chi warrarā ome bataupiji burro ĩri māik'aapa Egiptodee wājida. Ichi juade ateeji Tachi Ak'ōre pak'uru.

²¹Ode wādade Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māgaji:

—Egiptode panak'āri, Faraón k'īrapite mia jaradak'a óoji ne–inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Mamīda mia iru k'īiri k'isuapiit'ee israelitaarā uchiapinaamerā. ²²Iru māga beek'āri, nāga jarāji: “Tachi Ak'ōrepa nāga jara bi: ‘Israelitaarā mi warra naapemak'a bi, āra jirit'erada perā. ²³Āra pēipāde a bi, mīmaa it'aa t'īnadamerā maa–e pirā mia pi warra naapema peeit'ee.’”

²⁴Moisés ichideerā ome ode wādade k'eu wāk'āri, āchi carpa eebai jira bijida. Mama p'anide Tachi Ak'ōrepa Moisés peet'aait'ee paji. ²⁵Mapa chi wēra Seforapa lowero māudee ooda atap'eda, chi warra k'ap'iade tauchaa bijji. Maap'eda chi warra me epa Moisés biiri t'ōbaiji māik'aapa māgaji: “Na waa bat'ada k'aurepa pi at'āri mi k'ima pait'eeda” aji. ²⁶Seforapa māga jaraji chi warra k'ap'iade ma tauchaa bida perā Tachi Ak'ōrepa ichi k'ima piupinaamerā.^j (*Génesis 17.12*) Maap'eda Tachi Ak'ōrepa Moisés wāpiji.

²⁷Moisés Egiptodee māgá wārude, Tachi Ak'ōrepa Aaronmaa māgaji: “Wāpāde aji, pania wēe bimaa Moisés k'īrachuude.” Aaronpa ooji Tachi Ak'ōrepa jaradak'a. Unujida Tachi Ak'ōre ee apatade. K'īra ĩjida ārapa saludaadak'āri oopatak'a. ²⁸Māpai Moisepa Aaronmaa jaraji jōmaweda Tachi Ak'ōrepa jarada māik'aapa ichimaa unupida. ²⁹Māpai āchi omeeweda wājida israelitaarā poro waibiarāmaa. ³⁰Aaronpa nepiriji Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jarada māik'aapa āchia ak'ipijida chi pak'uru taama padaipari māik'aapa Moisés jua t'orroodarida lepra k'ayaapa.

^j 4.26 Abraham bapariik'āri, Tachi Ak'ōrepa jaraji irua, irudeepa uchiadait'eerāpa paara āchi imik'īraarā k'ap'iade tauchaa bipidamerā. Moisés Abraham āichak'e Israeldeepa uchiada pada perā, chi warra k'ap'iade tauchaa biipia bak'aji ma warra t'op'eda k'āima ocho pak'āri.

³¹Maperã israelitaarãpa ijãajida. Ûridak'ãri Tachi Ak'õrepa ãchi ak'i bi mãik'aapa chupiria k'awaa bi, bedabaidap'eda, Tachi Ak'õremaa it'aa t'ijida.

Moisés Aarón ome Faraón k'irapite wãdap'edaa

5 ¹Maap'eda Moisés Aarón ome Faraonmaa wãjida mãik'aapa mãgajida: —Tachi Ak'õre, israelitaarã Ak'õre Waibiapa nãga jara bi: “Mi p'uuru pidaarã wãpipãde a bi, eperãarã p'anadak'aamaa mi-it'ee fiesta oonadamerã.”

²Mãpai Faraonpa mãgaji:

—¿K'aima Tachi Ak'õre, mia oomerã irua jara bik'a? Mia Tachi Ak'õre k'awa-e bida aji. Ma awara israelitaarã pëi-epi.

³Mãpai mãgajida:

—Tai hebreorã Ak'õre Waibia cheji tai ome unuit'ee. Mapa wãdait'ee eperãarã p'anadak'aamaa. K'ãima õpee ode wãdait'ee. Mama panadak'ãri, ne-animalaarã peedap'eda, paadait'ee tai Ak'õre Waibia-it'ee. Maa-e pirã irua tai peeyada ajida, k'ayaa k'achiapa wa espadapa.

⁴Mamãda ma Egipto pidaarã reypa p'anauji:

—Moisés mãik'aapa Aarón, ¿sãap'eda hebreorã ãchi mimiadeepa atee k'inia p'anima? ¡Ãra ichiak'au mimiapíti!

⁵Ichiaba Faraonpa mãgaji:

—Israelitaarã chok'ara p'anita, ¿parãpa k'isia p'ani-ek'ã aji, ãchi mimiadeepa ãyaa ateedait'ee?

⁶Ai ewateweda Faraonpa mãgaji ma Egiptodepema mimiapipata poroorãmaa mãik'aapa ãrapa israelitaarã mimiapataarã ak'ipataadamerã bidap'edaarãmaa:

—Hebreorã waapiara mimiapíti. ⁷Teenáati ne-uu ewadap'edaamãipema ne-inaa p'ooda yooro ome p'oiradamerã ladrillo oodak'ãri. Æchimaata ma ne-inaa p'ooda atapíti. ⁸Mamãda ladrillo chok'ara oopíti naaweda oopipatap'edaak'a. Israelitaarã k'oo-idaa p'anadairã, wã k'inia p'anida a p'ani, ne-animalaarã paade ãchi Ak'õre Waibia-it'ee. ⁹Maperã waapiara mimiapíti. Æipináati. Mágã ùrida-e payada aji, seewa jarapataarãpa jara p'ani.

¹⁰Aramãgã ma Egiptodepema poro waibiarã mãik'aapa ãrapa israelitaarã mimiapataarã ak'ipataadamerã bidap'edaarã wãjida irua jaradak'a jarade ma mimiapataarãmaa:

—Faraonpa jaraji taipa waa ne-uu ewadap'edaamãipema ne-inaa p'ooda parãmaa teenaadamerã. ¹¹Pãchi juadoopa ma ne-inaa p'ooda jirinadaipia bi mãik'aapa chi unurutamãi p'e atadaipia bi. Mamãda ladrillo chok'ara oodaipia bida aji, naawedapemak'a.

¹²Aramãgã israelitaarãpa ne-uu ewadap'edaamãi jirinajida chi ne-inaa p'oo beeda yooro ome p'oiradap'eda, ladrillo oodait'ee. Egipto eujã jõmaade

t'imí wājida ma ne–inaa p'ooda jiride. ¹³Māga bide Faraón esclavoorā poro waibiarāpa jarajida ladrillo chok'ara oodamerā naawedapemak'a. Mamīda maarepida p'ūajara p'ooda teeda–e paji. ¹⁴Ma awara āchia israelitaarā mimiapataarā ak'ipataadamerā bidap'edaarā sīk'oojida māik'aapa mājajida:

—¿Sāap'eda nuweda, idi pida parāpa oopida–e p'anima ajida, ladrillo chok'ara naaweda oopipatap'edaak'a?

¹⁵Māpai ma israelitaarā ārapa mimiapataarā ak'ipataadamerā bidap'edaarā Faraonmaa wājida chupiria iidide māik'aapa mājajida:

—Tachi Rey Waibia, ¿sāap'eda pia pichi mimiapataarāmaa audupiara mimiapimaa bīma? ¹⁶¿Sāap'eda ne–inaa p'ooda waa teeda–e p'anima? Mamīda k'inia bi ladrillo chok'ara auk'a oodamerā. Ma awara pi mimiapataarā poro waibiarāpa tai sīk'oo wāda. Āchi k'aurepa tai na k'achiade p'anida ajida.

¹⁷Mamīda Faraonpa p'anauji:

—¿Parā k'oo–idaa p'anapata–ek'ā? Maperā jara nipapata: “Wādait'ee ne–animalaarā paade Tachi Ak'ōre–it'ee.” ¹⁸Wāti mimiade. Ne–inaa p'ooda waa teeda–epi. Mamīda ladrillo chok'ara oodaipia bida aji, naawedapemak'a.

¹⁹Ma israelitaarā poroorā k'īra pia–ee p'aneejida naawedapemak'a ladrillo chok'ara oodaipia bida ak'āri. ²⁰Mapa āra Faraonmāiipa uchiarutade unudak'āri Moisepa, Aarón ome nīmaa p'anī, ²¹mājajida:

—Tachi Ak'ōrepa parāpa oomaa p'anī ak'iīpia bi māik'aapa parāmaa ne–inaa k'achia oopīa bi. Parā k'aurepa Faraonpa ichi mimiapataarā ome tai pia–ee ak'i p'anī. Parā k'aurepa tai peedait'ee jiri p'anida ajida.

Moisés israelitaarā pari it'aa t'īda

²²Māpai Moisepa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īji:

—Tachi Ak'ōre, ¿k'āare–it'ee israelitaarāmaa nāgá k'achia oomaa bīma? ¿Sāap'eda mi pēijima? ²³Mi Faraón ome pedeede chedak'āriīpa, irua ne–inaa k'achia audupiara oomaa bi pi eperāarāmaa. Mamīda pia tai at'āri iru juadeepa k'arīpa ata–e bida aji.

6 ¹Māpai Tachi Ak'ōrepa p'anauji:

—Taarā–e nīde unudait'ee mīa Faraón ome ooit'ee bi. Michi juapa māga ook'āri, irua parā Egiptodeepa uchiapiit'ee. Iruata jarait'ee wādamerā.

Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jarada

²Māpai Tachi Ak'ōrepa Moisemaa mājaji:

—Mīta Tachi Ak'ōre. ³Mi unupik'āri Abrahammaa, Isaacmaa māik'aapa Jacobmaa, jaraji mi t'ījarapataadamerā 'Jōmaarā Ak'ōre

Waibia'.^k Maapai āramaa jara–e paji mi ichiaba t'ijarapataadamerā Tachi Ak'ōre.^l ⁴Mia āra ome pacto ook'āri, jaraji āradeepa uchiadait'eerāmaa Canaán eujā teeit'ee. Maapai āra ma eujāde awaraa eujādepemaarāk'a p'anapachida. ⁵Īrá mia unu bairā israelitaarā chupiria chitooni Egipto pidaarā juade, ma pactode jaradak'a ooit'ee. ⁶Mapa wāji israelitaarāmaa māk'aapa nāga jaráji: “Mi, Tachi Ak'ōrépata parā Egipto pidaarā juadeepa uchiapiit'ee. Parā audú mimia p'ani esclavoorā perā. Mamīda mia ne–inaa eperāarāpa waide unudak'aa ook'āri, mairā miapiit'ee māk'aapa mágá parā k'aripa atait'ee. ⁷Mia parā israelitaarā jirit'erait'ee michi p'uuru pidaarā padamerā māk'aapa mi parā Ak'ōre Waibia pait'ee. Mia parā Egipto pidaarā juadeepa uchiapik'āri, k'awadait'ee mi parā Ak'ōre Waibia. ⁸Parā ma eujādee ateeit'ee mia juraada perā ma eujā teeit'ee Abrahammaa, Isaacmaa māk'aapa Jacobmaa. Mi, Tachi Ak'ōrépata māga jara bi.”

⁹Moisepa israelitaarā poro waibiarāmaa māga jaranaji. Mamīda ijāa k'iniada–e paji, audú mimia chaaree mimia p'anadap'edaa perā Egipto pidaarā jua ek'ari.

¹⁰Māpai Tachi Ak'ōrepa Moisemaa mājaji:

¹¹—Wāji Faraonmaa māk'aapa jarapáde aji, israelitaarā Egiptodeepa wāpimerā.

¹²Mamīda Moisepa p'anauji:

—Israelitaarāpa mi pedee ūridaamaa p'ani. ¿Sāgá Faraonpa mi pedee ūriyama aji, mi pedee atua pik'a bairā?

¹³Mamīda Tachi Ak'ōrepa Moisés, Aarón ome pēiji israelitaarāmaa māk'aapa Faraonmaa jaranadamerā iruata āchi pēiji israelitaarā Egiptodeepa uchiapidamerā.

Nāgí chonaarādeepa Moisés, Aarón ome uchiadap'edaa

¹⁴Israeldeepa uchiadap'edaa ēreerādepema poro waibiarā nāgiirā paji: Israel warra naapema Rubendeepa uchiajida Janoc, Falú, Jezrón māk'aapa Carmí. Māgiirādeepa uchiadap'edaa ēreerā jōmaweda Rubendeepa uchiadap'edaarā paji.

¹⁵Israel warra Simeondeepa uchiajida Jemuel, Jamín, Oad, Jaquín, Zojar māk'aapa Saúl. Saúl Canaán eujādepema wēradeepa uchiada paji. Māgiirādeepa uchiadap'edaa ēreerā jōmaweda Simeondeepa uchiadap'edaarā paji.

^k 6.3 Jōmaarā Ak'ōre Waibia jara k'inia bi 'Dios todopoderoso'. Pia jarait'eera iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi māk'aapa iru jōmaarā Ak'ōre Waibia, irude ijāa p'ani pijida wa ijāada–e p'ani pijida. ^l 6.3 Tachi Ak'ōre jara k'inia bi 'Yo Soy' wa 'El Señor'. Abraham, Isaac māk'aapa Jacobpa ma t'ī k'awajida mīda, at'āri k'awada–e paji iru āra Ak'ōre pa k'inia bada.

¹⁶Israel warra Leví ciento treinta y siete años baji na p'ek'au eujáde. Irudeepa na warrarã uchijida; chi naapemadeepa t'ëepema parumaa: Guersón, Coat mäik'aapa Merari.

¹⁷Guersondeepa na warrarã uchijida: Libní mäik'aapa Simí, ãradeepa uchiadap'edaarã paara.

¹⁸Leví warra Coat ciento treinta y tres años baji na p'ek'au eujáde. Irudeepa na warrarã uchijida: Amirán, Izar, Hebrón mäik'aapa Uziel.

¹⁹Leví warra Merarideepa na warrarã uchijida: Majlí mäik'aapa Musí. Mäga paji Leví warrarãdeerã; chi naapemadeepa t'ëepema parumaa.

²⁰Coat warra Amirán miak'äiji chi chíapa chötrãa Jocabed ome. Mägípa t'oji Aarón mäik'aapa Moisés. Ächi ak'öre Amirán ciento treinta y siete años baji na p'ek'au eujáde.

²¹Coat warra Izardeepa uchijida Coré, Néfeg mäik'aapa Zicrí.

²²Coat warra Uzieldeepa uchijida Misael, Elzafán mäik'aapa Sitri.

²³Amirán warra Aarón miak'äiji Elisabet ome. Ma wëra Aminadab k'au paji mäik'aapa chi ìpema Naasón paji. Elisabetpa nãgí warrarã t'oji: Nadab, Abiú, Eleazar mäik'aapa Itamar.

²⁴Izar warra Coredeepa uchijida Asir, Elcaná mäik'aapa Abiasaf. Mäirãdeepa uchiadap'edaarã jómaweda coreitaarã apachida.

²⁵Aarón warra Eleazar miak'äiji Futiel k'au ome. Mägí wërapa warra t'oji. T'ijjarapachida Finés. Mägiirã jómaweda Levideepa uchiadap'edaarã paji. Ära ächideerã poro waibiarã paji chi warra naapemadeepa t'ëepema parumaa.

²⁶Tachi Ak'õrepa jaraji ma Levideepa uchiadap'edaarã Aaronpa mäik'aapa Moisepa ome israelitaarã Egipto eujádeepa ächi èreerã chaachaa uchía atadamerã mäik'aapa äyaa wädamerã. ²⁷Ma Aarón, Moisés ome pedeejida Faraón ome, irua israelitaarã ichi eujádeepa pëimerã.

Tachi Ak'õrepa Moisés, Aarón ome jirit'erada

²⁸Moisés Egipto eujáde bak'ári, Tachi Ak'õrepa irumaa mägaji:

²⁹—Mita Tachi Ak'õre. Jarapáde aji, Faraonmaa mia jómaweda pimaa jararu.

³⁰Mamída Moisepa p'anauji:

—Michi Waibia, mi pia pedee'aa. ¿Ságá Faraonpa mi pedee üriyama? aji.

7 ¹Mäpai Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji:

—Mi pari pí Faraón k'ìrapite wäit'ee mäik'aapa mama pia ne–inaa mia oopi bik'a ooit'ee. Mamída pí ìpema Aarón pí pari pedeeit'ee. ²Pia irumaa jómaweda mia jara bik'a jarait'ee. Mäpai irua jarait'ee Faraonmaa israelitaarã pëimerã Egipto eujádeepa. ³Mamída mia Faraón k'ìiri k'isuapiit'ee pëinaamerã. Mäga nide Egipto eujáde mia ne–inaa chok'ara eperãarãpa waide unudak'aa unupiit'ee. ⁴Mamída Faraonpa üriamaa

bait'ee parāpa jararuta. Maperā mia ne–inaa chok'ara ooit'ee Egiptode māik'aapa mi eperāarā, israelitaarā, mamāik'aapa uchiapiit'ee. ⁵Mia māga ook'āri, Egipto pidaarāpa k'awadait'eeda aji, mi Tachi Ak'ōre.

⁶Moisepa Aarón ome jōmaweda oojida Tachi Ak'ōrepa jaradak'a. ⁷Moisés ochenta años iru baji; jōdee Aarón ochenta y tres años iru baji Faraón k'īrapite pedeenadak'āri.

Aaronpa pak'uru anipapari

⁸Wādai naaweda, Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māik'aapa Aaronmaa māgaji:

⁹—Faraonpa iidik'āri parāpa oodamerā ne–inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, nāga óoji. Jarāji Aaronmaa ichi pak'uru anipapari atap'eda, te jāde bat'at'aamerā Faraón k'īrapite, māgá taama padaimerā.

¹⁰Maap'eda Moisés Aarón ome wājida Faraonmaa Tachi Ak'ōrepa jarapida jarade. Oojida jōma irua jaradak'a Faraón k'īrapite māik'aapa poro waibiarā ichi ek'ari beerā k'īrapite. Aaronpa ichi pak'uru te jāde bat'at'aak'āri, taama padachi. ¹¹Māga unuk'āri, Faraonpa k'īsia k'awaa beerā māik'aapa petau tau k'awaa beerā t'ī pēiji. Pachedak'āri, ārapa auk'a oojida, secreto k'awaa p'anadap'edaa perā. ¹²Āchi pak'uru anipapatap'edaa bat'at'aadak'āri, auk'a taama padachida. Mamīda Aarón pak'uru taama padaridapa chi apemaarāde k'ok'ooji. ¹³Faraonpa ma jōma unuji mīda, ijāa–e paji, k'īiri k'isuadariida perā Tachi Ak'ōrepa naaweda jaradak'a.

Tachi Ak'ōrepa pania waa papida

¹⁴Maap'eda Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māgaji:

—Faraón k'īiri k'īsia bairā, israelitaarā pēiamaa bi. ¹⁵Maperā nu tap'edaweda Faraón Nilo to idee wāi naaweda, pi wāipia bi iru nide to ide ma pak'uru taama padaipari ome. ¹⁶Iru mama pak'āri, jarāji: “Tachi Ak'ōre, hebreorā Ak'ōre Waibiapa mi pēiji nāga jaramerā: ‘Mi eperāarā wāpipāde aji, eperāarā p'anadak'aamaa, mama mimaa it'aa t'īnadamerā.’ Mamīda pi k'īiri k'īsia bairā māga oomaa bi. ¹⁷Mapa Tachi Ak'ōrepa jara bi: ‘Írā k'awaait'eeda aji, Mīta Tachi Ak'ōre.’ Mia na pak'urupa na todepema paniamaa wik'āri, waa padariit'ee. ¹⁸Chik'o aide nābi piuk'oodariit'ee māik'aapa pania mik'ia ūu beeit'ee. Maperā Egipto pidaarāpa na pania todaamaa p'aneedait'eeda” aji.

¹⁹Ma awara Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māgaji:

—Jarāji Aaronmaa ma pak'uru toidaa iamerā Egiptodepema to chak'le beemaa, lago beemaa māik'aapa pania t'īpata pozo beemaa, ma pania jōmaweda waa padaimerā. Māgá Egipto eujā jōmaade waa unudait'eeda aji, pania t'īpata pak'urudee oodade, māudee oodade paara.

²⁰Moisepa Aarón ome oojida Tachi Ak'õrepa jaradak'a. Aaronpa Nilo todepema pania t'õbaiji ma pak'urupa Faraón k'irapite m̄aik'aapa poro waibiarā iru jua ek'ari beerā k'irapite. M̄apai pania jōmaweda waa padachi. ²¹Chik'o jōmaweda aide p'anadap'edaa k'iniidachida. Eperāarāpa madepema pania p'oyaa todak'aa paji, mik'ia bada perā. Egipto eujā jōmaade waa unujida.

²²Mamīda Egiptodepema petau tau k'awaa beerāpa auk'a oojida. Mapa Faraonpa ijāa—e paji, k'iri k'isua bada perā Tachi Ak'õrepa naaweda jaradak'a. ²³Ichi palaciodee w̄aji, ichi—it'ee p'ua—e bada perā Tachi Ak'õrepa oopida. ²⁴Nilo to ide Egipto pidaarāpa eujāde uria k'orojida pania b̄eisāa todait'ee, toida wē—e pada perā.

²⁵Tomiamaa Tachi Ak'õrepa Moisés waya Faraonmaa p̄eiji.

Tachi Ak'õrepa baso chok'ara Egipto eujādee p̄eida

8 ¹Tachi Ak'õrepa Moisemaa m̄agaji:

—Faraonmaa jaranapāde aji: “Tachi Ak'õrepa n̄aga jara bi: ‘Mi eperāarā w̄aipāde a bi, m̄imaa it'aa t'īnadamerā. ²M̄aga oo—e pirā, mia baso chok'ara p̄i eujādee p̄eīt'ee. ³Toida chok'ara paraait'ee. Toiduupa uchiadait'ee m̄aik'aapa t'īudait'ee p̄i palaciode, p̄i k'āiparimāi, poro waibiarā p̄i jua ek'ari beerā tede, apemaarā Egiptodepemaarā tede, pan īp̄ipatamāi, pan masa oopatamāi paara. ⁴Ichiaba batau chedait'ee p̄i īri, poro waibiarā p̄i jua ek'ari beerā īri, apemaarā eperāarā jōmaarā īri paara.’”

⁵M̄apai Tachi Ak'õrepa Moisemaa m̄agaji:

—Aaronmaa jarapāde aji, ma pak'uru toidaa iamerā, to jōmawedamaa, to chak'e jōmawedamaa, m̄aik'aapa lago jōmawedamaa, baso chok'ara uchiadamerā Egipto pidaarā eujāde.

⁶Aaronpa m̄aga ook'āri, Egipto eujā jōmaade baso chok'ara uchijida.

⁷Mamīda petau tau k'awaa beerāpa auk'a oojida.

⁸M̄apai Faraonpa jara p̄eiji Moisés, Aarón ome chedamerā m̄aik'aapa āramaa m̄agaji:

—Tachi Ak'õremaa it'aa t'īti baso nam̄aik'aapa āyaa w̄apimerā. M̄aga ooruta pirā, mia hebreorā p̄eiyada aji, iru—it'ee ne—animalaarā paanadamerā.

⁹Moisepa p'anauji:

—¿Sāapai k'inia bima aji, mia it'aa t'īmerā p̄i pari, poro waibiarā p̄i jua ek'ari beerā pari m̄aik'aapa apemaarā eperāarā pari, na baso parā tedeepa āyaa w̄adamerā m̄aik'aapa Nilo todepai p'aneedamerā?

¹⁰Faraonpa p'anauji:

—Nu m̄aga oopāde aji.

Moisepa m̄agaji:

—M̄agara nu m̄aga ooit'ee, p̄ia k'awaamerā awaraa wē—e Tachi Ak'õre, tai Ak'õre Waibiak'a. ¹¹Na baso āyaa w̄adait'ee parā tedeepa m̄aik'aapa toidapai p'aneedait'ee.

¹²Maap'eda Moisés, Aarón ome uchiajida Faraón palaciodeepa. Moisepa it'aa t'ik'ári, ¹³Tachi Ak'õrepa baso teeda p'anadap'edaa, te ãuk'idaa p'anadap'edaa mãik'aapa p'uurudeepa taawa p'anadap'edaa piupik'ooji. ¹⁴Mãpai Egipto pidaarãpa ma baso p'edap'eda, chok'ara pëi jëra bijida. Mapa Egipto eujã jõmaade mik'ia jo nãbeeji. ¹⁵Faraonpa mãga unuji mãda mãik'aapa k'awaji mãda waa baso uchiada–e p'ani, israelitaarã pëi–e paji, k'iiri k'isua bada perã Tachi Ak'õrepa naaweda jaradak'a.

Tachi Ak'õrepa Egipto eujãdee moscora pëida

¹⁶Maap'eda Tachi Ak'õrepa Moisemaa mãgaji:
—Jarapáde aji, Aaronmaa ma pak'urupa yooro p'oramaa wimerã, madeepa moscora uchiadamerã.

¹⁷Mãga ooji. Aaronpa ma yooro p'oramaa wik'ári, Egiptodepema yooro p'ora jõmaweda mosco pak'oodachi. Moscopa eperãarã mãik'aapa ne–animalaarã k'aamaa p'aneejida. ¹⁸Egiptodepema petau tau k'awaa beerãpa ichiaba mosco uchiapi k'inia p'anajida. Mamída p'oyaa ooda–e paji. Mãgã moscoba eperãarã, ne–animalaarã paara audupai k'aapachida.

¹⁹Mãpai chi petau tau k'awaa beerãpa Faraonmaa mãgajida:
—Ak'õre Waibãpata nãga oo bida ajida.
Mamída Faraonpa ijãa–e paji, k'iiri k'isua bada perã Tachi Ak'õrepa naaweda jaradak'a.

Tachi Ak'õrepa Egipto eujãdee sítara pëida

²⁰Maap'eda Tachi Ak'õrepa Moisemaa mãgaji:
—Nu tap'edaweda Faraón toidaa wãit'ee. Mapa tap'edaweda p'irabãiji mãik'aapa nãga jaranãji: “Tachi Ak'õrepa nãga jara bi: ‘Mì eperãarã pëipáde a bi, mímãa it'aa t'ínadamerã. ²¹Mãga oo–e pirã, mã sítã pëiit'ee pímaa, poro waibiarã pi jua ek'ari beerãmaa, apemaarã Egipto pidaarãmaa mãik'aapa parã jõmaarã temaa paara. Chok'ara paraait'ee mãik'aapa ma sítapa parã eujã ipurudariit'ee. ²²Mamída mã mãga ook'ári, mãga oo–e pait'ee Gosén eujã, mi eperãarã p'anapata eujãde. Jãma sítã apida unuda–e pait'ee. Mãgapi pia k'await'ee mi, Tachi Ak'õre, na eujãde bi. ²³Michi eperãarã pipiara ak'iit'ee përe k'ãyaara. Nu pia unuit'eeda a bi, ma ne–inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa.’ ”

²⁴Tachi Ak'õrepa ooji ichia jaradak'a. Sítã cho–k'ara pëiji Faraón palaciomaa, poro waibiarã ichi jua ek'ari beerã temaa, mãik'aapa jõmaarã Egiptodepemaarã temaa. Ne–inaa jõmaweda ma sítapa ãrik'oojida.

²⁵Mãpai Faraonpa atãpiji Moisés, Aarón ome mãik'aapa mãgaji:
—Wãdapáde aji, hebreorã jõmaweda pãchi Ak'õre Waibia–it'ee ne–animalaarã paade. Mamída Egipto eujãdeepa uchianaadapáde aji.

²⁶Moisepa p'anauji:

—Māga p'oyaa ooda—e. Egipto pidaarāpa ne—animalaarā ūk'uru peedak'aa āra—it'ee k'achia bairā. Maperā āchi taide māgf ne—animalaarā tai Ak'ōre Waibia—it'ee peeruta pirā, ārapa tai māupa bat'a peedayada aji. ²⁷Tai wādaipia bi ode k'āima ōpee eperāarā p'anadak'aamaa. Mama ne—animalaarā paadait'eeda aji, tai Ak'ōre Waibiapa jaradak'a.

²⁸Māpai Faraonpa māgaji:

—Mia parā pēiit'ee eperāarā p'anadak'aamaa, mama ne—animalaarā paadamerā parā Ak'ōre Waibia—it'ee. Mamīda t'imī wādaik'araa bi. Īrā mi pari parā Ak'ōre Waibiaamaa chupiria iidipāde aji.

²⁹Moisepa p'anauji:

—Mi namāik'aapa uchiak'āri, Tachi Ak'ōremaa it'aa t'iit'ee, irua nu parā jōmaarā tedeepa ma sīta āyaa pēimerā. Mamīda waa tai k'ūranāaji māik'aapa jaranaapāde aji, wānaadamerā ne—animalaarā paade Tachi Ak'ōre—it'ee.

³⁰Moisés Faraón palaciodeepa uchiak'āri, iru pari Tachi Ak'ōremaa it'aa t'iji. ³¹Tachi Ak'ōrepa ooji Moisepa iididak'a. Ma sīta jōmaweda āyaa pēiji Faraón palaciodeepa, poro waibiarā ichi jua ek'ari beerā tedeepa māik'aapa apemaarā Egipto pidaarā jōmaarā tedeepa. ³²Mamīda Faraón at'ari k'īiri k'isua bada perā, israelitaarā pēi—e paji.

Tachi Ak'ōrepa Egiptodepema ne—animalaarā k'ayaapida

9 ¹Maap'eda Tachi Ak'ōrepa Moiseama māgaji:

—Faraonmaa wāji māik'aapa nāga jarāji: “Tachi Ak'ōre, hebreorā Ak'ōre Waibiapa nāga jara bi: ‘Mi eperāarā pēipāde a bi, mimaa it'aa t'īnadamerā.’ ²Irua jara bik'a oo k'īnia—e bi pirā māik'aapa iru eperāarā at'āri pēi—e pirā, ³ichi juapa parā Egipto pidaarā ne—animalaarā p'uurudeepa taawa p'aniirāmaa k'ayaa k'achia baripiit'ee. Piudayada a bi, caballoorā, burroorā, camelloorā, p'ak'aarā, ovejaarā māik'aapa chivoorā. ⁴Mamīda tai Ak'ōre Waibiapa israelitaarā pia ak'iit'eeda a bi, māik'aapa āra ne—animalaarā pia ak'iit'eeda a bi, apida piunaadamerā.” ⁵Ichiaba Tachi Ak'ōrepa māgaji:

—Nuta māga ooit'eeda aji.

⁶Ai norema Tachi Ak'ōrepa ooji ichia jaradak'a. Egiptodepemaarā p'ak'aarā jōmaweda k'īniiijida. Mamīda israelitaarā p'ak'aarā apida piuda—e paji. ⁷Faraonpa ichi mimiapataarā pēiji israelitaarā p'anapatap'edaamaa āra ne—animalaarā ak'ide. Mamīda apida piu unuda—e paji. Faraonpa māga k'awaji mīda, k'īiri k'isua beejī māik'aapa israelitaarā pēi—e paji.

Tachi Ak'ōrepa Egipto pidaarā aidapa k'ayaapida

⁸Māpai Tachi Ak'ōrepa Moiseama māik'aapa Aaronmaa māgaji:

—Chok'o paapatamāi wādap'eda, it'abarre p'ora juapa t'oi atāti māik'aapa Moisepa ma it'abarre p'ora it'aa p'ōji Faraón k'īrapite. ⁹Ma

it'abarre p'ora k'aurepa Egipto eujã jõmaade aida paraait'ee. Eperãarã k'ap'iade, ne–animalaarã k'ap'iade paara bariit'eeda aji.

¹⁰ Mapa Moisés, Aarón ome it'abarre p'ora t'oi atadap'eda, Faraonmaa wãjida. Mama iru k'irapite Moisepa ma it'abarre p'ora it'aa p'ok'ãri, eperãarã, ne–animalaarã paara aida–idaak'oodachida. ¹¹ Petau tau k'awaa beerã p'oyaa Moisés k'irapite wãda–e paji, ãchi, apemaarã Egipto pidaarãk'a aida–idaa p'anadap'edaa perã. ¹² Moisepa mãga ooji mĩda, Tachi Ak'õrepa Faraón k'iiri k'isuapiji Moisés pedee Aarón pedee ome ùriamaa bamerã, Tachi Ak'õrepa naaweda jaradak'a.

Tachi Ak'õrepa pajãdeepa hielo k'oi tauk'a baaipida

¹³ Mãpai Tachi Ak'õrepa Moisemaa mãgaji:

—Tap'edaweda wãji Faraonmaa mãik'aapa nãga jarãji. “Tachi Ak'õre, hebreorã Ak'õre Waibiapa nãga jara bi: ‘Mi eperãarã pëipãde a bi, mimaa it'aa t'ĩnadamerã. ¹⁴ Mãga–e pirã, mia ne–inaa k'achiara ooit'ee pimaa, poro waibiarã pi jua ek'ari beerãmaa mãik'aapa pi eperãarãmaa. Mãgã k'awaadait'ee awaraa Ak'õre Waibia mik'a wë–e. ¹⁵ Naaweda michi juapa parãmaa k'ayaa audú k'achia baripik'aji mãik'aapa parã jõmaweda jõpik'aji. ¹⁶ Mamĩda mãga oo–e paji. Pi, pichi auk'aarã at'ãri chok'ai p'ani mia parã k'ap'ia pari na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaarãmaa ak'ipi k'inia bairã Mita Tachi Ak'õre. ¹⁷ Mamĩda pi audua bairã, mi eperãarã wãpiamaa bi. ¹⁸ Maperã nu parã eujãde audú hielo k'oi tauk'a baaipiit'eeda a bi. Eperãarã Egipto eujãde p'aneedak'ãriipa waide mãpemaarãpa mãga unudak'aa. ¹⁹ Mapa parã ne–animalaarã at'ãri chok'ai p'aniirã jãpiti te ek'ari mãik'aapa eperãarã teeda p'aneepiti. Taawa p'aneeruta pirã, ma hielo k'oi tauk'a baairupa piudayada’ ” a bi.

²⁰ Mãga ùridak'ãri, poro waibiarã Faraón jua ek'ari beerã ùk'uru p'erajida mãik'aapa ãchi esclavoorã teedaa t'ĩupijida mãik'aapa ne–animalaarã te ek'ari t'ĩupijida. ²¹ Mamĩda awaraarãpa ijãada–e paji. Maperã ãchi ne–animalaarã ichiak'au taawa bëijida.

²² Mãpai Tachi Ak'õrepa Moisemaa mãgaji:

—Pi jua it'aa iapãde aji, Egipto eujã jõmaade hielo k'oi tauk'a baaimerã eperãarã ïri, ne–animalaarã ïri, ne–inaa k'arra ïri paara.

²³ Mãpai Moisepa ooji Tachi Ak'õrepa jaradak'a. Ichi pak'uru anipapariida it'aa iak'ãri, hielo k'oi tauk'a baaiji Egipto eujã jõmaade. Ichiaba pa tau p'orep'orepari nĩbeeji. ²⁴ Ma hielo audú golpe baaiji mãik'aapa audú pa baai nĩbaji. Egipto pidaarã ãchobedachida, waide mãga unudak'aa pada perã. ²⁵ Ma hielo baaiji eperãarã ïri mãik'aapa ne–animalaarã ïri. Ma awara ma hielopa ne–inaa k'arra jõpiji mãik'aapa pak'uru ãrik'ooji. ²⁶ Mamĩda Gosén eujãde israelitaarã p'anadap'edaamã, hielo tau apida baai–e paji.

²⁷ Mãpai Faraonpa jara pëiji Moisés, Aarón ome chedamerã. Ichi k'irapite pachedak'ãri, mãgaji:

—Mi k'aurépata nāga nībida aji. Parā Ak'ōre Waibia k'aurepa—e. Mia michi auk'arā ome israelitaarāmaa k'achia oojida. ²⁸It'aa iidíti parā Ak'ōre Waibiaamaa na hielo tau, pa jīwaa nībi ome wēpapimerā. Irua māga ooru pirā, mia parā pēiyada aji.

²⁹Moisepa p'anauji:

—P'uurudepa uchiak'āri, mi jua it'aa iait'ee māk'aapa it'aa iidit'ee Tachi Ak'ōremaa, na hielo waa baaipinaamerā māk'aapa waa pa t'opinaamerā. Māgá parāpa k'awaadai na eujā Tachi Ak'ōredé. ³⁰Mamīda mia k'awa bi pia, poro waibiarā pi jua ek'ari beerā ome waide wāra tai Ak'ōre Waibia waaweeda—e p'ani.

³¹(Lino k'arra uuda jōmaweda jōji, chi p'ono āridap'edaa perā māk'aapa cebada tau uuda ārik'oodachi, chi k'imi chak'eerā jōma jurruk'oodap'edaa perā ma hielo baaidapa. ³²Mamīda trigo tau uuda māk'aapa centeno tau uuda at'āri pia baji, t'ēepai chi p'ono t'onodait'ee pada perā.)

³³Faraón ome pedee bap'eda, Moisés p'uurudepa taawaa uchijai. Mama ichi jua it'aa iak'āri Tachi Ak'ōre k'irapite, ma hielo k'oi tauk'a baai nībada, k'oi paara wēpadachi māk'aapa waa pa t'o—e paji. ³⁴Mamīda Faraonpa unuk'āri waa hielo k'oi ome baai—e bi māk'aapa waa pa jīwaa—e bi, waya t'āri k'achiadachi, poro waibiarā ichi jua ek'ari beerā paara. ³⁵Israelitaarā at'āri pēi—e paji, k'īiri k'isua bada perā Tachi Ak'ōrepa naaweda jaradak'a.

Tachi Ak'ōrepa Egipto pidaarāmaa sisi chok'ara pēida

10 ¹Maap'eda Tachi Ak'ōrepa Moiseamaa māgaji:

—Waya Faraonmaa wāji. Mia iru, poro waibiarā ichi jua ek'ari beerā ome k'īiri k'isuapiji mi jua āramaa unupi k'inia bairā. ²Ichiaba māga ooji pia nepirimerā pi warrarāmaa māk'aapa pi āichak'eerāmaa sāgá mia Egipto pidaarā oo iru baji māk'aapa āchi t'āide mia ne—ināa ooda; ne—ināa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māgá parāpa k'awaadait'eeda aji, mīta Tachi Ak'ōre.

³Māpai Tachi Ak'ōrepa Moisés, Aarón ome waya Faraonmaa pēiji. Māganajida:

—Tachi Ak'ōre, tai hebreorā Ak'ōre Waibiapa nāga jara pēiru: “¿Sāapai pia ooit'eema mia jara bik'a? Mi eperāarā pēipáde a bi, mīmaa it'aa t'īnadamerā. ⁴Maa—e pirā nu sisi pēiit'ee pi eujā jōmaade. ⁵Audú chok'ara chedait'ee perā, eujā unuda—e pait'ee. Ne—uu k'arra māk'aapa pak'uru hielo baaidapa āri—ee beeda jōmaweda k'ok'oodait'ee. ⁶Parā Egipto pidaarā te sisipa ipuruk'oodariit'ee. Chonaarāpa unudap'edaa k'āyaara chok'araara paraait'eeda” a bi.

Māga jarap'eda, Moisés, Aarón ome Faraón palaciodeepa uchijaida.

⁷Māpai poro waibiarā Faraón jua ek'ari beerāpa māgajida:

—¿Sāapai jā eperāpa tachi ichiak'au biit'eema? Israelitaarā pēiji āchi Ak'ōre Waibia apatamaa it'aa t'īnadamerā. ¿Pia k'awa—e bik'lā ajida, tachi eujā jōdai wā?

⁸Māpai Faraonpa waya jara pëiji Moisés, Aarón ome chedamerã. Āra pachedak'āri, irua mägaji:

—Wāti Tachi Ak'ōre, pāchi Ak'ōre Waibiamaa it'aa t'īde. ¿K'airāta wādait'eema? aji.

⁹Moisepa p'anauji:

—Jōmaweda wādait'ee; chonaarã, wēraarã, warrarã paara, Tachi Ak'ōre—it'ee fiesta oodait'ee perã. Tai ovejaarã, chivoorã, p'ak'aarã paara ateedait'eeda aji, Tachi Ak'ōre—it'ee paadait'ee.

¹⁰Mamīda Faraonpa mägaji:

—¿Mi k'ūrādait'ee k'isia p'anik'ã? ¿Wāara ijāa p'anik'ã pāchi Ak'ōre Waibiapa parã k'aripa cheit'ee? ¿K'isia p'anik'ã mia parã jōmaweda pëiit'ee? ¹¹¡Māga—epi! Imik'īraarã aupai pëiyada aji, wāara wã k'inia p'ani pirã it'aa t'īde Tachi Ak'ōremaa.

Māga jarap'eda, Faraonpa jaraji poro waibiarã ichi jua ek'ari beerāmaa Moisés, Aarón ome ichimāiipa jëret'aadamerã.

¹²Mamīda Tachi Ak'ōrepa Moisémaa mägaji:

—Jua iapáde aji, Egipto eujã ĩri sisi chok'ara chedamerã māk'aaapa k'ok'oodamerã ne—ināa k'arra hielo baaik'āri piuda—e padap'edaa.

¹³Moisepa māga ooji. Ichi pak'uru anipapariida iak'āri, Tachi Ak'ōrepa nāu p'uapiji oriente eereepa, āstaawa, p'ārik'ua pida. Māgá ai norema sisi chok'ara Egipto eujāde nība cheji. ¹⁴Egipto eujã jōmaade chok'ara baai chejida. Chonaarāweda eperāarāpa waide māgá sisi chok'ara unudak'aa paji māk'aaapa Egiptode waa māga unudak'aa pait'ee. ¹⁵Eujã p'oyaa unudak'aa paji ma sisi k'aurepa. Ne—uu k'arra hielo baaidapa āri—ee beeda jōmaweda k'ok'oojida, nejō, k'iru māk'aaapa p'ūajara wēe beerumaa.

¹⁶Aramata Faraonpa Moisés Aarón ome atapiji māk'aaapa mägaji:

—Mia wāara k'achia ooji Tachi Ak'ōre, parã Ak'ōre Waibiamaa māk'aaapa parāmaa. ¹⁷Mia k'achia ooda waya perdonáati māk'aaapa it'aa t'īnadapáde aji, parã Ak'ōre Waibiamaa na sisi āyaa pëimerã.

¹⁸Moisés Faraonmāiipa uchiap'eda, Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īji. ¹⁹Māpai Tachi Ak'ōrepa nāu p'uapiji occidente eereepa ma sisi ateemerã Mar Rojodee.^m Maperã Egipto eujāde sisi apida bee—e paji. ²⁰Mamīda Tachi Ak'ōrepa Faraón k'īiri k'isuapiji israelitaarã pëinaamerã.

Tachi Ak'ōrepa Egipto eujã p'āriupida

²¹Māpai Tachi Ak'ōrepa Moisémaa mägaji:

—Pi jua it'aa iapáde aji, Egipto eujã jōma audú p'āriudaimerã eperāarã āchobedarutamaa.

²²Māga ooji. Ewari ōpee Egipto eujāde audú p'āriu baji. ²³Egipto pidaarã āyaa wādak'aa paji āchi te ik'aawa p'anadap'edaarāmaa paara,

^m 10.19 Hebreo pedeede Mar Rojo t'ījarapata 'p'usa ide totora—idaa jira bi'.

p'oyaa unudak'aa pada perã. Jõdee Gosén eujãde mãik'aapa israelitaarã tede ïdaa baji.

²⁴Mãga nĩbak'ãri, Faraonpa Moisés waya atapiji mãik'aapa mãgaji:

—Wãti israelitaarã jõmaweda, pãchi warrarã paara, parã Ak'õre Waibiamaa it'aa t'ide. Mamĩda parã ovejaarã, p'ak'aarã ome atabëidapãde aji.

²⁵Mamĩda Moisepa p'anauji:

—jMãga-epi! Pia tai ne-animalaarã paara pëiit'ee, taipa peedamerã mãik'aapa paa jõpidamerã Tachi Ak'õre, tai Ak'õre Waibia-it'ee. ²⁶Tai ne-animalaarã jõmaweda ateedait'ee. Maarepida atabëida-eda aji, k'awada-e p'anadairã chisãgita Tachi Ak'õre, tai Ak'õre Waibiapa taimaa paapiit'ee.

²⁷Mamĩda Tachi Ak'õrepa Faraón k'iiri k'isuapida perã, at'ãri pëi k'inia-e paji. ²⁸Mapa Faraonpa Moisemaa mãgaji:

—jMi k'irapite waa chenãaji! Waya cheru pirã, mia pi peepiyada aji.

²⁹Moisepa p'anauji:

—Pia jara bik'a ooit'eeda aji. Mi waa che-eda aji.

Tachi Ak'õrepa jarada Egipto pidaarã warrarã naapemaarã piupiiit'ee

11 ¹Tachi Ak'õrepa Moisemaa mãgaji:

—Faraonmaa mãik'aapa Egipto pidaarãmaa awaraa ne-inaa k'achia ooit'ee. Mãga ook'ãri, Faraonpa parã uchiapiit'ee mãik'aapa jarait'ee parã waa chenaadamerã. ²Mamĩda mia mãga ooi naaweda, jarapãde aji, israelitaarã imik'Iraarãmaa, wëraarãmaa paara net'aa nëedee ooda, p'arat'adee ooda iidinadamerã ãchi te ik'aawa p'anapataarãmaa.

³(Maapai Tachi Ak'õrepa Egipto pidaarã t'ãri piapiji israelitaarã ome. Ma awara ma k'aurepa Egipto pidaarãpa, poro waibiarã Faraón jua ek'ari beerãpa paara Moisés t'o p'anajida.)

⁴Mãpai Moisepa Faraonmaa nãga jaraji:

—Ak'õre Waibiapa nãga jara bida aji: “Esapite mi Egiptode wãyaait'eeda a bi. ⁵Mãgã wãyaa wãk'ãri, Egipto pidaarã warra naapemaarã jõmaweda piudait'ee; Faraón warra naapemadeepa esclava chupiriara bi k'ürumade nebapari warra naapema parumaa. Æra ovejaarã, chivoorã, p'ak'aarã paara naapiara t'oda jõmaweda auk'a piudait'ee. ⁶Egipto eujã jõmaade eperãarã t'ãri p'uapa jëedait'ee. Egiptode waide mãga unudak'aa mãik'aapa waa mãga unudak'aa pait'ee. ⁷Mamĩda israelitaarã t'ãide eperãarã k'ãiwee p'anadait'ee. Parã usaarã jida piruda-e pait'ee ãra uchiadak'ãri ãchi ne-animalaarã ome. Mãga p'asak'ãri, parãpa k'awadait'eeda a bi, mia israelitaarã piara ak'ipari Egipto pidaarã k'ãyaara.”

⁸Ma awara Moisepa mãgaji:

—Mãga p'asak'ãri, poro waibiarã pi jua ek'ari beerã mi k'irapite bedabaidait'ee mãik'aapa chupiria iididait'ee tai israelitaarã namãik'aapa wãdamerã. Mãga oodai naaweda, tai wã-eda aji.

Māga jarap'eda, Moisés k'irau uchiaji Faraón palaciodeepa.

⁹T'ēepai Tachi Ak'ōrepa Moisemaa mägaji:

—Faraonpa parā pedee ijāa—e pait'eeda aji. Māgá Egiptode mia waapiara ooit'ee ne—ināa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

¹⁰Moisepa Aarón ome ma ne—ināa jōmaweda oojida Faraón k'irapite Tachi Ak'ōrepa oopidak'a. Mamīda Faraonpa israelitaarā Egipto eujādeepa at'āri uchiapi—e paji, Tachi Ak'ōrepa iru k'iri k'isuapida perā.

Tachi Ak'ōrepa jarada Pascua fiesta oo k'awaadamerā

12 ¹Tachi Ak'ōre Egiptode Moisés ome māk'aapa Aarón ome pedeek'āri, mägaji:

²—Año chaa na atane naapema parādē pait'ee. ³Israelitaarā jōmaarāmaa nāga jarāti: “Ewari diezde na atanede parā Israeldeepa uchiadap'edaa te chaadepema imik'iraarāpa atadaipia bi oveja chak'e wa chivo chak'e pipiara bi. ⁴⁻⁵Ma oveja wa chivo año aba iru bai pia bi māk'aapa pi—ia bai pia bi, maarepida anida wēe. Parā tede p'anapataarāpa ma ne—animal k'odaipia bi, ia bida—ee. Parā tede chok'ara—ee p'ani pirā māk'aapa ma ne—animal jōmaweda p'oyaa k'oda—e pirā, jedek'odaipia bi parā te k'ait'a p'anirā ome. ⁶Ewari catorce wāyaarude parāpa ma ne—animalaarā pia ak'idaipia bi. Ma ewate ak'ōrejīru baai k'āri, israelitaarā te chaa parāpa ma ne—animalaarā peedaipia bi ⁷māk'aapa chi waapa p'urudaipia bi pāchi tedepema puerta ĩri māk'aapa ai ik'aawa, ma tede ma ne—animal k'odait'ee perā. ⁸Ma p'ārik'ua parāpa paadaipia bi chi chiara k'odait'ee k'iru asia ome māk'aapa pan levadura wēe bi ome. ⁹Chi chiara maarepida ōk'oo k'odaik'araa bi. Ichiaba chuuda k'odaik'araa bi. Ma ne—animal jōmaweda t'ipitaude paadaipia bi; chi poro, chi biiri, chi jīsi paara. ¹⁰Jōmaweda k'oda—e pirā, ai norema pai naaweda, t'ipitaude paa jōpit'adaipia bi. ¹¹Nāgá k'odaipia bi. Nek'odai naaweda, pāchi p'aru chancla ome jīdaipia bi māk'aapa pāchi pak'uru anipapata juade iru p'anadaipia bi. Maap'eda isapai k'odaipia bi aramata uchiadait'ee perā. Māga oodak'āri, t'ī bidait'ee Tachi Ak'ōre Pascua fiesta. ¹²Ma ewate p'ārik'ua mi Egipto eujāde wāyaait'ee māk'aapa jōmaweda Egipto pidaarā warra naapemaarā, ne—animalaarā naa t'oda paara piupit'ee. Ma awara mia āchi ak'ōre waibia apataarā p'oyaaait'ee māk'aapa k'achia ooit'ee. Mi, Tachi Ak'ōrepa māga jara bi.

¹³”Parā puerta ĩri ma waa p'urudap'edaa k'aurepa, mia michi eperāarā te k'await'ee māk'aapa jīp'a wāyaait'ee. Māgá parādepema apida piuda—e pait'ee. ¹⁴Año chaa ma ewate k'irāpadaipia bi māk'aapa ichita mi, Tachi Ak'ōre—it'ee na Pascua fiesta oodaipia bi, leyk'a bairā parā—it'ee māk'aapa parādeepa uchiadait'eerā—it'ee. ¹⁵Ma ne—animal peeda ewatedeepa tomia aba wāyaaru misa, parāpa pan levadura wēe k'odaipia

bi. Ma tomiade pāchi tede levadura iru p'anadaik'araa bi. Ma tomiade apidaapa pan levadura ome ooda k'oru pirā, māgí eperā jëret'aadaipia bi israelitaarā t'āideepa. ¹⁶Ma tomiade chi naapema ewari, chi t'ëepema ewari paara ñipata ewarik'a bait'ee. Ma ewate chip'edaipia bi mimaa it'aa t'ïdait'ee māk'laapa mimiadaik'araa bi. Ma ewate chik'o aupai chuudai. ¹⁷Ma fiesta t'ïjarapataadait'ee Pan Levadura Wëe K'opata Fiesta. Parā israelitaarāpa ma fiesta ichita iadaipia bi k'irāpadait'ee ma ewate mia parā Egipto eujādeepa uchiapida. ¹⁸Naapema atanede ewari catorcede ak'ōrejïru baaidadeepa ewari veintiunode ak'ōrejïru baairumaa māgá pan levadura wëe k'odaipia bi. ¹⁹Ma tomiade pāchi tede levadura maarepida iru p'anadaik'araa bi. Ma tomiade apidaapa pan levadura ome ooda k'oru pirā, jëret'aadaipia bi israelitaarā t'āideepa. Māga oodaipia bi māgí eperā israelitapa t'oji mīda, maa–e pirā awaraa eujādepema parā t'āide bapari mīda. ²⁰Maperā maarepida levadura k'odaik'araa bi. Parā wārutamaa pan levadura wëe beeta k'odaipia bida” aji.

²¹Māpai Moisepa t'ï pëiji israelitaarā poro waibiarā māk'laapa māgaji:

—Wāti oveja chak'e wa chivo chak'e pipiara bi jiride pāchideerā ome k'odamerā. Péeti Pascua fiesta oodait'ee. ²²Ma ne–animal piuda waa ne–inaade wee atadap'eda māk'laapa ma waade hisopo jua sādap'eda, māgípa p'urudaipia bi puerta ñri, ai ik'aawa paara. Maap'eda jōmaweda teeda p'aneedaipia bi ai norema paru misa. ²³Tachi Ak'ōre Egipto eujāde wāyaak'āri Egipto pidaarā peede, ma waa puerta ñri, ai ik'aawa p'uruda unuit'ee māk'laapa parā temāi wāyaait'ee, apida pee–ee. Irua chi peepari parā tede t'ïupi–e pait'ee. ²⁴Parāpa māk'laapa parādeepa uchiadait'eerāpa na fiesta ichita oodaipia bi mia idi jara bik'a. ²⁵Parā wādak'āri ma eujā Tachi Ak'ōrepa teeit'ee bidee, na fiesta auk'a oodaipia bi. ²⁶Ma awara parā warrarāpa iididak'āri: “¿Na fiesta k'āata jara k'inia bi?”, ²⁷parāpa nāga p'anaudaipia bi: “Pascua fiesta oodak'āri, na ne–animal peedap'eda, Tachi Ak'ōre–it'ee paapata. Irua Egipto pidaarā warrarā naapemaarā peek'āri, tachi israelitaarā temāi wāyaaji. Māgá tachi chonaarā k'aripa atajida” adaipia bi.

Israelitaarāpa māga ūridak'āri, bedabajida māk'laapa it'aa t'ïjida ak'ïpidait'ee Tachi Ak'ōre waawee p'ani. ²⁸T'ëepai israelitaarāpa oonajida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māk'laapa Aaronmaa jaradak'a.

Egipto pidaarā warrarā naapemaarā piudap'edaa

²⁹Ma ewate esapite Tachi Ak'ōrepa peeji jōmaweda Egipto pidaarā warrarā naapemaarā, Faraón warra naapemadeepa chi carcelde chupiria bi warra naapema parumaa. Ichiaba peeji jōmaweda Egipto pidaarā ne–animalaarā naapiara t'oda. ³⁰Faraón, poro waibiarā ichi jua ek'ari beerā, apemaarā Egiptodepemaarā ome p'irabajida māk'laapa t'āri p'uapa jëe para beeji. Biuk'a para bapachi Egiptode, te chaa piuda paraada perā.

31 Ai p'arik'ua Faraonpa t'ĩ pèiji Moisés Aarón ome m̄aik'aapa m̄agaji: —¡Parā m̄aik'aapa israelitaarā jōmaweda tai ik'aawaapa āyaa w̄ati! Ak'ōre Waibiamaa it'aa t'ide w̄ati parāpa jaradap'edaak'a. 32 Parā ovejaarā m̄aik'aapa p'ak'aarā atēeti p̄achia k'inia p'anik'a. W̄ati m̄aik'aapa Ak'ōre Waibiamaa iididap̄ade aji, mi chupiria k'awaamerā.

33 Egipto pidaarāpa israelitaarāmaa jarajida āchi eujādeepa isapai wādamerā, k'isiadap'edaa perā āchi jōmaweda k'iniidait'ee. 34 Māga jaradak'āri, israelitaarāpa āchi pan masa arajāgaa, levadura wēe atajida. Ma masa āchi pan paapatade bidap'eda, ma jōma p'arude bedajida m̄aik'aapa ik'iade ateejida. 35 Ma awara Moisepa jaradak'a Egipto pidaarāmaa iidinajida nēe, p'arat'a m̄aik'aapa p'aru. 36 Tachi Ak'ōrepa jaradak'a ooji ma Egipto pidaarā ome. Israelitaarā waawee p'anadap'edaa perā, teejida ārapa iididap'edaa. Māgá ma israelitaarā p'aneejida Egipto pidaarā net'aa ome.

Israelitaarā Egipto eujādeepa uchiadap'edaa

37 Ma p'arik'ua israelitaarā Ramsés p'uurudeepa wājida Sucot p'uuru k'aipee badamaa. Seiscientos mil paji, wēraarā, warrarā juasiada—ee. Āchi jōmaweda wājida biiripa. 38 Awaraa eperāarā chok'ara auk'a wājida āra ome. Ichiaba ovejaarā, p'ak'aarā chok'ara auk'a ateejida. 39 Egipto pidaarāpa āra jerek'oodak'āri āchi eujādeepa, jua araada—e paji nechuudait'ee. Mapa masa anipadap'edaadee ārapa pan levadura wēe ip̄jida.

40 Israeldeepa uchiadap'edaarā cuatrocientos treinta años p'anajida Egiptode. 41 Ma cuatrocientos y treinta años wāyaada ewate Tachi Ak'ōre eperāarā ēreerā chaa ma eujādeepa uchiajida. 42 Ma ewate p'arik'ua Tachi Ak'ōrepa ichi eperāarā ak'iji m̄aik'aapa k'aripaji Egiptodeepa uchia atait'ee. Mapa año chaa Israeldeepa uchiadait'eerāpa ma ewate p'arik'ua Tachi Ak'ōre—it'ee iadaipia bi.

Tachi Ak'ōrepa Pascua fiesta—it'ee ley jarada

43 Tachi Ak'ōrepa Moisemaa m̄aik'aapa Aaronmaa m̄agaji: —Na ley jōmaweda Pascua fiesta—it'ee.

“Awaraa eujādepemaarāpa Pascua fiesta ewatepema—it'ee ne—animal peeda k'odaik'araa bi. 44 Mamīda parāpa esclavoorā netodap'edaarāpa k'odai, āchi k'ap'iade tauchaa iru p'ani pirā.

45 “Awaraa eujādepemaarā parā t'āide p'anapataarā maa—e pirā p'arat'a pari mimiapataarā, m̄agiiirāpa ma ne—animal chiara k'odaik'araa bi.

46 “Israelitaarāpa ma ne—animal peedap'edaa āchi te chaa k'odaipia bi. Pite chak'e apida ateedaik'araa bi āchi tedeepa. Ma awara ma ne—animal peedap'edaa biiri biadaik'araa bi.

47 “Israelitaarā jōmaarāpa māga oodaipia bi. 48 Mamīda, awaraa eujādepema parā t'āide baparipa Tachi Ak'ōre—it'ee Pascua fiesta auk'a

oo k'inia bi pirā, irumaa māga oopidai naaweda, parāpa tauchaa bidaipia bi iru k'ap'iade māik'aapa irudeerādepema imik'īraarā k'ap'iade. Māgá Israeldeepa uchiadap'edaarāk'a p'aneedak'āri, iru auk'a ma fiestade bai.

”Eperā tauchaa wēe bipa ma ne–animal chiara k'oik'araa bi.”

49'Ma leyde jara bik'a oodaipia bida aji, Israeldeepa uchiadait'eerāpa māik'aapa awaraa eujādepemaarā parā t'āide p'anapataarāpa.

50'Israelitaarāpa jōma oojida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māik'aapa Aaronmaa jaradak'a. 51' Ai ewateweda Tachi Ak'ōrepa israelitaarā ēreerā chaachaa Egipto eujādeepa uchiapiji.

Warrarā naapemaarā awara bidap'edaa

13 ¹Ma awara Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māgaji:
²—Israelitaarā warra naapemaarā mi–it'ee awara bipāde aji, méré perā, parā ne–animalaarā imik'īraarā naapiara t'orutaarā paara.

³Māpai Moisepa israelitaarāmaa māgaji:

—Idipema ewate k'irāpāti Tachi Ak'ōre juapa parā uchiapida perā Egipto eujādeepa, parā esclavo p'anadap'edaamāiipa. Idipema ewate pan levadura ome ooda k'odaik'araa bi. ⁴Idi parā atane Abibde uchiaruta. ⁵Maperā Tachi Ak'ōrepa parā atek'āri ma eujādee, ichia juraada teet'ee parā chonaarādeepa uchiadait'eerāmaa, año chaa na atanede fiesta oodaipia bi. Ma eujāde p'anapata cananeorā, hititaarā, amorreorā, heveorā māik'aapa jebuseorā. Mamīda irua parāmaa teet'ee ma eujā pi–ia bi; leche māik'aapa miéle waibia paraamāi. ⁶Ma fiesta oodak'āri, pan levadura wēe k'odaipia bi k'āima siete wāyaaru misa māik'aapa ewari sietede fiesta ewatepemak'a iadaipia bi. ⁷Maapai parā eujāde levadura wa pan levadura ome ooda maarepida iru p'anadaik'araa bi. Ma k'āima siete Tachi Ak'ōre–it'ee awara bidaipia bi.

⁸'Ma fiesta ewate parāpa pāchi warrarāmaa nāga jaradaipia bi: “Na fiesta oopata, Tachi Ak'ōre juapa tachi k'aripada perā Egipto eujādeepa uchiadamerā. ⁹Na fiesta tauchaa pik'a bi pāchi juade wa tau biiride, na fiesta k'aurepa k'irāpadait'ee perā pāchi warrarāmaa jarateedait'ee irua ley jarada. Āramaa māgá jarateedait'ee irua tachi k'aripada perā tachi Egipto eujādeepa uchiapik'āri. ¹⁰Maperā año chaa, na atanede na fiesta oopataadaipia bida” adaipia bi.

¹¹'Tachi Ak'ōrepa parā cananeorā eujādee atek'āri māik'aapa irua juraadak'a parā chonaarāmaa ma eujā parāmaa teek'āri, ¹²parāpa irumaa teedaipia bi parā warrarā naapemaarā māik'aapa parā ne–animalaarā imik'īraarā naapiara t'oda, chi naapemaarā irudé perā. ¹³Burro naapiara t'oda pari p'aareerāmaa teedaipia bi oveja chak'e wa chivo chak'e peedap'eda, Tachi Ak'ōre–it'ee paadamerā. Māgá ma burro naapiara t'oda Tachi Ak'ōre juak'aawa neto pik'a atadai. Mamīda ma oveja wa chivo chak'e teeda–e pirā, ma burro naapiara t'oda otau k'ōrat'adaipia bi. Ichiaba parāpa māik'aapa parādeepa uchiadait'eerāpa ne–animalaarā

teedaipia bi parã warra naapemaarã pari. Mägá ãra Tachi Ak'õre juak'aawa neto pik'a atadai.

¹⁴Mägá parã warrarãpa iididak'ãri: “¿K'ãata jara k'inia bima naapemaarã pari ne–animalaarã teedak'ãri?”, parãpa p'anaudai: “Tachi Ak'õre juapa tachi auk'aarã uchiapiji Egipto eujãdeepa, ãra esclavo p'anadap'edaamãiipa. ¹⁵Egiptodepema Faraón k'ãiri k'isua bada perã, tachi auk'aarã ma eujãdeepa uchiapiamaa baji. Maperã Egiptodepemaarã te chaa Tachi Ak'õrepa piupiji ãra warra naapemaarã mãik'aapa ãra ne–animalaarã naapiara t'odap'edaa. Maadak'ãriipa tachi israelitaarãpa tachi ne–animalaarã imik'ãraarã naapiara t'oda peedap'eda, iru–it'ee paapipata mãik'aapa tachi warra naapemaarã iru juak'aawa neto pik'a atapata ne–animalaarã ãra pari paapidak'ãri. ¹⁶Na fiesta tauchaa pik'a bida adait'ee, pãchi juade wa tau biiride na fiesta k'aurepa ichita k'irãpadait'ee perã iru juapa ooda tachi auk'aarã Egipto eujãdeepa uchiapik'ãri.”

Tachi Ak'õrepa ichi unupida t'ipitaude mãik'aapa jãrarade

¹⁷Faraonpa israelitaarã Egipto eujãdeepa uchiapik'ãri, Tachi Ak'õrepa ãra atee–e paji filisteorã eujãdee wãpata ode. Ma o k'ait'aara baji mïda, made pëi–e paji, filisteorã ome chõodaamaapa k'isïa awara atadap'eda, ãpïtee Egiptodee chedai jïak'aapa. ¹⁸Mapa Tachi Ak'õrepa jaraji eujã pania wëe bide wãyaadamerã Mar Rojo eere, ma o t'imiara baji mïda.

Israelitaarã Egiptodeepa uchiadak'ãri, soldaorãk'a arma panau uchiäjida. ¹⁹Moisepa José biiri ateeji ma ode wãdak'ãri, José at'ãri chok'ai bak'ãri, israelitaarãmaa jarada perã juraadamerã mãga oodait'ee. Jai–idaai naaweda, Josepa ãramaa jaraji: “Tachi Ak'õrepa parã k'aripa cheit'ee. Mãga p'asak'ãri, mi biiri namãik'aapa ateedapãde” aji.

²⁰Israelitaarã uchiäjida Sucotdeepa mãik'aapa Etamde panajida. Mamãik'aapa eujã pania wëe bi k'ait'a baji. ²¹Israelitaarã ode wãdade ãstaawa Tachi Ak'õre ãra naa wãpachi jãrarade, ãra iru t'ëe wãdamerã. Jõdee p'ãrik'ua t'ipitauk'a urua wãpachi mãgi jãrarade. Mägá ãstaawa, p'ãrik'ua paara ãchi ode wãpachida. ²²Ástaawa ma jãrara ãra naa wãpachi; jõdee p'ãrik'ua made t'ipitauk'a ãra naa urua wãpachi.

Israelitaarã Mar Rojo siadap'edaa

14 ¹At'ãri Etam eujãde p'anide Tachi Ak'õrepa Moiseama mãgaji: ²—Jarãji israelitaarãmaa ãpïtee wãdamerã mãik'aapa ãchi carpa eebai jëra bidamerã Pi Ajïrot p'uuru k'irãpïte, Baal Zefón p'uuru k'ait'a; Migdoldeepa p'usamaa wãpari o esajïak'a. ³Faraonpa k'awaak'ãri parã mama p'ani, nãga k'isïait'ee: “Israelitaarã o atuadachida, eujã pania wëe bidee wã k'iniada–e p'anadairã.” ⁴Mãpai mia iru waya k'ãiri k'isuapiit'ee parã t'ëe chemerã. Mãga p'asak'ãri, mia mi jua ak'ipiit'ee Faraonmaa mãik'aapa iru soldaorãmaa. Mägá Egipto pidaarãpa k'awaadait'eeda aji, mïta Tachi Ak'õre.

Israelitaarāpa oojida Tachi Ak'õrepa jaradak'a.

⁵Faraonpa k'awaak'āri israelitaarā wādap'edaa, ichi, poro waibiarā ichi jua ek'ari beerā ome awara k'ĩsiajida. Māgajida:

—¿Sāap'eda tachia ma israelitaarā tachi jua ek'ariipa uchua pëjjidama? ajida.

⁶Aramata Faraonpa atapiji ichi carreta caballopa jidiupata aide wāpari jura chōonadak'āri. Ma awara ichi soldaorā chip'e atapiji. ⁷Carreta caballopa jidiupata jōmaweda ichia iru bada p'e atapiji, ichi soldaorā aide wādamerā. Seiscientos carreta pipiara iru baji. Ma awara awaraa carreta Egiptode p'anadap'edaa p'e atapi'eda, ma carreta jōmaade soldaorā poroorā ichi jua ek'ari p'anadap'edaarā auk'a wājida āchi soldaorā ome.

⁸Māgá Tachi Ak'õrepa Faraón k'ĩiri k'isuapiji israelitaarā t'ēe wāmerā, ma israelitaarā Tachi Ak'õre jua ek'ari sōcharra wā nipajida mīda. ⁹Māgá Egiptodepema soldaorā israelitaarā t'ēe wājida. Ūk'uru carreta caballopa jidiupatade wājida; ūk'uru caballoorā ĩri wājida māik'aapa chi apemaarā biiripa wājida. Ununajida p'usa ide Pi Ajirot k'ait'a Baal Zefón k'ĩrapite. Mama israelitaarāpa āchi carpa eebai iru p'anajida.

¹⁰Israelitaarāpa āpítee ak'ĩdak'āri, unujida Faraón ichi soldaorā ome āchi t'ēe cheruta. Mapa p'eradachida māik'aapa Tachi Ak'õremaa it'aa iidijida. ¹¹Āchobeepa Moisemaa māgajida:

—¿Egiptode jāira wē-e pajik'ā tai jāma jauk'oodamerā? ¿Sāap'eda tai jāmāik'aapa uchiapijima na pania wēe bi eujāde piudamerā? ¹²At'āri Egiptode p'anadak'āri, jarada-e pajik'ā: “Tai ichiak'au bipāde ajida, Egipto pidaarā jua ek'ari mimiadamerā.” ĩPiara bak'aji tai āra esclavo p'anadap'edaa paara, piu baip'ananadai k'āyaara eujā pania wēe bide!

¹³Māmīda Moisepa p'anauji:

—P'eranáati. Tachi Ak'õrede ijāapatáati. Níti Tachi Ak'õrepa ichi jua ak'ĩpimerā māik'aapa tachi k'aripamerā. Jā Egipto pidaarā waa unuda-e pait'ee. ¹⁴K'āiwee p'anadapāde aji, Tachi Ak'õre parā pari chōoit'ee perā.

¹⁵Māpai Tachi Ak'õrepa Moisemaa māgaji:

—¿Sāap'eda mimaa k'aripa iidi bima? Jaráji israelitaarāmaa waa wādamerā. ¹⁶Pi pak'uru anipapari it'aa jira atáji māik'aapa pichi jua p'usamaa íaji t'ooma omeede t'oodaimerā māik'aapa israelitaarā ma p'oorude siadamerā. ¹⁷Mia Egipto pidaarā k'ĩiri k'isuapiit'ee parā t'ēe wādamerā. Māpai mi jua unupiit'ee Faraonmaa, ichi eere p'anihramāa paara. ¹⁸Māga unudak'ārita, Egipto pidaarāpa k'awadait'eeda aji, mi Tachi Ak'õre.

¹⁹Māpai Tachi Ak'õrepa ángel pēida israelitaarā naa wāmerā ma jīarara ome, āra āpíteik'a eere banaji. ²⁰Māgá ma jīarara Egipto pidaarā māik'aapa israelitaarā esajīak'a beeji. Egipto pidaarā eere p'āriu baji. Māmīda israelitaarā eere ĩdaa baji. Māgá p'āriu bada perā, ma p'ārik'ua Egipto pidaarāpa israelitaarā p'oyaa ēp'eda-e paji.

²¹Tachi Ak'õrepa jaradak'a Moisepa ichi jua p'usamaa íaji. Māpai Tachi Ak'õrepa nāumia oriente eereepa p'uapiji. K'eudak'āriipa ĩdatirumaa ma

nāumia p'ua nībaji. Māgá Tachi Ak'ōrepa p'usa t'oot'aaji esa–auk'a, aide eujā p'oo uchiamerā. ²²Māgá israelitaarā ma eujā p'oodade sīajida, p'usa eek'a tau t'ōdee beeru misa āchi juaraare māik'aapa āchi juabi eere.

²³Jōmaweda Egipto pidaarā Faraón carreta caballopa jidiupatade wādap'edaarā, caballo īri wādap'edaarā, biiripa wādap'edaarā paara āra t'ēe wājida p'usa esa–auk'a panarutamaa. ²⁴Taujaaweda Tachi Ak'ōrepa ma Egipto pidaarā ak'iji ma jīarara t'ipitauk'a urua nībideepa. Mapa āchi p'erak'oodachida. ²⁵Māga nide āchi carreta caballopa jidiupata ārik'oodachida. Mapa p'oyaa isapai waa wāda–e paji. Māpai ma Egipto pidaarāpa mājajida:

—¡Āpītee wādāma ajida, Tachi Ak'ōre āra pari tachi ome chōomaa bairā!

²⁶Mamīda Tachi Ak'ōrepa Moisemaa mājajidi:

—Jua iapāde aji, p'usamaa Egipto pidaarā, āchi caballoorā māik'aapa carreta īri pania weedaimerā.

²⁷Tachi Ak'ōrepa jaradak'a, Moisepa ichi jua p'usamaa iaji. Tap'eda pak'āri, ma p'usa naawedapemak'a beeji. Mapa Egipto pidaarā p'irajida mīda, p'oyaa uchiada–e paji. Māgá Tachi Ak'ōrepa āra jōpiji. ²⁸Āchi carreta, caballoorā, soldaorā paara p'usa jāde t'aak'oodachida. Faraón eerepema soldao apida chok'ai uchiada–e paji. ²⁹Jōdee Tachi Ak'ōrepa israelitaarā siapiji eujā p'oodade p'usa eek'a tau t'ōdee bee esajiak'a āchi juaraare māik'aapa juabi eere.

³⁰Ma ewate Tachi Ak'ōrepa israelitaarā k'aripa ataji Egipto pidaarā juadeepa. P'usa ide israelitaarāpa Egipto pidaarā k'ap'ia piuda chok'ara unujida. ³¹Israelitaarāpa unudak'āri Tachi Ak'ōrepa ooda āchi k'aripait'ee, irude wāara ijāajida. Oo k'inia p'aneejida irua jara bik'a māik'aapa Moisepa jara bik'a.

Moisepa Tachi Ak'ōremaa k'arida

15 ¹Israelitaarāpa māik'aapa Moisepa māga unudap'edaa perā, Tachi Ak'ōremaa nāga k'arijida:

“K'ariit'ee Tachi Ak'ōremaa, iru jōmaarā k'āyaara waibiara bairā. Iruata caballode wādap'edaarā p'oyaaji p'usa jāde jōpik'āri. ²K'ariit'ee Tachi Ak'ōremaa, irua mi t'āri o–īapipari perā, juataurapipari perā māik'aapa mi k'aripapari perā. Iruata mi Ak'ōre Waibia; irumaa pedee pia jarapariit'ee. Iru mi ak'ōreerā Ak'ōre Waibia; ārapa iru waawee p'anapatap'edaak'a mia iru waawee bapariit'ee. ³Tachi Ak'ōre sōcharra bapari jura chōoit'ee. ¡Iru t'ijarapata Tachi Ak'ōre! ⁴Iru juapa Faraón carreta t'aapik'ooji māik'aapa chi soldaorā, āchi poro waibiārā paara Mar Rojode piupiji. ⁵Māuk'a t'aadachida p'usa nāpia bide pania āchi īri weedaik'āri.

⁶”Tachi Ak'ōre, pi juaraarepema juapa tai k'ira unuamaa iru p'anadap'edaarā p'oyaaji. ⁷Pi jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, pi juapa pi

k'íra unuamaa iru p'anadap'edaarã jõpiji. ãra ome k'íraudaik'ári, ãra jõt'aaji t'ipitaupa p'ũajara p'oo bi paa jõparik'a. ⁸Pia golpe jãrap'uaaji p'usa eek'a tau t'õdeedaimerã. P'usara it'ia nĩbeeji murallak'a mãik'aapa p'usa jã nãpiara bimã hielok'a chawadachi. ⁹Tachi k'íra unuamaa iru p'anadap'edaarãpa k'ĩsajida: 'Ára t'ëe wãdait'ee ëp'e atarutamaa mãik'aapa ãra net'aa jãri atadait'ee. Espadapa ãra peek'oodait'ee.' ¹⁰Mamĩda pia jãrap'uaaji p'usa mãirã ïri chemerã. ¡Mãgã ma p'usara nĩbide plomok'a t'aak'oodachida!

¹¹”Tachi Ak'õre, awaraa Ak'õre Waibia pik'a wẽ–e. Pi jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Eperãarãpa pi waawepata, pia oopari perã ne–inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Maperã pĩmaa aupai it'aa t'ipata. ¹²Pi juaraarepema juapa tachi k'íra unuamaa iru p'anadap'edaarã k'iniipiji. ¹³Pia na eperãarã audú k'inia iru bapari perã, tai k'aripa ataji ma k'achia beerã juadeepa. Pia tai ateeit'ee pi baparimaa. ¹⁴Awaraa eujãdepemaarã p'eradait'ee k'awaadak'ári pia ooda Egipto pidaarãmaa. Filisteorã t'ári ma–ãri jõnadait'ee. ¹⁵Edomitaarã poro waibiarã p'era jõnipa p'oyaa pedeedak'aa pait'ee. Moabitaarã poro waibiarã p'era jõnipa k'ap'ia wẽre jõnadait'ee mãik'aapa cananeorã chõodaamaa p'anadait'ee.

¹⁶”Tachi Ak'õre, mãirã p'erapĩji mãga p'anadamerã. Pi juapa ãra t'idik'ãji, mãuk'a mimik'ada–ee p'aneedamerã. Mãgã ãra iru bãji pi eperãarã ãra eujãde wãyaaruta misa. Mãga õoji pia tai, pichi eperãarã papida perã. ¹⁷Pia tai ateeit'ee pia eujã jirit'eradamaa, mama pi te ee nok'ode oopiit'ee perã.

¹⁸ ¡Tachi Ak'õre ichita jõmaarã rey pait'ee!”

Miriampa k'arida

¹⁹Faraón carreta caballopã jidiupatade wãdap'edaarã, caballo ïri wãdap'edaarã, biiripa wãdap'edaarã paara p'usa jãde wãdak'ári israelitaarã t'ëe, Tachi Ak'õrepa ãra ïri p'usa weepiji. Jõdee israelitaarã ma p'usa eek'a tau t'õdee bee esajĩak'a p'oo bide wãyaajida. ²⁰Maap'eda Tachi Ak'õre pedee jarapari Miriampa t'õdoo ataji mãik'aapa chaa nĩbi misa, o–ĩapa pairaji Tachi Ak'õre–it'ee awaraa wẽraarã ome. Ma Miriam Aarón ipewẽra paji. ²¹Miriampa nãga k'ariji:

“K'aridãma Tachi Ak'õremaa, iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã. Irua tachi k'íra unuamaa iru p'anadap'edaarã p'oyajiji mãik'aapa p'usade t'aapik'ooji ãchi caballoorã ome.”

Pania asia unudap'edaa

²²Maap'eda Moisés israelitaarã ome Mar Rojodeepa wãjida. K'ãima õpee nipajida Sur apatap'edaa eujã pania wẽe bide. Mama nipadak'ári, pania unuda–e paji. ²³Áchi Marade panajida. Mama pania paraaji. Mamĩda p'oyaa toda–e paji, asia bada perã. Maperã ma punto t'ijarapachida Mara.ⁿ ²⁴Pania

ⁿ 15.23 Hebreo pedeede Mara jara k'inia bi 'asia'.

todait'ee unuda–e pak'ári, israelitaarā Moisés āpite ik'achia pedee para beejí. Iidipachida: “¿K'āata todait'eema?” ajida.

²⁵Mapa Moisepa Tachi Ak'õremaa k'aripa iidiji. Maap'eda Tachi Ak'õrepa pak'uru jua unupiji. Māpai Moisepa toida bat'at'aaji. Māgá pania naap'eedachi.

Mama p'anide Tachi Ak'õrepa israelitaarāmaa ley jaraji māik'aapa ne–inaa ooji, k'awa k'inia bada perā ichide wāara ijāa p'ani wa māga–e.

²⁶Mapa māgaji:

—Mia jara bi ūiruta pirā māik'aapa mia k'inia bik'a ooruta pirā, ma awara mia jara bik'a ooruta pirā māik'aapa mi leyde jara bik'a ooruta pirā, mia parā k'ayaapi–e pait'ee Egipto pidaarā k'ayaapidak'a. Mi Tachi Ak'õre. Miata parā jipaparida aji.

²⁷Maap'eda Elim apatap'edaamāi panajida. Mama pania poátri uchía bee doce paraaji māik'aapa setenta palma paraaji. Mapa mama p'aneejida.

Tachi Ak'õrepa maná māik'aapa bichipõpok'a bee teeda

16 ¹Israelitaarā jõmaweda Elimdeepa wājida māik'aapa panajida Sin eujā pania wēe bimāi. Māgí Sin eujā Elim pania poátri uchía beemāi Sináí ee esajíak'a bi. Egiptodeepa uchiadak'áriipa mama panadak'ári, atane aba ap'eda, ewari quince wāyaa baji. ²Mama p'anide jõmaarāpa waya Moisés āpite māik'aapa Aarón āpite ik'achia pedee para beejí. ³Āramaa māgajida:

—Tachi Ak'õrepa Egiptode tai piupida paara, piara bak'aji. Mama tai su–ak'i p'aneepachida nechiara k'uuru ik'aawa māik'aapa k'opachida bi jāwaadarutamaa. Mamīda parāpa tai aneejidada ajida, tai jõmaweda jarrapa piudamerā na eujā pania wēe bide.

⁴Māpai Tachi Ak'õrepa Moisemaa māgaji:

—K'oi cheparik'a mia pajādeepa chik'o pēiit'ee. Ewari chaa eperāarā wādaipia bi ma chik'o p'ede. P'edaipia bi āchi te pidaarāpa ma ewate k'odamerā. Mia k'awa k'inia bi oodai mia jara bik'a wa māga–e. ⁵Tomia chaa ewari seide ma chik'o ai noremapema–it'ee ichiaba p'edaipia bida aji, mia k'inia–e bairā iipata ewaride p'edamerā.

⁶Māpai Moisepa Aarón ome israelitaarāmaa māgajida:

—K'ewara parāpa k'awadait'ee Tachi Ak'õrēpata parā uchiapiji Egipto eujādeepa. ⁷Ma awara nu tap'eda iru k'íra wāree unudait'ee. Irua ūri bi parāpa ik'achia pedee p'ani ichi āpite. ¿Tai k'áirāma ajida, parāpa taimaa ik'achia jaradamerā?

⁸Ma awara Moisepa māgaji:

—K'ewara Tachi Ak'õrepa nechiara teeit'ee parāpa k'odamerā. Ma awara nu tap'eda pan waibia teeit'ee. Irua ūri bi parāpa pedee k'achia jara p'ani ichi āpite. Wāara taimaa aupai ik'achia pedeeda–e p'ani. Tachi Ak'õremaata ik'achia pedee p'anida aji.

⁹Maap'eda Moisepa Aaronmaa mägaji:

—Jaráji israelitaarã Tachi Ak'õre k'ait'a chedamerã. Iruata ãrapa pedee k'achia jaradap'edaa ùrijida aji.

¹⁰Aaronpa israelitaarãmaa mãga jaramaa bide, ma eujã pania wëe badamã ãchia unujida Tachi Ak'õre k'ïra wãree cheru ma naaweda unudap'edaa jïararade.

¹¹Mãga nide Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji:

¹²—Mia ùriji israelitaarãpa mi ãpïte pedee k'achia jaradap'edaa. Pedéji ãchi ome mãik'aapa nãga jaráji: “K'ewara nechiarã k'odait'ee mãik'aapa tap'eda it'aripema pan k'odait'ee bi jãwaadarutamaa. Mãgã k'awaadait'eeda aji, mita parã Ak'õre Waibia.”

¹³Ai k'ewara irua israelitaarãmaa bichipöpok'a bee chok'ara pëiji. ãra p'anadap'edaamã audú chok'ara paraaji. Mapa jömaweda p'e atajida k'odait'ee. Ichiaba ai norema tap'edaweda ma eujãde sereno unujida. ¹⁴Ma sereno wëpak'ãri, eujãde ne–inaa t'oroo, nãusaa beeji. ¹⁵Israelitaarãpa mãgí k'awada–e padap'edaa perã, iidi para beeji: “¿Na, k'ãarema?” apachida.

Mãpai Moisepa mägaji:

—Jãgí chi it'aripema pan Tachi Ak'õrepa teeda parãpa k'odamerã.

¹⁶Irua jara bi nãga oodamerã: “Parã tedepema eperãrã chaachaa–it'ee litro omé^o atadapãde” aji.

¹⁷Israelitaarãpa mãga oojida. Ûk'uruurãpa waibia p'ejida; ùk'uruurãpa waibia p'eda–e paji. ¹⁸Mamïda litro omé chaaparide chaadak'ãri chi waibia p'edap'edaarãde bee–e paji. Ichiaba chi waibia p'eda–e padap'edaarãpa ma–ãriara jitada–e paji. Eperã chaachaa auk'a litro omé jitajida.

¹⁹Maap'eda Moisepa mägaji:

—Apidaapa ia bidaik'araa bida aji, ai noremãpema–it'ee.

²⁰Mamïda ùk'uruurãpa Moisepa jaradak'a ooda–e paji. Ûk'uru ia bijida ai noremãpema–it'ee. Mamïda ãridachi mãik'aapa k'i–idaadachi. Maperã Moisés mãgïrã ome k'ïraudachi.

²¹Tap'edaweda ma ewatepema chik'o p'epachida, ak'õrejïrupa torrabaidaipachi perã. ²²Mamïda ewari seide litro k'ïmari atajida eperã chaachaa–it'ee. Mãga unudak'ãri, israelitaarã poroorãpa Moisemaa nepirinajida.

²³Mãpai Moisepa p'anauji:

—Tachi Ak'õrepa nãga jara bi parãpa oopataadamerã. Nu ïipata ewari, ewari iru–it'ee awara bida. Mapa idi nejóoti maa–e pirã páati mãik'aapa ia bíti nupema–it'ee.

²⁴Moisepa jaradak'a chi beeda ia bijida ai noremãpema–it'ee. Mãgí ãri–e paji mãik'aapa maarepida k'i tek'a–e paji.

²⁵Mãpai Moisepa mägaji:

o 16.16 Literalmente hebreo pedeede jara bi gómer aba. Gómer aba jara k'ïnia bi litro omé.

—K'óti chi k'o k'iniata idi ñipata ewari perã, Tachi Ak'õre-it'ee ewari awara bida. Idi chik'o eujãde unuda–e pait'eeda aji. ²⁶Ewari seis wãyaarude p'edaipia bi. Mamïda ai norema p'oyaa p'eda–eda aji, wẽ–e pait'ee perã.

²⁷Moisepa mãga jaraji mïda, ñipata ewari eperãarã ùk'uru uchijida chik'o jiride. Mamïda unuda–e paji.

²⁸Mãpai Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji:

—¿Sãap'eda parãpa mia jara bik'a ooda–e p'anima? ²⁹K'irãpáti mia ewari aba awara bida, aide parã ñidamerã. Mapa ewari seide mia chik'o waibiara pëpariit'ee. Mägá ewari sietede teeda p'anadayada aji, maarepida mimiada–ee.

³⁰Moisepa israelitaarãmaa mãga jarak'ãri, ewari sietede ñijida.

³¹Mãgí ne–inaa p'edap'edaa t'o–t'oo baji mãik'aapa k'üa baji galleta miéle ome p'urudak'a. T'í bïjida 'maná'.^p

³²Maap'eda Moisepa mägaji:

—Tachi Ak'õrepa nãga jara bi: “Ne–inaa litro omé araaparide maná p'edapáde a bi, ia bidait'ee eperãarã t'ëe t'orutaarãpa unudamerã mãik'aapa k'awaadamerã mia chik'o teeda parã Egiptodeepa uchiapip'eda, eujã pania wëe bide p'anadak'ãri.”

³³Mãpai Moisepa Aaronmaa mägaji:

—K'oraa atap'eda, maná litro omé aide p'e bïji. Mãpai Tachi Ak'õre k'irãpíte bípáde aji, t'ëe t'orutaarãpa unudamerã.

³⁴Aaronpa ooji Moisepa jaradak'a. T'ëepai ma k'oraa bïji Tachi Ak'õrepa oopida baaltek'a bi k'irãpíte, mama ia iru p'anadamerã. Ma baaltek'a bi k'aurepa israelitaarãpa k'irãpadait'ee Tachi Ak'õrepa pacto ooda ãchi ome. ³⁵Cuarenta años eujã pania wëe bide wãyaaruta misa, israelitaarãpa maná k'opachida. P'epachida k'odait'ee Canaán eujãde panarutamaa.

³⁶(Maapai dos litro t'ïjarapachida gómer aba mãik'aapa gómer diez t'ïjarapachida efa.)

Tachi Ak'õrepa peña bideepa pania uchiapida

17 ¹Israelitaarã jómaweda uchijida Sin eujã pania wëe bideepa. ñida–ñidaa wãjida Tachi Ak'õrepa jaradak'a. Refidinde panadak'ãri, pania todait'ee unuda–e paji. ²Mapa Moisés ome aupedeemaa p'aneejida:

—¡Pania teepáde ajida, todait'ee!

Moisepa p'anauji:

—¿Sãap'eda mi ome nepira jiri p'anima? ¿Sãap'eda ijãada–e p'anima aji, Tachi Ak'õrepa tachi k'aripai?

^p 16.31 Hebreo pedeede 'maná' jara k'inia bi 'k'ãarema?'

³Mamída israelitaarã opisia para baji. Maperã Moisemaa k'irau pedeejida. Mägapachida:

—¿Säap'eda pia tai Egiptodeepa uchiapijima? Tai, tai warrarã, tai ne-animalaarã paara opisiapa piudait'eeda ajida.

⁴Māpai Moisepa Tachi Ak'õremaa it'aa t'iji:

—¿K'ãata ooima na eperãarã ome? ¿Mi mäupa peet'aadait'ee-ek'ã? aji.

⁵Tachi Ak'õrepa p'anauji:

—Wáji israelitaarã naa áchi poro waibiarã ük'uru ome. Atéjeji ma pak'uru Nilo to jãmaa wida. ⁶Mia nimaa bait'ee Horeb eede peña bimái. Panak'ári, pak'urupa ma peñamaa wáji. Mäga ook'ári, pania uchiait'eeda aji, todamerã.

Moisepa mäga ooji israelitaarã poro waibiarã k'irapite. ⁷Moisepa ma peñamái t'í biji Meribá, jara k'inia bi 'aupedeedap'edaa,' mama israelitaarãpana pania iididap'edaa perã. Ichiaba t'í biji Masá, jara k'inia bi 'ne-inaa oopidap'edaa k'awadait'ee', mama Tachi Ak'õrepa pania uchiapida perã árapa nãga jaradak'ári: “¿Tachi Ak'õre tachi ome bik'ã wa mäga-e?”

Israelitaarã amalecitaarã ome chõodap'edaa

⁸Israelitaarã at'ári Refidinde p'anadak'ári, amalecitaarã ára ome chõode chejida.

⁹Māpai Moisepa Josuemaama mägaji:

—Imik'iraraã ük'uru jirit'eráji mäik'aapa wáti amalecitaarã ome chõode. Nu mi bait'eeda aji, eede it'í Tachi Ak'õre pak'uru ome.

¹⁰Josuepa ooji Moisepa jaradak'a. Chõode uchijida ma amalecitaarã ome. Mäimisa Moisés, Aarón mäik'aapa Jur wájida ee nok'odee. ¹¹Moisepa ichi jua it'aa iak'ári, israelitaarãpana chõo p'oyaa wãpachida. Mamída ia-e pak'ári, amalecitaarãpana p'oyaa wãpachida. ¹²Moisés jua t'ümaadaik'ári, mäu atajida ai íri iru su-ak'í beemerã. Māpai Aaronpa mäik'aapa Jurpa iru jua jira iru p'aneejida; abaapa chi juaraarepema jua, apemapa chi juabi eerepema jua. Mägá Moisés jua ia nĩbaji ak'õrejiru baairumaa. ¹³Mägá Josué eere p'anadap'edaarãpana amalecitaarã soldaorã espadapa p'oyaaajida.

¹⁴Maap'eda Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji:

—Librode nãga p'áji mäik'aapa ia bíji ichita k'irãpadamerã: “Mia amalecitaarã jõmaweda jõpiit'ee apidaapa ára k'irãpanaadamerã.” Josuemaama mäga jarapáde aji.

¹⁵Mama Moisepa altar Tachi Ak'õre-it'ee ooji. Ma altar t'í biji 'Tachi Ak'õre mi bandera' ¹⁶mäik'aapa mägaji:

—Tachi Ak'õrepa ichi bandera jira iru bi. ¡Iruta jura chõopariit'ee amalecitaarã ome ára jõpirumaa!

Jetro Moisemaa p'asiade wãda

18 ¹Moisés chãure Jetro Madián eujãdepema p'aare paji. Irua üriji sãgá Tachi Ak'õrepa Moisés mäik'aapa israelitaarã Egipto

eujādeepa uchiapida māik'aapa ode wādak'āri, k'aripada. ²Naaweda Egiptodee wādade Moisepa chi wēra Séfora, chi warrarā ome āpītee pēik'āri, Jetropa āra auteebaiji. ³Moisés warrarādepema aba t'ījarapachida Guersón.⁴ Moisepa māga t'ī bijī ichi Madián eujāde bak'āri, awaraa eujādepema pada perā. ⁴Chi apema warra t'ījarapachida Eliezer^r Moisepa māga t'ī bijī 'Mi ak'ōre Ak'ōre Waibiapa Faraón juadeepa mi k'aripajida' ada perā.

⁵Moisés israelitaarā ome Tachi Ak'ōre ee ik'aawa, eujā pania wēe bide p'anide chi chāure Jetro māik'aapa chi wēra, chi warrarā ome, Madiandeepe chejida. ⁶Ma chewādade Jetropa Moisemaa jara pēiji: "Mi, pi chāure, pi wēra pichi warrarā ome pi ak'ide wāruta."

⁷Māga jaranadak'āri, Moisés uchiaji chi chāure auteebaide. Iru k'īrapite ijābaaip'eda, k'īra tarrade it'aaji māik'aapa saludaadap'eda, te ne–edee oodade t'īujida. ⁸Mama Moisepa chi chāuremaa jōma nepiriji Tachi Ak'ōrepa israelitaarā pari ooda: irua ooda Faraonmaa māik'aapa Egipto pidaarāmaa; israelitaarā ode wādade p'asadap'edaa māik'aapa irua ne–inaa jōmaade āchi k'aripada. ⁹Jetropa māga ūrik'āri, o–iādachi Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā māik'aapa israelitaarā Egipto pidaarā juadeepa k'aripa atada perā. ¹⁰Mapa mājaji:

—¡Tachi Ak'ōre t'āri pia baparida! aji. ¡Iruata parā israelitaarā uchiapiji Faraón juadeepa māik'aapa awaraa Egipto pidaarā juadeepa! ¹¹Uchiapiji ma audua beerā jua ek'ariipa. Īrā mia ijāa bi wāara Tachi Ak'ōre waibiara bi awaraa ak'ōre waibia apataarā jōmaweda k'āyaara.

¹²Māga jarap'eda, Jetropa ne–animal aneeji peep'eda, Tachi Ak'ōre–it'ee paa jōpiit'ee. Ma awara Tachi Ak'ōre–it'ee awaraa ne–animalaarā paaji, arii p'anadap'edaarā ome jedek'odait'ee. Māgá Aarón awaraa israelitaarā poro waibiarā ome, Jetro paara, Tachi Ak'ōre k'īrapite nek'onajida.

Moisepa charraarā bida israelitaarā k'aripadamerā

¹³Moisés israelitaarā poro waibia paji. Maperā ai norema israelitaarāpa āchi nepira jara chejida irua k'aripamerā. Tap'edadeepa k'ewara parumaa Moisepa āchi nepira ūripachi. ¹⁴Chi chāurepa māga unuk'āri, mājaji:

—¿K'āata oomaa bi na eperāarā ome? ¿Sāap'eda pi aupai nama su–ak'ī bima eperāarā nepira ak'īmaa? Āchi taarā ak'īnī p'aneepatada aji, āchi nepira pīmaa jaradai naaweda.

¹⁵Moisepa p'anauji:

—Eperāarā mimaa chepata Tachi Ak'ōremaa ne–inaa iidi k'inia p'anadak'āri. ¹⁶Awaraarā ome nepira iru p'anadak'āri, chepata mia

⁴ 18.3 Hebreo pedeede Guersón jara k'inia bi 'awaraa eujādepema'. ^r 18.4 Hebreo pedeede Eliezer jara k'inia bi 'Tachi Ak'ōrepa mi k'aripapari'.

jaramerã chisãgipa pia ooda wa chisãgipa k'achia ooda. Mãga jara bide mia k'awapipari Tachi Ak'õre ley mãik'aapa irua mimaa jarateeda.

¹⁷Mãga ùrik'lãri, chi chãurepa ùraaji:

—Pia-e bida aji, pia oomaa bi, audú mimia bairã. ¹⁸Pi audú sêdai wã, pi ome p'aniiã paara. Pi ituaba nãgí mimia p'oyaa oo-e. ¹⁹Pia ùrji mia ùraaru. Mãga ooru pirã, Tachi Ak'õrepa pi k'aripait'ee. Na eperãarã pari pia Tachi Ak'õremaa ãra nepira jaraipia bi. ²⁰Ichiaba na eperãarãmaa jarateepia bi Tachi Ak'õre ley mãik'aapa irua pìmaa jarateeda. Ma awara jarateepia bi irua oopi k'inia bik'a oo k'awaa wãdamerã mãik'aapa irua k'inia bik'a p'anapataadamerã. ²¹Jirit'erãji nãgee imik'iraarã pi k'aripadamerã na mimia ome: k'isia k'awaa beerã; Tachi Ak'õre waawee p'anapataarã; k'ira jip'a p'anapataarã; chiãra k'uradak'aa beerã p'arat'a jitadait'ee. Mãgiirã bji israelitaarã poro waibiarãk'a eperãarã ak'ipataadamerã. Ùk'uruurãpa mil iru p'anadai ãchi jua ek'ari; awaraarãpa cien; awaraarãpa cincuenta mãik'aapa awaraarãpa diez. ²²Mãirãpa israelitaarã nepira jara chepata ùridaipia bi. Chi nepira waibiara bi aupai ãrapa pìmaa nepiri chedai. Mãgã ãrapa k'aripadai pi mak'iara mimianaamerã. ²³Pia ooru pirã mia ùraa bik'a mãik'aapa Tachi Ak'õrepa mia jara bik'a pìmaa oopiru pirã, pia chooi. Ma awara eperãarã ãchi temaa o-ia wãdayada aji.

²⁴Moisepa chi chãure pedee ijãaji. Chi chãurepa jaradak'a jomaweda ooji. ²⁵Israelitaarãdepema imik'iraarã k'isia k'awaa beerã jirit'eraji mãik'aapa ãra jua ek'ari bji eperãarã mil, cien, cincuenta mãik'aapa diez. ²⁶Ewari chaa ãrapa charraarã mimia oopachida israelitaarã t'ãide. Mamida nepira waibia bak'ãri, Moisemaa wãpachida.

²⁷T'ëepai Moisés, chi chãure ome despèdiip'eda, Jetro ichi eujãdee wãji.

Israelitaarã Sinaí eede panadap'edaa

19 ¹Egiptodeepa uchiadak'ãriipa, atane õpee wãyaa baji israelitaarã eujã pania wëe bide Sinaí ee k'irapite panadak'ãri. ²Refidindeepa uchiadap'eda, Sinaí ee k'irapite ãchi carpa eebai jëra bijida. ³Mama p'anide Moisés eede it'aa wãji Tachi Ak'õre ome pedecit'ee.

Mama Tachi Ak'õrepa mãgaji:

—Nãga jarãji israelitaarã, Jacobdeepa uchiadap'edaarãmaa: ⁴“Parãpa unujida mia Egipto pidaarã ome ooda. Nejipipa ooparik'a chi chak'eerã ome, mãga pik'a mia parã aneeji nama mi bimãi, parã ode wãdade atuanaadamerã. ⁵Írã parãpa ne-inaa jomaade mia jara bik'a ooruta pirã mãik'aapa ma pacto mia parã ome oodade jara bik'a ooruta pirã, na p'ek'au eujãdepema p'uuru pidaarã t'ãide mia parã awara biit'ee, mi-it'ee aupai p'anapataadamerã. Na p'ek'au eujãdepema p'uuru pidaarã jomaweda méré mïda, ⁶parãta p'aareerãk'a it'aa t'ipataadait'ee apemaarã eperãarã pari mãik'aapa awaraa p'uuru pidaarã k'ãyaara awara p'anapataadait'ee mia k'inia bik'a.” Ma joma israelitaarãmaa jarapãde aji.

⁷Māpai Moisepa t'ĩ pëiji israelitaarã poro waibiarã mäik'aapa Tachi Ak'õrepa áramaa jara pëida jõmaweda jaraji. ⁸Māga üridak'ári, israelitaarã jõmaarãpa p'anaujida:

—Tachi Ak'õrepa jara bik'a oodait'eeda ajida.

Māpai Moisés waya eede it'aa wãji Tachi Ak'õremaa jarade israelitaarãpa jaradap'edaa.

⁹Mama Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Mi jïarara t'ãmaa bide pimaa cheit'ee eperãarãpa māga unudamerã mäik'aapa üridamerã mia pimaa jararu. Mägá árapa waapiara pi pedee ijãadayada aji.

Moisepa eperãarãpa jaradap'edaa waya jaranaji.

¹⁰Māpai Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Eperãarãmaa wãji mäik'aapa idi, nu paara mi—it'ee ära awara bïji. Jarãji mimaa it'aa t'ïdai naaweda, nãga oodamerã: P'aru t'õdaipia bi ¹¹mäik'aapa nidaipia bi, nunorema Sinaí eede mi ära taide baai cheit'ee perã. ¹²Ee k'arraya t'iak'au biipia bi eperãarã wãyaanaadamerã. Jaraipia bi apida ma t'iak'au bimã wãyaanaadamerã, chi wãyaaru piuit'ee perã. ¹³Apida ma t'iak'au bimã wãyaaru pirã, ma eperã t'õbaináati. Mãupa bat'a peet'aadaipia bi maa—e pirã flechapa. Ne—animal pirã, auk'a peet'aadaipia bi. Aba eperãarã na ee k'ait'a chedayada aji, ne—inaa oveja imik'ïra cachodee ooda taarã chaadak'ári.

¹⁴Moisés ma eedeepa edaa chep'eda, māga jaranaji eperãarãmaa mäik'aapa ära Tachi Ak'õre—it'ee awara bïji. Māpai ächi p'aru t'õjida Tachi Ak'õrepa jaradak'a.

¹⁵Maap'eda Moisepa mägaji:

—Nunorema parãpa Tachi Ak'õre unudait'ee. Mapa irua jaradak'a óoti mäik'aapa pãchi wëraarã ome k'ãinaadapáde^s aji.

¹⁶K'ãima õpeede tap'edaweda pa tau p'orep'orepari nïbeeji mäik'aapa pa jïwaa nïbeeji. Jïararapa ma ee aneu ata cheji. Ichiaba trompeta golpe jïwaa nïbeeji. Ma jõma üridak'ári, israelitaarã ächobeepa k'ap'ia wëre para beeji. ¹⁷Māpai Moisepa israelitaarã ächi p'anadap'edaamãiipa Sinaí ee k'arraya chip'e ateeji Tachi Ak'õre ome unudamerã. ¹⁸Māpai Tachi Ak'õre t'ïpitauk'a urua cheji. Māga nide ma ee nari jïrak'awaa jëra beeji hornodeepa nari jïrak'awaa uchiaparik'a mäik'aapa ma ee jõma wëre nïbeeji. ¹⁹Trompeta jïwaa nïbi ürijida. Māga bide audú golpeera jïwaa wãpachi. Moisés pedee k'ári, Tachi Ak'õrepa p'anaupachi pa jïwaaparik'a.

²⁰Māga bide Tachi Ak'õre Sinaí ee nok'ode baai cheji mäik'aapa Moisemaa jaraji ichi waya k'ïrachuude wãmerã. Māpai Moisés eede it'aa wãji irua jaradak'a. Iru mama panak'ári, ²¹Tachi Ak'õrepa mägaji:

—Eperãarãmaa wãji mäik'aapa jarãji mi unu k'iniapa jã t'iak'au bimãiipa wãyaanaadamerã. Māga—e pirã, chok'ara piudayada aji.

^s 19.15 Moisepa māga jarak'ári, jara k'inia baji ächi wëraarã ome p'ek'au oonaadamerã.

²² P'aareerã, mi k'ait'a chepataarã paara mi k'ait'a chedai naaweda, ne-inaa áchia oopata oodaipia bi Tachi Ak'õre-it'ee awara p'aneedamerã. Maa-e pirã piudayada aji.

²³ Māpai Moisepa Tachi Ak'õremaa mājaji:

—Eperāarã cheda-epi pia jarada perã na ee k'arraya t'iak'au bidamerã māk'aapa pi-it'ee awara bidamerã.

²⁴ Mamīda Tachi Ak'õrepa mājaji:

—Eperāarāmaa wáji. Maap'eda Aarón pi ome anéjei. Mamīda p'aareerã māk'aapa awaraa eperāarã ma t'iak'au bimāiipa wāyaadaik'araa bi mimaa chedait'ee. Māga-e pirã, mia áchi jōpiyada aji.

²⁵ Māpai Moisés eedeepa edaa cheji māga jarade.

Tachi Ak'õrepa ley diez jarada

(Deuteronomio 5.1-21)

20 ¹ Māpai ee nok'odeepa Tachi Ak'õrepa edaa pedeeji:

² —Mi Tachi Ak'õre, parã Ak'õre Waibia. Miata parã uchía ataji Egipto eujãde esclavo p'anadap'edaamāiipa.

³ 'Awaraa ne-inaamaa it'aa t'ínáati. Mímāa aupaita it'aa t'ípatáati.

⁴ 'Ne-inaa juapa oonáati ai k'írapite it'aa t'ídait'ee: pajãdepema ne-inaak'a; eujãdepema ne-inaak'a maa-e pirã p'usadepema ne-inaak'a.

⁵ Bedabaináati mágēe ne-inaa k'írapite māk'aapa mágēe ne-inaamaa it'aa t'ínáati. Mita parã Ak'õre Waibia, Tachi Ak'õre. Mia michi eperāarã jiwaapari. Mia ne-inaa k'achia oopari mi k'íra unuamaa iru p'anapataarāmaa, áchi warrarāmaa, áichak'eerāmaa, mairã warrarāmaa paara.

⁶ Mamīda mia k'inia iru bapari mi k'inia iru p'anapataarã māk'aapa mia jara bik'a oopataarã; āradeepa uchiadait'eerã chok'ara paara.

⁷ 'Mi t'í ichi k'inia jaranáati. Chi mágá jara bimaa mia ne-inaa k'achia ooit'ee.

⁸ 'K'irāpáti tomia chaa ewari aba mi-it'ee awara bidamerã māk'aapa ma ewate iidamerã. ⁹ Ewari seis mimiadaipia bi. ¹⁰ Mamīda ewari sietede iidaiipia bi, ma ewate mi, parã Ak'õre Waibia ewari perã. Ma ewate maarepida mimiadaik'araa bi parã, pāchi warrarã, k'aurã, esclavoorã, awaraa eujãdepemaarã pāchi t'áide p'anapataarã, pāchi ne-animalaarã paara.

¹¹ Māga oodaipia bi ewari seis mi mimiada perã. Ooji pajã, aide nībi ome; na p'ek'au eujã aide nībi ome; p'usa aide nībi ome. Māpai ewari sietede ĩiji. Maperã mia ma ewate “pia bida” aji, māk'aapa ma ewate awara biji eperāarã iidamerã.

¹² 'Pāchi ak'õre, pāchi nawe ome k'inia iru p'anapatáati māk'aapa āra pedee ũripatáati. Māga ooruta pirã, taarã p'anapataadait'ee mia eujã teeit'ee bide.

¹³ 'Chīara peenáati.

14 'Taunemanáati.

15 'Nechianáati.

16 'Seewa jaranáati chíara k'achiade baaipidait'ee.

17 'K'ianáati chíara te, wëra, esclavo, esclava, p'ak'a, burro wa awaraa net'aa.

Israelitaarã p'era p'aneedap'edaa

18 Israelitaarã jōmaarãpa ma pa tau p'orep'orepari nībi māk'aapa nari jīrak'awaa nībi unudak'āri, ma awara pa jīwaa nībi, trompeta jīwaa nībi ūridak'āri, āchobeedachida. Mapa ma eedeepa āyaapai p'aneejida 19 māk'aapa Moisemaa mägajida:

—Pita Tachi Ak'ōre pari tai ome pedéji. Pia jara bik'a oddait'ee. Mamīda Tachi Ak'ōre taimaa pedepinájaji, maa–e pirã tai k'iniidayada ajida.

20 Māpai Moisepa mägaji:

—P'eranáati. Tachi Ak'ōrepa mīga jara cheji parãpa iru pedee k'awadamerã māk'aapa iru waaweedamerã. Mágá p'ek'au k'achia ooda–e payada aji.

21 Mágá israelitaarã at'āri t'imiipai p'anide, Moisés ma jārara t'āmaa bi k'ait'a wāji.

Tachi Ak'ōrepa ley jarada altar oo k'awaadamerã

22 Mama Tachi Ak'ōrepa Moisemaa mägaji:

—Israelitaarāmaa nāga jaranáji: “Parãpa ūrijida mia pajādeepa jarada. 23 Ne–inaa nēedee wa p'arat'adee oonáati ai k'irapite it'aa t'īdait'ee mimaa it'aa t'īpatak'a. 24 Mimaa ak'ipi k'inia p'ani pirã wāara mide ijāa p'ani, altar yoorodee óoti. Made oveja, chivo, wa p'ak'a parãpa waridap'edaadepema ūk'uru peedap'eda, mi–it'ee paa jōpíti māk'aapa ūk'uru mi–it'ee péeti pāchi auk'arã ome jedek'odamerã. Mia parāmaa jararumāi parãpa mīga oodaipia bi mi k'irāpadamerã. Mīga oodak'āri, mia parã bendiciait'ee. 25 Altar māudee ooruta pirã, óoti māu sīda wēe bidee. Māu sīda–idaa bidee ooruta pirã, ma altar mi–it'ee awara bee–e pai. 26 Ichiaba mi altar de tome bidaik'araa bida aji, apidaapa parã k'āratau ununaadamerã ma tomede it'aa wādak'āri.”

Tachi Ak'ōrepa ley jarada esclavoorã chipariirã–it'ee

21 1 Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaraji:

—Eperāarāmaa na ley jaratepáde aji.

2 “Apidaapa hebreorādepema esclavo aba neto ataru pirã, seis años mimia bap'eda, año sietede pēiipia bi; maarepida p'arat'a p'aapi–ee.

3 Neto atak'āri, wëra wēe baji pirã, ituaba wāipia bi. Mamīda neto atadai naaweda, wëra paraa baji pirã, chi wëra ome uchiaipia bi. 4 Mamīda

esclavo chiparipa wēra jiriteeji pirā, iru ome pēiik'araa bi. Ichiaba ma wēra ome warrarā ooji pirā, pēiik'araa bi chiparidé perā. ⁵Mamīda ma esclavopa chipari, chi wēra māik'aapa chi warrarā k'inia bi pirā māik'aapa wā k'inia–e bi pirā, waa mimiamaa beepia bi. ⁶Māga oo k'inia bi pirā, chiparipa ma esclavo ateeipia bi it'aa t'īpata temaa Tachi Ak'ōre k'īrapite. Māpai puertamāi bainī bapip'eda, ma esclavo k'īiri punzonpa' uyaipia bi. Māga ook'āri, ma esclavo piurumaa chipari ome bapariit'ee.

⁷”Mamīda eperāpa chi k'au netot'aaru pirā esclava pamerā, esclavo imik'īra ome oopatak'a oodaik'araa bi. ⁸Chiparipa ma wēra ichi wērak'a iru ba k'inia–e bi pirā, ma esclava chi ēreerāmaa netot'aaipia bi. Mamīda awaraa eujādepemaarāmaa netot'aaik'araa bi ma wēra ak'ōremaa jaradak'a oo–e pada perā. ⁹Jōdee esclava chiparipa iru neto ataji pirā chi warramaa teeit'ee chi wēra pamerā, ma esclava chiparipa ma wēra ichi k'auk'a ak'iipia bi. ¹⁰Mamīda esclava chiparipa ma wēra chi wērak'a iru bide, awaraa wēra ataru pirā chi wēra pamerā, maarepida ma naarapema esclavamaa chik'o wa p'aru ma–āriara teeik'araa bi chi apema wēramaa teepari k'āyaara māik'aapa ichi k'ap'ia wāak'aik'araa bi. ¹¹Mamīda ma ne–inaa ōpee oo–e pirā, chi esclava arajāgaa pēiipia bi, p'arat'a maarepida p'aapi–ee.”

Tachi Ak'ōrepa ley jarada chīaramaa ne–inaa k'achia oopataarā–it'ee

¹²”Eperāpa ichi k'inia chīara peeru pirā, ma eperā auk'a peet'aadaipia bi. ¹³Ichi k'inia pee–e paji pirā, awara āi mia jararumaa pēidaipia bi chi piuda ēreerāpa peenaadamerā. ¹⁴Mamīda ichi k'inia peeji pirā, mi altardepema cachok'a bi jitanaru pijida, mia iru chupiria k'awa–e pait'ee. Mapa mamāik'aapa ateedap'eda, peet'aadaipia bi.

¹⁵”Eperāpa chi ak'ōre wa chi nawe sīk'ooru pirā, peet'aadaipia bi.

¹⁶”Eperāpa awaraa eperā secuestraaru pirā netot'aaait'ee maa–e pirā ichi jua ek'ari iru bait'ee, ma eperā unu atadak'āri, peet'aadaipia bi. ¹⁷Eperāpa chi ak'ōreerāmaa ik'achia jararu pirā, peet'aadaipia bi.

¹⁸”Eperā omé chōo p'anide abaapa sīru pirā juapa wa māupa māik'aapa ma eperā piu–ee ichi p'arudepai beeru pirā ¹⁹māik'aapa t'ēepai p'irabaip'eda, bastón ome t'ia beeru pirā, chi sīda arajāgaa beei. Mamīda irua p'aaipia bi chi apema p'arude ewari atuada māik'aapa iru ak'idap'edaa pari.

²⁰”Eperāpa chi esclavo wa esclava pak'urupa wip'eda, piuru pirā, ma eperā miapidaipia bi ma piuda pari. ²¹Mamīda k'āima abaamaa wa omeemaa ma esclavo p'irabairu pirā, chipari miapidaik'araa bi ma esclavo irudé perā.

^t 21.6 Punzón clavok'a bi. Māgipa ne–inaa uyapata.

22 "Imik'ĩraarã chõomaa p'anide wẽra biak'oo bi sĩruta pirã mãik'aapa ma sĩa k'aurepa warra iratiadaru pirã, ma wẽra k'ap'ia pia beek'ari, chi imik'ĩrapa jara bik'a charraarãpa ma sĩdamaa p'aapidaipia bi. 23 Mamĩa ma wẽra piuru pirã, chi sĩa peet'aadaipia bi. 24 Tau arĩdaru pirã, ichiaba chi sĩa tau arit'aadaipia bi; k'ida biadaru pirã, ichiaba chi sĩa k'ida biat'aadaipia bi; jua p'u oot'aaru pirã, auk'a chi sĩa jua p'u oot'aadaipia bi; biĩri p'u oot'aaru pirã, auk'a chi sĩa biĩri p'u oot'aadaipia bi. 25 Eperãpa t'ipitaupa awaraa eperã paat'aaru pirã, auk'a paat'aadaipia bi. Ichiaba eperãpa awaraa eperã p'u oot'aaru pirã, maa–e pirã sīt'aaru pirã, auk'a mãga oodaipia bi.

26 "Chiparipa chi esclavo wa esclava taumaa sĩrupa tau arĩdaru pirã, ma esclavo p̄iipia bi. 27 Ichiaba chiparipa chi esclavo sĩrupa chi k'ida biadaru pirã, p̄iipia bida" aji.

Tachi Ak'õrepa ley jarada ne–animal chipariirã–it'ee

28 "P'ak'apa chi cachopa imik'ĩra wa wẽra sup'eda, ma suda k'aurepa piuru pirã, ma p'ak'a mãupa bat'a peet'aadaipia bi mãik'aapa chi chiara k'odaik'araa bi. Mamĩa ma p'ak'a chipari miapidaik'araa bi, iru k'aurepa–e pada perã. 29 Mamĩa ma p'ak'a k'achia bapari pirã mãik'aapa chi cachopa chi unuruta supari pirã, chiparipa k'awa bi chĩara peet'aa. Mãga k'awa bita, ichia ma p'ak'a jĩa–e bi pirã mãik'aapa ma p'ak'apa imik'ĩra wa wẽra peeru pirã, ma p'ak'a mãupa bat'a peet'aadaipia bi. Ichiaba chipari peet'aadaipia bi. 30 Ma p'ak'a chipari pee k'iniada–e p'ani pirã, p'uuru pidaarã poro waiɓiarãpa p'arat'a p'aapidaipia bi. 31 Ma jaradak'a auk'a oodaipia bi p'ak'apa warra maa–e pirã wẽra k'au sut'aaru pirã. 32 P'ak'apa chĩara esclavo wa esclava sut'aaru pirã, ma p'ak'a mãupa bat'a peet'aadaipia bi. Maap'eda ma p'ak'a chiparipa p'arat'a tau treinta p'aaipia bi ma esclavo chiparimaa.

33 "Apidaapa pania t'ipata pozo t'ap'a–ee atabẽiru pirã mãik'aapa aide chĩara p'ak'a wa burro baairu pirã, 34 ma pozo chiparipa p'arat'a p'aaipia bi ma ne–animal chiparimaa. Mamĩa ma pozo chipari ma ne–animal piuda ome beepia bi.

35 "P'ak'apa chi cachopa awaraa p'ak'a su peet'aaru pirã, ma p'ak'a chok'ai netot'aadaipia bi mãik'aapa ma p'arat'a t'oodaipia bi. Ma awara chi p'ak'a piuda chiara t'oodaipia bi. 36 Mamĩa chi p'ak'a chiparipa k'awa bi pirã ichi p'ak'apa sui awaa bapari mãik'aapa ichiak'au bĩru pirã chĩara p'ak'a su peemerã, ma p'ak'a sui awaa bi chiparipa p'ak'a awaraa teepia bi ma p'ak'a piuda pari. Jõdee ichi beei ma p'ak'a piuda ome."

Tachi Ak'õrepa ley jarada israelitaarãpa k'awaadamerã ãchi ne–inaa ome k'ãata oodaipia bi

22 1 "Eperãpa p'ak'a aba chia atap'eda, netot'aaru pirã, maa–e pirã peet'aaru pirã, ma p'ak'a chiada pari chipari padamaa p'ak'a joisomaa teepia bi. Oveja paji pirã, ma pari oveja k'ĩmari teepia bi.

2”Eperã p'arik'ua nechia nide chi te chiparipa ma eperã sîp'eda, piudaru pirã, chi te chipari arajãgaa beei. 3Mamïda ma nechiapari ãstaawa peet'aaru pirã, chi te chipari ome eperãpa chiãra peet'aak'ãri, oopatak'a oodaipia bi.

”Nechiadapa p'aaipia bi chi net'aa chiada valor. P'arat'a wêe bi pirã, iru netot'aadaipia bi ma p'arat'a p'aadait'ee.

4”Nechiadapa chi ne–animal chiada at'ãri iru bi pirã, mãgí teepidap'eda, awaraa teepidaipia bi. Mãga oodaipia bi p'ak'a ome, burro ome mãik'aapa oveja ome.

5”Eperãpa chi ne–animalaarã k'ena pëiru pirã ichi eujãde wa uva k'ãide p'üajara k'odamerã, mamïda mãga bide chiãra eujãde nek'onaruta pirã, ma ne–animalaarãpa ne–inaa k'odap'edaa pari p'aaipia bi. Ma ne–animalaarã chiparipa ichi eujãdepema pipiara chaudadepemapa mãik'aapa ichi uva k'ãidepema pipiara chaudadepemapa p'aaipia bi.

6”Eperãpa t'ipitau k'ooru pirã ne–inaa paait'ee mãik'aapa ma t'ipitaupa pak'uru ne–iiri–idaa bee paa jöp'eda, paa wãru pirã chiãra net'a tau ewadap'edaa p'e bimãi maa–e pirã net'a tau chau bimãi, chi t'ipitau k'oodapa ma jömaweda p'aaipia bi.

7”Eperãpa p'arat'a maa–e pirã net'aa awaraa eperãmaa teeru pirã ichi tede ia bimerã, mamïda mãgí eperã wê–e misa, ma net'aa chia ataruta pirã, mãga bide chi net'aa chiada unu ataruta pirã, ma net'aa pari p'aapidap'eda, ai ïri auk'a p'aapidaipia bi. 8Mamïda chi chiada unuda–e pirã, chi net'aa ak'i bada charramaa ateedaipia bi. Ma charrapa iru nepira ürip'eda, jaraipia bi ma ak'i badápata chia ataji wa mãga–e.

9”Eperãpa chiãra p'ak'a, burro, oveja, p'aru wa awaraa ne–inaa atuada unu ataru pirã mãik'aapa ichi–it'ee ataru pirã, mãga bide eperãpa: ‘Mita chiparida’ a cheru pirã, ma omeeweda charraarãmaa wãdaipia bi ãrapa ak'idamerã. Charraarãpa: ‘Nãgí eperãta chiparida adak'ãri’, chi apemamaa ma ne–inaa valor p'aapidap'eda, ai ïri auk'a p'aapidaipia bi.

10”Eperãpa awaraa eperã ome atabëiru pirã ichi burro, p'ak'a, oveja maa–e pirã awaraa ne–animal irua ak'i bamerã, mãga bide ma ne–animal piudaru pirã, k'ayaadaru pirã maa–e pirã chia ataruta pirã apidaapa unuda–e p'anide, nãga oodaipia bi. 11Chi ak'i badapa Tachi Ak'õre k'irapite nãga juraaipia bi: ‘Mia chia–e paji maa–e pirã pee–e paji.’ Mãga jarak'ãri, chi ne–animal chiparipa p'aapiik'araa bi. 12Mamïda irua ak'i bide awaraarãpa ma ne–animal chia ata chejida pirã, chiparipa chi ak'i badamaa p'aapiipia bi. 13Jõdee ne–animal k'achiapa k'ot'aaaji pirã, irua chiparimaa ak'ipide ateeipia bi chi biiri mãik'aapa chi e. Mãgá ateeipia bi ichimaa p'aapinaamerã.

14”Eperãpa chiãra ne–animal presta iru bide, chipari wê–e misa ma ne–animal piuru pirã wa k'ayaadaru pirã, chi ne–animal presta iru badapa chiparimaa p'aaipia bi. 15Mamïda ma ne–animal piuk'ãri,

chipari mama bi pirã, chi presta iru badapa p'aaik'araa bi. Ma ne-animal alquillaa iru baji pirã, chi alquiler aupai p'aaipia bida” aji.

Tachi Ak'õrepa awaraa ley jarada

16 “Eperãpa wëra waide imik'ïra ome k'ãi-ee bi k'ûraru pirã ichi ome k'ãimerã apidaapa iru ome miak'ãiiit'ee pedetee-e bide, ma imik'ïrapa teepia bi ma wëra ak'õremaa israelitaarãpa teepatak'a wëra ome miak'ãidait'ee pak'ãri mãik'aapa ma wëra ome miak'ãiiipia bi. 17 Mamïda chi ak'õrepa teemaa bi pirã, ma imik'ïrapa ichita p'arat'a p'aaipia bi israelitaarãpa wëra waide imik'ïra ome k'ãi-e bi pari p'aapatak'a.

18 “Wërapa netuara juapa chiãramaa ne-inaa k'achia wa ne-inaa pia ooru pirã, peet'áati.

19 “Eperã ne-animal ome k'ãiru pirã wëra ome k'ãiparik'a, peet'áati.

20 “Eperãpa ne-animal peeru pirã paait'ee awaraa ak'õre waibia apata-it'ee, mi-it'ee aupai paai k'ãyaara, ma eperã peet'áati.

21 “Awaraa eujãdepemaarãmaa ne-inaa k'achia oonáati, parã jida ichiaba Egipto eujãde p'anadak'ãri, awaraa eujãdepemaarã padap'edaa perã.

22 “P'ëtrãarãmaa mãik'aapa warrarã ak'õre wëe beerãmaa ne-inaa k'achia oonáati. 23 Parãpa ãramaa ne-inaa k'achia ooruta pirã, mãik'aapa ãrapa mïmaa chupiria iidiruta pirã, mia ãra k'aripait'ee. 24 Mi parã ome audú k'ïrau bait'ee mãik'aapa espadapa parã peepiit'ee. Mágá parã wëraarãta p'ëtrãa p'anedait'ee mãik'aapa parã warrarãta ak'õre wëe p'anedait'ee.

25 “Parãpa chupiria beerãmaa p'arat'a prestaruta pirã, waya tee chedak'ãri, ai ïri iidináati p'arat'a prestapataarãpa oopatak'a. 26 Chupiria bipa ichi p'aru teeru pirã p'arat'a prestada p'aaru misa, ak'õrejïru baaik'ãri, ma p'aru irumaa waya teenáti. 27 Ma p'aru teenada-e pirã, iru jïsuadaik'ãri, ¿k'ãarepa poroima? Iru p'aru teeda-e pirã mãik'aapa irua mïmaa chupiria iidiru pirã, mia iru k'aripait'ee, mia chupiria chedeerã chupiria k'awaapari perã.

28 “Pedee k'achia jaranáati mi ãpïte wa pãchi p'uuru pidaarã poro waibiarã ãpïte.

29 “Parã ne-uudap'edaa ewadak'ãri, taarãnáati mïmaa madepema primicia anedait'ee. Vino oodak'ãri mãik'aapa aceite olivodee oodak'ãri, auk'a mãga óoti.

“Parã warra naapemaarã méré. Mapa ãra pari mi-it'ee ne-inaa anedaipia bi. 30 Ichiaba parã p'ak'a mãik'aapa oveja imik'ïraarã naapiara t'orutaarã méré. Tomia aba p'anedaipia bi ãchi nawe ome. Mamïda ewari ochode mïmaa anedaipia bi.

31 “Parã awara p'anapataadaipia bi mia k'inia bik'a.

“Ne-animal k'achiapa mëe ne-animal peeda chiara k'onáati. Usaarãmaata k'opidapãde” aji.

Tachi Ak'õrepa awaraa ley jarada ichia k'inia bik'a p'anapataadamerã

23 ¹“Chĩarapa parãmaa bochinche jararuta pirã, awaraarãmaa nepirináati. Ma awara eperã ne–inaa k'achia ooyaa bi ome pedeteenáati charra k'irapite seewa jaradait'ee, mágá iru k'aripadait'ee.

²”Ne–inaa k'achia oonáati, awaraa eperãarã chok'araarãpa mãga oo p'ani pijida.

³”Charraarã k'irapite seewa jaranáati, awaraa eperãarã chok'araarãpa mãga jara p'ani pijida.

⁴”Ichiaba chupiria beerã pedee audupiara ijãadaik'araa bi awaraa eperãarã pedee k'ãyaara.

⁵”Parã k'ira unuamaa iru p'anapataarã p'ak'a wa burro mēe atua ni unu ataruta pirã, chiparimaa teenáti. ⁶Ichita k'aripáti parã k'ira unuamaa iru p'anapataarã. Āra burro net'aa chik'iapa eujãde baai bi unuruta pirã, k'aripáti.

⁷”Charraarã, chupiria beerãpa parã k'irapite āchi nepira jara chedak'āri, pia ūrfti. Ma awara ārapa jaradap'edaa seewada anáati, āra chupiria p'anadairã.

⁸”Ne–inaa k'achia ooda–e p'aniirã imiateenáati. Āra peepináati, ārapa ne–inaa k'achia ooda–e p'anadairã. Apidaapa mãga ooru pirã, mia ma eperã ichita miapiit'ee.

⁹”Eperãpa ne–inaa k'achia ook'āri, p'arat'a jitanáati iru ma nepiradeepa uchiapidait'ee, mãga oodak'āri awaraa eperã ne–inaa k'achia oo–e badata miapidait'ee perã. Chi mágá p'arat'a jitadapa ichita mãga oopariit'ee.

¹⁰”Awaraa eujãdepemaarãmaa ne–inaa k'achia oonáati parã Egiptode p'anadak'āri, auk'a awaraa eujãdepemaarã padap'edaa perã. Parãpa k'awa p'ani sãga p'anapata awaraa eujãde p'anadak'āri.”

**Tachi Ak'õrepa ley jarada eujã ñipipataadamerã
mãik'aapa ñipata ewari iapataadamerã**

¹¹”Seis años wãyaaru misa, parã eujãde ne–úuti mãik'aapa ewáti.

¹²”Mamĩda año sietede ma eujã ñipíti, madepema chupiria chedeerãpa k'odamerã mãik'aapa chi beedadepema ne–animalaarãpa k'odamerã. Ichiaba mãga óoti uva k'āi ome mãik'aapa olivo k'āi ome.

¹³”K'āima seis mimíati. Mamĩda k'āima sietede ĩiti juatau jitadamerã parã, pãchi esclavoorã, awaraa eujãdepemaarã parã t'ãide p'anapataarã, pãchi burroorã, p'ak'arã paara.

¹⁴”Ne–inaa jõmaweda óoti mia jaradak'a. Parã t'ãide awaraarã ak'õre waibĩa apataarã t'ĩ jaranaadapáde” aji.

Tachi Ak'õrepa jarada año abaade fiesta õpee oodamerã

¹⁵”Año chaa parãpa mi–it'ee fiesta õpee oodaipia bi. ¹⁶Pan levadura wēe k'opata fiesta oodak'āri, mia jaradak'a tomia aba pan levadura wēe

ooda k'óti. Māga óoti aviv atanede, ma atanede parā Egipto eujādeepa uchiadap'edaa perā. Ma fiesta oodak'āri, mi–it'ee ne–inaa wēe chenáati.

16”Parāpa ne–uu chauda ewadap'edaa fiesta oodak'āri, chi naapiara ewadap'edaa mimaa anéeti. Año jōk'āri, ma fiesta auk'a óoti ne–uu chauda jōmaa ome.

17”Año chaa imik'īraarā jōmaweda cheda ōpee chedaipia bi mi, Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īde.

18”Ne–animal peedap'eda, mi–it'ee paapidait'ee aneedak'āri, chi waa paadaik'araa bi pan levadura ome ooda ome. Ichiaba ma ne–animal traia ia bidaik'araa bi ai noremepema–it'ee.

19”Parāpa ne–uudap'edaadepema naapiara ewadap'edaa pipiara bee atéeti Tachi Ak'ōre, parā Ak'ōre Waibia it'aa t'īpata temaa.

”Cabra chak'eerā peedap'eda, chi nawe jubade chuunaadapáde” aji.

Tachi Ak'ōre ángel

20 Tachi Ak'ōrepa mājaji:

—Mi ángel pēiit'ee parā ode wādade jīamerā māik'aapa ma eujā parāmaa teeit'eeda adamaa ateemerā. 21 Iru pedee ūripatáati māik'aapa irua jara bik'a oopatáati, iru mi pari parā ome wāit'ee perā. Iru parā ome bide irua jara bik'a ooda–e pirā, irua parā chupīria k'awa–e pait'ee. 22 Mamīda irua jara bik'a ooruta pirā, mia parā k'aripait'ee parā k'īra unuamaa iru p'anapataarā māik'aapa parā ome chōo k'inia p'aniirā p'oyaadamerā. 23 Iru parā naa wāit'ee māik'aapa parā ateeit'ee nāgí p'uuru pidaarā p'anapata eujādee: amorreorā, hititaarā, ferezeorā, cananeorā, heveorā māik'aapa jebuseorā. Mia māirā jōpiit'ee. 24 Āra eujāde p'anadak'āri, oonáati ārapa oopatak'a māik'aapa it'aa t'īnāati āra ak'ōre waibia apataarāmaa. Aba mimaa aupaita it'aa t'īpatáati. Āra altar ārik'óoti āra ak'ōre waibia apataarā ome, māu awara bidap'edaa ai k'īrapite it'aa t'īpata paara.

25 Mīmāa aupai it'aa t'īruta pirā, mia parā bendiciait'ee k'ayaanaadamerā māik'aapa chik'o pania ome iru p'anadamerā. 26 Parā t'āide wēraarā warra t'odak'aa wē–e pait'ee. Ma awara āra warra iratiada–e pait'ee māik'aapa parā pia p'anapataadait'ee chonaa parutamaa.

27 Parā wāyaaruta chaa mia ma eujādepemaarā p'erapiit'ee. Māgá parā āra eujā k'ait'a wādak'āri, āra p'eradait'ee māik'aapa parā naa jīchoodait'ee. 28 Māgá p'era jōniipa parā naa ma heveorā, hititaarā māik'aapa cananeorā jīchoodait'ee eperāarā netirri waaweepa p'īrapatak'a. 29 Mamīda año abaade mia āra jōmaweda āchi eujādeepa jērek'oo–e pait'ee, ārapa ne–uudap'edaa siruanaamerā māik'aapa ma eujāde ne–animal k'achia beerā īwadap'eda, parāmaa ne–inaa k'achia oonaadamerā. 30 Maperā mia āra piak'āa jērek'oo wāit'ee, parā chok'ara īwaruta misa ma eujāde p'anapataadamerā māik'aapa ma eujā pāchi–it'ee jāri atadamerā. 31 Parāmaa, parādeepa uchiadait'eerāmaa paara,

mia ma eujã jômaweda teeit'ee Mar Rojodeepa^u filisteorã eujã p'usa^v ide parumaa mãik'aapa eujã pania wêe bideepa Éufrates to parumaa. Mia ma eujãdepemaarã jômaweda parã jua ek'ari biit'ee parãpa jërek'oodamerã.

³² Mamída ãra ome pacto oonáati chõoda–ee p'anapataadait'ee mãik'aapa ãra ak'õre waibia apataarãmaa it'aa t'ínáati. ³³ Æra pãchi eujãde ichiak'au binaadapáde aji, parã ome p'anapataadamerã, ãrapa parãmaa ãchi ak'õre waibia apataarãmaa it'aa t'ípi k'inia p'anadait'ee perã mãik'aapa mágá parã mi k'írapite k'achiade baaidait'ee perã.

Moisepa israelitaarã ïri waa jïap'eda

24 ¹Maap'eda Tachi Ak'õrepa Moisemaa mágaji:
—Eede it'aa mimaa chéji Aarón ome, Nadab ome, Abiú ome, mãik'aapa israelitaarã poro waibiarã setenta ome. Mamída ãra mimãiipa t'imiiapai p'aneedaipia bi mãik'aapa bedabaidaipia bi mimaa it'aa t'ídait'ee. ²Pi aupai mi k'ait'a cheipia bi. Ma poro waibiarã mi k'ait'a chedaik'araa bi mãik'aapa eperãarã pi ome na eede it'aa chedaik'araa bi.

³Moisepa israelitaarãmaa jaranaji jômaweda Tachi Ak'õrepa jarada.

Mãpai israelitaarã jõmaarãpa p'anaujida:

—Jômaweda Tachi Ak'õrepa jaradak'a oodait'eeda ajida.

⁴Moisepa p'aji jômaweda Tachi Ak'õrepa jarada. Ai norema tap'edaweda Moisepa altar ooji Sinaí ee k'arraya. Ma altar ik'aawa biji mãu doce Israeldeepa uchiadap'edaarã ëreerã aba–abaa pari. ⁵Mãpai jaraji k'útrãarãmaa ne–animalaarã peedap'eda, Tachi Ak'õre–it'ee paa jõpidamerã maap'eda iru–it'ee ichiaba p'ak'aarã paapidamerã ãchi auk'aarã ome jedek'odait'ee. ⁶Moisepa ma altar ïri ma ne–animalaarã waa esa–auk'a jïap'ejí mãik'aapa chi apema esa–auk'a ne–inaade wee biji. ⁷Maap'eda Moisepa israelitaarã k'írapite leeji ma pacto Tachi Ak'õrepa ãra ome ook'ãri, ichia p'ãda.

Ûridak'ãri, mágajida:

—Tachi Ak'õrepa jaradak'a oodait'eeda ajida.

⁸Mãpai Moisepa apema waa esa–auk'a eperãarã ïri jïap'ejí mãik'aapa mágaji:

—Na waapa ak'ípi bida aji, parãpa oodait'ee Tachi Ak'õrepa parã ome pacto oodade jara bik'a.

⁹Ma t'ëepai, Aarón, chi warrarã Nadab, Abiú mãik'aapa setenta poro waibiarã Moisés ome Sinaí eede it'aa wájida. ¹⁰Eede it'aa wãdak'ãri, ãrapa israelitaarã Ak'õre Waibia unujida. Iru biiri ek'ari urua nĩbaji te já zafiro mãu pi–ia bidee oodak'a mãik'aapa p'ãp'ãra nĩbaji paják'a. ¹¹Ma israelitaarã poro waibiarãpa Tachi Ak'õre mágá unujida mĩda, irua

^u 23.31 Na versiculode Mar Rojo ak'ãri, jara k'inia bi Golfo de Acabá Mar Rojo nordeste eere bi. ^v 23.31 Ma p'usa t'íjarapata Mar Mediterráneo.

āramaa ne–inaa k'achia oo–e paji. Mama nek'ojida māik'aapa ne–inaa tojida.

Moisés Sinai eede

¹²Maap'eda Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji:

—Mimaa chéji māik'aapa nji, mia ley māude p'āda pīmaa teeru misa. T'ēepai pia israelitaarāmaa ma ley jarateepia bida aji.

¹³Māpai Moisés wāji ichi k'aripapari Josué ome. ¹⁴Mamīda eede it'aa wā dai naaweda, ma poro waibiarāmaa mägaji:

—Nama nīti tai cheruta misa. Aarón, Jur ome nama p'anedait'ee. Tai wē–e misa, parā nepira iru p'ani pirā, Aaronmaa māik'aapa Jurmaa jaradaipia bida aji.

¹⁵Māga jarap'eda, Moisés ma eede it'aa wāji. Ma eede jjararara nībaji. ¹⁶Tachi Ak'õre k'īra wāree baai cheji ma ee īri māik'aapa k'āima seis Moisepa nimaa baji jjarara t'awaa nībi k'ait'a. Ewari sietede Tachi Ak'õrepa jjararadeepa Moisés t'īji. ¹⁷Moisés mama bide israelitaarāpa Tachi Ak'õre k'īra wāree unujida ee nok'ode t'ipitau urua jērājēraa nībik'a. ¹⁸Moisés ma eede it'aara wāji māik'aapa k'āima cuarenta baji ma eede jjarara t'awaa nībimāi.

Tachi Ak'õrepa jarada israelitaarāpa ichi ome unupata te oodamerā

25 ¹Moisés ma eede bak'āri, Tachi Ak'õrepa irumaa mägaji:
²—Jarāji israelitaarāmaa mi–it'ee net'aa p'edamerā. Chi tee k'inia bīpa ichi t'āripa tee k'inia bīta teepia bi. ³Nāgee net'aata pia p'eipia bi: nēe; p'arat'a; bronce; ⁴oveja k'ara p'āp'āraa, p'oree, p'up'uchia t'ida; p'aru lino nāusaadee ooda; cabra k'ara; ⁵oveja imik'īra e p'oree t'ida māik'aapa awaraa ne–animalaarā e, chi pipiara bi; acacia pak'uru pia; ⁶aceite olivodee ooda lamparade t'idait'ee; k'era p'oiradait'ee aceite ome^w māik'aapa ne–inaa t'ūa bapari mi–it'ee paadamerā; ⁷māu pi–ia ónice awaraa māu pi–ia ome bidait'ee p'aareerā poro waibia efod apatade māik'aapa ne–inaa t'ūade jīparide. ⁸Ma ne–inaa p'e atap'eda, āramaa te ne–edee oopji, mi–it'ee awara beemerā māik'aapa mama parā t'āide mi bapariimerā. ⁹Jōmaweda oodaipia bida aji, mia pīmaa ak'ipiit'ee bik'a.

Tachi Ak'õrepa Moisemaa jarada baaltek'a bi oopimerā

¹⁰Acacia pak'lurudee baaltek'a bi oopji metro aba ap'eda diez centímetros chi teeso; setenta centímetros chi jet'ee; setenta centímetros chi it'ia. ¹¹Ma baaltek'a bi taawaik'a eere, edajāde paara nēepapai p'ēepji. Ne–inaa nēedee nonoree oopji, mägipi chi taawaik'a eerepema i jōma p'irrabaimerā. ¹²Ichiaba argolla k'īmari nēedee oopji, ma baaltek'a

^w 25.6 P'aareerā awara bidak'āri, ma aceitepa jīap'epachida.

bi biiri k'iraichaa bidamerã; omé bi abaade, omé chi apema bide. ¹³Ma awara acacia pak'urudee pak'uru omé teesoo oopíji máik'aapa ma pak'uru nēepa p'ēepíji. ¹⁴Ma pak'uru ma baaltek'a bi argolla k'iraichaa t'i b'iji. Māgá ma baaltek'a bi āyaa ateedai, t'ōbaida–ee. ¹⁵Ma pak'uru ichita ma argollade t'i p'anadait'ee. ¹⁶Ma baaltek'a bi edajāde mia ley māude p'āda atabíji.

¹⁷Ma baaltek'a bi t'ap'a^x nēedee oopíji; metro aba ap'eda diez centímetros chi teesoo; setenta centímetros chi jet'ee. ¹⁸⁻¹⁹Ma t'ap'a oopik'āri, māgí nēe lámína abaadee martillopa it'aripemaarāk'a muñecak'a bi omé oopíji ai íri aba–abaa chi teesoomaa bainí p'anedamerã. ²⁰Ma it'aripemaarāk'a oopíji baaltek'a bi t'ap'a íri bainí p'anedamerã máik'aapa k'irapa edaa chi t'ap'amaa ak'idamerã. Oopíji ma baaltek'a bi t'ap'a íri chi isia erati jōnipa wāk'adamerã. ²¹Ma t'ap'a oo aupadak'āri, bipíji ma baaltek'a bi íri. Mia ley p'āda teeit'ee bi aide ia b'iji. ²²Ma it'aripemaarāk'a omé p'aní esajīak'a mi pi ome unupariit'ee máik'aapa pedepariit'ee. Māgá pia israelitaarāmaa mi ley jarateeyada aji.

Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jarada mesa oopimerã

²³'Mesa acacia pak'urudee oopíji mi tede bidamerã. Oopíji noventa centímetros chi teesoo; cuarenta y cinco centímetros chi jet'ee; setenta centímetros chi it'ia. ²⁴Ma jōma nēepapai p'ēepip'eda, ne–inaa nēedee ooda nonoree bipíji ma mesade p'irrabaimerã. ²⁵Ma mesa ide tabla jet'ee siete centímetros bipíji, máik'aapa ne–inaa nēedee ooda nonoree bipíji ma tabla ide p'irrabaimerã. ²⁶Ichiaba nēedee argolla k'ímari oopíji ma mesa esquina chaa argolla aba bidamerã chi mesa biiri bimāi. ²⁷⁻²⁸Ichiaba acacia pak'urudee oopíji pak'uru teesoo omé máik'aapa ma pak'uru nēepa p'ēepíji. Ma pak'uru t'i bidaipia bi ma argollade. Māgá ma mesa āyaa ateedai. ²⁹Ne–inaa ma mesa íri bipata jōmaweda nēedee oopíji: p'arat'u, taza, k'usarra, jarra máik'aapa vaso mi–it'ee vino weepari. ³⁰Ma mesa mi k'irapite bait'ee perã, ai íri ichita bipipáde aji, pan mi–it'ee awara bidap'edaa.

Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jarada lámpara bipata oopimerã

³¹'Ichiaba nēedee oopíji lámpara bipata; chi basa, chi biiri máik'aapa chi jua t'ai. Ma jua t'ai k'í chaa copa oopíji almendro p'onok'a chi k'iru ome, aide ma lámpara k'oopata aceite weedamerã. Ma jōma nēe lámína abaadee martillopa oopíji. ³²Ma lámpara bipata biiride jua t'ai seis

^x **25.17** Ma t'ap'a íri p'aareerã poro waibiapa ne–animalaarã waa jīap'epachi Tachi Ak'ōremaa iidik'āri israelitaarāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa āyaa bimerã, māgá Tachi Ak'ōrepa āra pia ak'ipariimerã.

oopíji, k'íraichaa õpee–õpee p'aneedamerã. ³³Ma jua t'ai chaachaa, copa õpee oopíji almendro p'onok'a chi k'iru ome. ³⁴Ma lámpara bipata biiride ichiaba copa k'ímari oopíji almendro p'onok'a chi k'iru ome, ³⁵madepema copa õpeedeepa jua t'ai omé uchiadamerã; aba chi i chaa. ³⁶Ma jöma nêe lámína abaadee martillopa oopiipia bi. ³⁷Lámpara siete oopíji nok'ooree ïdaamerã. ³⁸Ma awara nêedee oopíji tijerak'a, mägípa lámpara mecha t'íipataadamerã. Ichiaba oopíji platillo aide ma tijerak'a, mecha ome bidamerã. ³⁹Ma lámpara bipata, chi tijerak'a, chi mecha chi platillo paara; ma jöma oodait'ee nêe treinta y tres kilos iru p'anadaipia bi. ⁴⁰Ma lámpara bipata mia na ee nok'ode ak'ípidak'a auk'a oopipáde aji.

Tachi Ak'õrepa Moisémaa jarada ichi te oopimerã

26 ¹Cortina diez oopíji, ma te edajãde mi–it'ee awara bidamerã. Ma cortina oopíji lino náusaadee mäik'aapa made it'aripemaarãk'a k'apíji oveja k'ara p'ãp'ãraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee. ²Ma cortina chaa nãga oopíji; doce metros ap'eda cincuenta centímetros chi teesoo; metro aba ap'eda ochenta centímetros chi jobia. ³Ma cortina diezdepema joisomaa araa k'aat'ípíji cortina aba uchiamerã. Auk'a oopíji chi apema joisomaa ome. ⁴P'aru p'up'uchia síautaa t'íipíji teesoomaa bedap'eda, p'ítria k'aat'idamerã. Mãgee oopíji ma cortina omeeweda chi i chaa k'aat'idamerã. ⁵Chi naapema cortina ide mãgee cincuenta k'aat'ípíji mäik'aapa chi apema cortina ide auk'a mãga oopíji, mãgá ma cortina i omeeweda ganchopa araa jõi p'aneedamerã. ⁶Ma–it'ee gancho cincuenta nêedee oopíji, mägípa chi cortina i jõi p'aneedamerã te jãdepema pared–it'ee.

⁷Ichiaba cortina teesoo once cabra k'aradee k'ada oopíji, mägípa chi te k'íruk'a bidamerã. ⁸Ma cortina chaachaa oopíji trece metros ap'eda cincuenta centímetros chi teesoo mäik'aapa metro aba ap'eda ochenta centímetros chi jobia. ⁹Ma cortina oncedepema joisomaa araa k'aat'ípíji; chi apema seis ichiaba araa k'aat'ípíji. Ma seidepema aba bedadaipia bi, mägípa ma te edajãde t'íupatamá t'ap'adamerã. ¹⁰Ma cortina araa p'aneedamerã p'aru síautaa t'íipíji teesoomaa bedap'eda, p'ítria k'aat'idamerã. Chi naapema cortina ide mãgee cincuenta k'aat'ípíji mäik'aapa chi apema cortina ide auk'a mãga oopíji, mãgá ma cortina i omeeweda araa jõi p'aneedamerã. ¹¹Ma–it'ee gancho broncedee cincuenta oopíji, mägípa chi cortina cabra k'aradee oodade araa jõi p'aneedamerã. ¹²Ma cortina teesoora bait'ee perã, te ãpíteik'a eere ma cortina esa–auk'a bajjira beeit'ee. ¹³Jõdee teesoomaa chi i chaa cincuenta centímetros bajjira beeit'ee.

¹⁴Ma cortina ïriik'a eere oveja e p'oree t'ida bipíji. Ai ïriik'a eere ne–e pipiara bee bipíji.

¹⁵Tabla acacia pak'urudee oopip'eda, jĩp'a bainĩ bipíji, chi paredk'a beemerã. ¹⁶Mãgí tabla chaa oopíji metro k'ímari ap'eda cincuenta

centímetros chi teesoo m̄aik'aapa setenta centímetros chi jet'ee. ¹⁷Ma tabla i abaade muesa omé oop̄iji chi apema tabla ide joot'i beemerā m̄aik'aapa ma tabla edaik'a eere muesa omé oop̄iji basade pia joot'i p'anedamerā ma te bainī bidak'āri. Māga oop̄iji ma tedepema tabla chaachaa. ¹⁸Ma te sur eerepema pared-it'ee veinte tablas oop̄iji. ¹⁹Ichiaba basa cuarenta p'arat'adee oop̄iji ma tabladepema muesa chaachaa basa abaade joot'i bidamerā.

²⁰Norte eerepema pared-it'ee auk'a veinte tablas oop̄iji. ²¹Ichiaba basa cuarenta p'arat'adee oop̄iji, ma tabla chaa basa omeede bainī bidamerā. ²²Ma te āpiteik'a eere, occidente eere, seis tablas bainī bip̄iji; ²³ma chaachaa basa omé. Ma awara esquina chaa awaraa tabla omé chi basa ome bainī bip̄iji. ²⁴Ma tabla pareddepema tabla ome araa joot'i bip̄iipia bi chi naapema it'aik'a eerepema argolla parumaa. Māga oop̄iji ma āpiteik'a eerepema esquina chaa. ²⁵Māgá ma eere tabla ocho joot'i p'anedait'ee dieciséis basas p'arat'adee oodade.

²⁶Ma tabla erk'a p'anedamerā pak'uru teesoo joisomaa acacia pak'urudee oop̄iji pared bi abaade teesomaa bidamerā. ²⁷Auk'a māga oop̄iji ai k'irapitepema paredde, ma te āpiteik'a eere, pia jarait'eera occidente eerepema paredde paara māga bidamerā. ²⁸Ma pak'uru joisomaadepema aba bip̄iipia bi ma pared bi esa-auk'a, j̄ip'a wāyaamerā esquina abaadeepa chi apema esquina parumaa. ²⁹Ma tabla chaa nēpa p'ēep̄iji m̄aik'aapa aide argolla nēdeee ooda bip̄iji. Ichiaba ma pak'uru joisomaa nēpa p'ēep̄iji ma argollade t'i bidamerā. ³⁰Ma jōma mia p̄imaa ee nok'ode ak'ip̄idak'a oop̄iji. ³¹Te edajādepema-it'ee cortina awaraa oop̄iji p'aru lino nāusaadee m̄aik'aapa made it'aripemaarāk'a bee k'ap̄iji oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee. ³²Edupiara bi cuarto t'iak'au beemerā poste k'īmari acacia pak'urudee ooda erk'a bainī bip̄iji basa k'īmari p'arat'adee oodade. Ma poste nēpa p'ēep̄iji. Ichiaba gancho nēdeee ooda ma poste k'īmariide bip̄iji ma ganchode ma cortina jōi bidamerā. ³³Māgí cortina ganchode jōi bidap'eda, māgipa te edajāde t'iak'au bip̄iji, edupiara bi cuarto mi-it'ee awara beemerā ma baaltek'a bi ome m̄aik'aapa taawaik'a eerepema cuarto mi net'aa-it'ee awara beemerā. Mia ley jarada ma baaltek'a bide ia b̄iji, israelitaarāpa k'irāpadamerā mia āra ome pacto ooda. ³⁴Ma baaltek'a bi chi t'ap'a' ome edupiara bi cuarto mi-it'ee awara bidait'ee p'animāi bip̄iji. ³⁵Jōdee ma mesa taawapema quartode norte eere bip̄iji m̄aik'aapa ma lámpara bip̄ata ai k'irapite sur eere bip̄iji.

³⁶Ma te t'ūpatamāipema-it'ee oop̄iji cortina lino nāusaadee m̄aik'aapa made nonoree k'ap̄iji oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee.

y 26.34 Ma t'ap'a iri p'aareerā poro waibiapa ne-animalaarā waa j̄iap'epachi Tachi Ak'ōremaa iidik'āri israelitaarāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa āyaa bimerā, māgá Tachi Ak'ōrepa āra pia ak'ipariimerā.

37Ma cortina jõi bidamerã, acacia pak'urudee poste joisomaa oopíji gancho ome mãik'aapa ma jômaweda nẽepa p'ẽepíji. Ma poste basa joisomaa broncedee oodade bainĩ bipíji.

Tachi Ak'õrepa Moisemaa jarada altar broncedee oopimerã

27 1'Altar nẽchoma acacia pak'urudee oopíji; metro omé ap'eda treinta centímetros chi teesoo, chi jet'ee jida auk'a mãik'aapa metro aba ap'eda treinta centímetros chi it'ia. 2Ma pak'urudee ichiaba oopíji ne-animal cachok'a ma altar esquina chaa p'anedamerã mãik'aapa ma jõma broncepta p'ẽepíji. 3Ichiaba broncedee oopíji nãgee ne-inaa jõma ma altarde bidamerã: it'abarre p'ora p'epata; pala; taza; tenedor mãik'aapa t'ipi k'íra p'epata. 4Rejilla broncedee oopíji mãik'aapa ma esquina chaa argolla broncedee ooda bipíji. 5Ma rejilla bidaipia ma altar edajãde esajĩak'a. 6Ma altar-it'ee pak'uru teesoo oopíji acacia pak'urudee mãik'aapa broncepta p'ẽepíji. 7Ma pak'uru t'i bidaipia bi chi argolla ma altar bi chaa beede. Mãgá ma altar ãyaa ateedai. 8Ma altar baaltek'a bi pak'urudee oopíji t'ap'a wẽe mãik'aapa jã wẽe, mia pimaa ak'ipidak'a ee nok'ode bak'ãri.

Tachi Ak'õrepa Moisemaa jarada ichi te ãuk'idaa t'iak'au bidamerã

9Te ãuk'idaa t'iak'au bipíji cortina p'aru lino nãusaadee oodapa. Sur eere t'iak'au bidamerã, cuarenta y cinco metros chi teesoo oopíji. 10Ma eerepema ide poste veinte pak'urudee ooda mãik'aapa broncepta p'ẽeda aba-abaa basa veinte broncedee oodade bainĩ bipíji. Ma poste chaa gancho p'arat'adee ooda bipíji mãik'aapa p'arat'adee pak'uruk'a teesoo oopíji ma poste k'í chaa t'iak'au beemerã. 11Chi norte eerepema t'iak'au bidamerã, auk'a mãga oopíji. 12Jõdee occidente eerepema chi jet'ee oopíji veintidós metros ap'eda cincuenta centímetros. Made poste diez bainĩ bipíji basa diezde, ma postede cortina jõi bidamerã. 13Chi oriente eerepema auk'a veintidós metros ap'eda cincuenta centímetros oopíji. 14-15Ma oriente eere chi t'íupata bipíji. Chi t'íupata i chaa bipíji poste õpee chi basa ome mãik'aapa cortina siete metros chi teesoo bipíji. 16Jõdee chi t'íupatade poste k'ímari bipíji chi basa ome. Made jõi bipíji cortina lino nãusaadee ooda mãik'aapa made nonoree k'apíji oveja k'ara p'ãp'ãraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee mãik'aapa hilo lino nãusaa oodadee. Ma cortina teesoo nueve metros oopíji. 17Ma te ãuk'idaa t'iak'au bidepema poste broncepta p'ẽeda basa broncedee oodade bainĩ bipíji. Ma poste chaachaa gancho p'arat'adee ooda bipíji mãik'aapa p'arat'adee pak'uruk'a teesoo oopíji ma poste k'í chaa t'iak'au beemerã. 18Ma t'iak'au bi teesoo cuarenta y cinco metros bait'ee; chi jet'ee veintidós metros ap'eda cincuenta centímetros bait'ee; chi it'ia metro omé ap'eda treinta centímetros bait'ee. Ma poste basa broncedee oodade bainĩ bidap'eda, aide cortina lino nãusaadee ooda jõi bipíji. 19Ma tedepema mãik'aapa te ãuk'idaapema estaca

jömaweda broncedee oopíji. Ichiaba broncedee ne–inaa oopipáde aji, ma tede mimiadak'ári, māgee ne–inaapa mimiadamerã.

**Tachi Ak'õrepa Moisemaa jarada aceite
oopimerã ichi tedepema lampara–it'ee**

²⁰Israelitaarãmaa jaráji aceite olivodee ooda aneedamerã. Ma aceite maarepida nejarra wêe bai pia bi. Ma aceitepa mi tedepema lámpara k'oodaia pia bi, k'ewaradeepa tap'eda parumaa ichita urua nĩbamerã. ²¹Mi ome unupata tede Aaronpa mãik'aapa ichideepa uchiadait'eerãpa ma lámpara ichita k'oodaia pia bi p'arik'ua uruadamerã mi k'irapite ma t'iak'au bada cortina taawaik'a eerepema cuarto mi net'aa–it'ee awara bidait'ee p'anide. Mia k'inia bi israelitaarãdeepa uchiadait'eerãpa ichita mãga oodamerã.

Tachi Ak'õrepa Moisemaa jarada p'aareerãpa k'ãare p'áruta jĩdaia pia bi

28 ¹Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji: —Awara bĩji pi ìpema Aarón chi warrarã Nadab, Abiú, Eleazar mãik'aapa Itamar ome, israelitaarã t'ãide arápata mi–it'ee p'aareerã mimia oopataadamerã. ²P'aru pi–ia oopíji pi ìpema Aaronpapai jĩpariimerã mãik'aapa ma mimia ook'ári, k'ira wãree beemerã. ³Jirĩji nãgee eperãrã mia k'isia k'awaapidaarã: p'aru k'aat'i k'awaa beerã mãik'aapa nonoree k'a k'awaa beerã, mãirãpa Aaron–it'ee ma p'aru oodamerã. Ma p'aru jĩk'ári, iru awara beeit'ee p'aare mimia oomerã. ⁴Nãgee p'aru oopíji irua jĩmerã: ne–inaa mãu pi–ia ome t'ũade jĩpari; efod apata; p'aru teesoo; ek'aripema p'aru teesoo; p'aru pĩrada porode jĩmerã mãik'aapa k'irride jĩpari. Pi ìpema Aaronpa mägí p'aru jĩit'ee mãik'aapa iru warrarãpa auk'a ma p'aru jĩdait'ee ma mimiade p'aneedak'ári. ⁵Mägí p'aru oodaia pia bi lino nãusaadee mãik'aapa made nonoree k'adaia pia bi oveja k'ara p'ãp'ãraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee mãik'aapa hilo nēedee oodadee.

⁶Ma efod apata oodaia pia bi lino nãusaadee mãik'aapa made nonoree k'adaia pia bi oveja k'ara p'ãp'ãraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee mãik'aapa hilo nēedee oodadee. ⁷Ma efod ik'ia chaa araa k'aat'idaia pia bi. ⁸K'irride jĩpari k'aat'idaia pia bi ma efod k'irride jĩmerã. Mägí ichiaba oodaia pia bi lino nãusaadee mãik'aapa made nonoree k'adaia pia bi oveja k'ara p'ãp'ãraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee mãik'aapa hilo nēedee oodadee.

⁹Õnice mãu pi–ia omeede Israel warrarã t'ĩ doce p'ãpĩji. ¹⁰Ma t'ĩ p'ãpiipia bi warra naapemadeepa chi t'ēepema parumaa; t'ĩ seis mãu abaade, seis chi apemade. ¹¹Ma mimia oopiipia bi chi mãu pi–iade p'ã k'awaa bĩmaa, pi–ia uchiamerã eperã t'ĩ sellode p'ã bĩpatak'a. Irua ma mãu ne–inaa nēedee oodade joot'i bĩp'eda, ¹²k'aat'iiipia bi ma efod ik'iade araa k'aat'idamãi. Mägá Aaronpa israelitaarã k'irãpait'ee mãik'aapa Israel warrarã t'ĩ anipait'ee mi, Tachi Ak'õre k'irapite, ãra pari it'aa t'ik'ári. ¹³Ma ne–inaa oo k'awaa bĩpa ma mãu pi–ia joot'i biipia bi ne–

inaa nēedee oodade ¹⁴ māik'aapa ma chaachaa cadena nēedee sirat'ida cordonk'a joot'i biipia bi.

¹⁵ Ne–inaa pia oo k'awaa bi jir̄ji oomerā ma ne–inaa p'ep'edee t'ūade j̄ipari. Ma k'aurepa Aaronpa k'awaai mia k'āata oopi k'inia bi israelitaarāmaa. Ma ne–inaa pia oo k'awaa b̄ipa ooipia bi ma efod lino nāusaadee oodak'a māik'aapa made nonoree k'aipia bi oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee māik'aapa hilo nēedee oodadee. ¹⁶ Māgí p'aru kuadria bedap'eda, māgidee ne–inaa p'ep'edee t'ūade j̄ipari ooipia bi; veinte centímetros chi teesoo; auk'a chi jobia. ¹⁷ Made hilera k'īmari ooipia bi. Ma hilera chaa māu pi–ia ōpee–ōpee biipia bi. Chi naapema hilerade biipia bi nāgee māu pi–ia: rubí, crisólito, esmeralda. ¹⁸ Ai eerepema hilerade nāgee biipia bi: turquesa, zafiro, jade. ¹⁹ Ai eerepemade biipia bi: jacinto, ágata, amatista. ²⁰ Ai eerepemade biipia bi: topacio, ónice, jaspe. Ma māu pi–ia aba–abaa ne–inaa nēedee oodade joot'i biipia bi māik'aapa māgí k'aat'iiipia bi ma t'ūade j̄iparide. ²¹ Ma māu pi–ia doce biipia bi Israelpa warrarā doce ooda perā. Ma māu pi–ia chaa Israeldeepa uchiadap'edaa ēreerā t'ī aba–abaa p'āipia bi sellode p'ā bipatak'a.

²² Ma ne–inaa t'ūade j̄i bimerā cadena nēedee cordonk'a ooipia bi. ²³ Ichiaba irua argolla omé nēedee ooipia bi ma ne–inaa t'ūade j̄ipari it'aik'a eerepema k'ī chaa bimerā. ²⁴ Irua ma k'ī chaa ma cadena k'ī abaapa j̄iipia bi. ²⁵ Jōdee chi apema cadena k'īpa j̄iipia bi ma efod ik'iade bi ne–inaa nēedee oodade. ²⁶ Ichiaba irua argolla omé nēedee ooipia bi ma ne–inaa t'ūade j̄ipari edaik'a eerepema k'īde k'aat'i bidamerā. ²⁷ Ma awara nēedee argolla omé ooipia bi ma efod isia edaik'a eere māik'aapa ma k'irride j̄ipari it'aik'a eerepapai k'aat'i bidamerā. ²⁸ Māpai oveja k'ara p'āp'āraadee cordonk'a sirat'idapa ma argolla ne–inaa t'ūade j̄ipari edaik'a eere k'aat'ida j̄iipia bi ma argolla efodde k'aat'idade. Māgá ma ne–inaa t'ūade j̄ipari ichi bimāipai beeit'ee. ²⁹ Aarón t'īuk'āri ma cuarto m̄i net'aa–it'ee awara bidade, ma ne–inaa t'ūade j̄ipari ichita j̄i bait'ee. Māgá irua Israeldeepa uchiadap'edaarā k'irāpait'ee māik'aapa ma ne–inaa t'ūade j̄ipari edajādepema net'aa k'aurepa mia israelitaarāmaa k'awapiit'ee k'āata oopi k'inia bi. ³⁰ Ma ne–inaa t'ūade j̄ipari edajāde pia ma net'aa Urim māik'aapa Tumim^z apata t'i biipia bi Aarón t'āri k'ait'a p'anadamerā. Māgá mia ma Urim, Tumim k'aurepa k'awapiit'ee mia israelitaarāmaa k'āata oopi k'inia bi.

³¹ Aaronpa ma efod awaraa p'aru īri j̄imerā p'aru teesoo oop̄ji oveja k'ara p'up'uchia t'idadee. ³² Ma esaj̄iak'a uria bip̄ji made Aarón poro t'īumerā. Ma uria bi i bedap'eda, pia k'aat'iiipia bi Aaronpa j̄ik'āri

^z 28.30 K'awada–e p'ani ma p'aareerā poro waibiapa k'āata oopachi ma net'aa ome Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bada k'await'ee.

jënaamerã. ³³Mãgí p'aru ide granadillajök'a bee k'apíji oveja k'ara p'áp'áraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee. Ma granadillajök'a bee k'ada awara campana chak'e nēedee ooda bipíji. ³⁴Pia jarait'eera ma granadillajök'a bee p'aru i jōmaade k'a bi wādak'ári, ewaraa atabēi wādaipia bi, ma ewaraa beedade campana chak'e nēedee ooda k'aat'i bi wādamerã. ³⁵Aarón ichi mimia oode mi ome unupata tede t'ïuk'ári, ichita ma p'aru jïipia bi. Mãgá iru mi k'irapite t'ïuk'ári, maap'eda mamãik'aapa uchiak'ári, ma campana jïwaadait'ee. Aaronpa ma jōma mia jaradak'a ooru pirã, piu–e pait'ee.

³⁶Nēedee ne–inaa teesoo, p'ep'edee oopíji aide nãga p'ã bidamerã: 'Tachi Ak'õre–it'ee awara bida.' ³⁷Mãgí ne–inaa ma p'aru pirada porode jïpari tau biiri eere bidap'eda, oveja k'ara p'áp'áraadee cordonk'a sirat'idapa mãgí jidaipia bi. ³⁸Mãgá Aaronpa ma p'ãda ichita jïpariit'ee mi k'irapite wāk'ári eperãarãpa ne–inaa teepata ome. Irua ma p'ãda mãgá jïpari k'aurepa ãrapa net'aa mi–it'ee awara bidap'edaa teede wādak'ári, mia ma net'aa pia ak'iit'ee mãik'aapa ãrapa ne–inaa k'achia oojida pirã ma net'aa mãgá teede wādak'ári, mia ma k'achia oodap'edaa áyaa biit'ee.

³⁹'Ma p'aru pirada Aaronpa ichi porode jïmerã lino nãusaadee oopíji. Ichiaba chi ek'aripema p'aru teesoo jïpari lino nãusaadee oopíji. Chi k'irride jïparide nonoree k'apíji. ⁴⁰Aarón warrarã–it'ee ichiaba lino nãusaadee oopíji p'aru teesoo mãik'aapa p'aru pirada porode jïdamerã, k'irride jïpari paara, k'ïra wãree p'aneedamerã áchi mimia oodak'ári mãik'aapa eperãarãpa ãra pia ak'idamerã.

⁴¹'Pi ïpema Aaronmaa mãik'aapa chi warrarãmaa ma p'aru jïpip'eda, ãra ïri aceite wéiji p'aare padamerã mãik'aapa mi–it'ee awara p'aneedamerã. Mãgá p'aareerã mimia oopataadai. ⁴²Ichiaba interior linodee oopíji ãra átau wāk'adamerã. ⁴³Aarón chi warrarã ome ma p'aru jïdaipia bi mi ome unupata tede p'aareerã mimia oodak'ári mãik'aapa mi altar k'ait'a wādak'ári. Mãgá áchi k'ap'ia wāk'adai mãik'aapa piuda–e pai. Aaronpa mãik'aapa ichideepa uchiadait'eerãpa ma leyde jara bik'a ichita oodaipia bida" aji.

Tachi Ak'õrepa Moisemaa jarada p'aareerã awara bimerã

29 ¹Tachi Ak'õrepa Moisemaa mãgaji: —Pia Aarón ichi warrarã ome awara bik'ári mi–it'ee mimiapataadamerã, nãga óoji. Jiríji p'ak'a imik'ïra k'aipee aba maarepida ne–inaa k'achia wēe bi mãik'aapa oveja imik'ïra omé maarepida ne–inaa k'achia wēe bee mi–it'ee paamerã. ²Ma awara harina trigodee ooda pipiara bi atap'eda, nãgee ne–inaa levadura wēe oopíji: pan; ne–inaa p'ep'edee harina aceite ome p'oiradadee ooda mãik'aapa galletak'a bi oblea apata olivo aceitepa p'uruda. ³Mãgee ne–inaa k'oraade p'e bíji mãik'aapa ma p'ak'a imik'ïra, oveja imik'ïraarã ome atap'eda, ma jōma mi ome unupata temaa atéjeji. ⁴Maap'eda Aarón chi warrarã ome atéjeji mi ome unupata te t'ïuputamã

māik'aapa āra k'uipíji. ⁵Maap'eda Aarón p'aru jī bīji: ek'aripema p'aru teesoo māik'aapa awaraa p'aru teesoo ai ĩri jīpari; efod apata; ne–inaa māu pi–ia ome t'ūade jīpari. Ma efod k'irride jīpari pi–ia jī bīji. ⁶Maap'eda iru porode p'aru pírada jī bīji māik'aapa ai ĩri jī bīji, poro jīrak'a bi p'ep'edee nēdede ooda māik'aapa awara bidap'edaa Aaronpapai jīpariimerā. ⁷Maap'eda aceite olivodee ooda awara bidap'edaa Aarón poro ĩri wéeji, iru p'aare mimia–it'ee awara beemerā. ⁸Ichiaba Aarón warrarā t'ī p'e atap'eda, p'aru teesoo jī bīji ⁹āra k'irride jīpari ome, p'aru pírada āra porode jīpari paara. Māgá āra awara bīji, āradeepa uchiadait'eerā paara p'aareerā mimia ichita oopataadamerā.

¹⁰Ma t'ēepai ma p'ak'a imik'īra anéeji mi ome unupata te t'ūpatamāi, Aarón chi warrarā ome ma ne–animal poro ĩri jua bidamerā. ¹¹Mama te t'ūpatamāi, pia jarait'eera, mi k'īrapite ma p'ak'a péjeji. ¹²Jua k'īde chi waa ma–āri atap'eda, taawapema altardepema ne–animal cachok'a bee chaa p'urúji. Maap'eda chi waa beeda ma altar biirimāi wéeji. ¹³Chi traa ma p'ak'a jīsidepema, t'āridepema, riñondepema māik'aapa chi riñon omeeweda ēt'a atap'eda, ma altarde páaji. ¹⁴Mamīda chi chiara, chi e, chi ā paara páaji eperāarā p'anapatamāiipa waawí. Ma p'ak'a mi–it'ee paak'āri, mia p'aareerāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa āyaa biit'ee.

¹⁵Māpai oveja imik'īra aba atap'eda, anéeji, Aarón chi warrarā ome āchi jua ma ne–animal poro ĩri bidamerā. ¹⁶Maap'eda péjeji māik'aapa chi waa ma altar bi chaa jāp'éji. ¹⁷T'ēepai ma ne–animal k'ap'ia piuda t'iap'éji māik'aapa chi jīsi, mak'ara ome sīji. Maap'eda māgí araa bīji chi k'ap'ia t'iap'eda, chi poro ome bimāi. ¹⁸Maap'eda altarde ma ne–animal mi–it'ee paa jōpíji. Ma ne–inaa mi–it'ee t'ipitaude paadadepema nari ik'āri, mi t'āri o–ia beeit'ee^a māik'aapa parā pia ak'ipariit'ee.

¹⁹Maap'eda chi apema oveja imik'īra atap'eda, anéeji, Aarón chi warrarā ome māgí ne–animal poro ĩri jua bidamerā. ²⁰Maap'eda ma oveja imik'īra péjeji. Chi waade pi jua k'ī ma–āri sā atap'eda, p'urúji Aarón māik'aapa chi warrarā juaraarepema k'īiri ātumiade, juaraarepema jua nawede māik'aapa juaraarepema biiri nawede. Maap'eda chi waa beeda ma altar bi chaa jāp'éji. ²¹Ma waadepema ma–āri atap'eda aceite awara bidap'edaa ome, jāp'éji Aarón ĩri, chi p'aru ĩri, chi warrarā ĩri, māik'aapa āchi p'aru ĩri, māgá āchi chi p'aru ome mi–it'ee awara p'anedamerā.

²²Maap'eda ēt'a atáji ma oveja peeda trudepema traá, jīsidepema traá, t'āridepema traá, riñondepema traá māik'aapa chi riñon omeeweda, chi juaraarepema mak'ara paara. Māga oopia bi ma oveja imik'īra peeda ome, Aarón chi warrarā ome awara p'anedamerā. ²³Ma ne–inaa k'oraade mi–it'ee aneadap'edaadepema nāgí ne–inaa levadura wēe ooda ōpee atáji; pan

^a 29.18 Māga jarak'āri jara k'inia bi Tachi Ak'ōre āra ome k'īrau–e pait'ee ārapa p'ek'au k'achia oodap'edaa k'aurepa.

aba; ne–inaa p'ep'edee aba harina aceite ome p'oiradadee ooda m̄aik'aapa galletak'a bi oblea apata olivo aceitepa p'uruda. ²⁴Ma jōma b̄iji Aarón juade m̄aik'aapa chi warrarā juade, āchia mimaa jirajiraa ak'ipidamerā m̄aik'aapa m̄agá mi–it'ee awara beemerā. ²⁵Māpai ma jōma āchi juadeepa atap'eda, mi–it'ee páaji altarde apema oveja imik'ira paa jōpimaa p'aním̄ai. Ma nari ik'āri, mi t'āri o–īa beeit'ee m̄aik'aapa parā pia ak'ipariit'ee.

²⁶'Aarón awara bik'āri, ma oveja pia peeda t'üadepema chiara pichi juade iru b̄iji m̄aik'aapa mimaa jirajiraa ak'ip̄iji, m̄agá ma nechiara mi–it'ee awara beemerā. Ma nechiara p̄eré pait'ee. ²⁷Māgee t'üadepema chiara mimaa jirajiraa ak'ipidap'edaa mi–it'ee awara b̄iji m̄aik'aapa ma mak'aradepema chiara mimaa ak'ipidap'edaa ichiaba mi–it'ee awara b̄iji. Māgee nechiara ichita Aaron–it'ee m̄aik'aapa chi warrarā–it'ee pait'ee. ²⁸Israelitaarāpa oveja imik'ira peedap'eda, paapidak'āri āchi auk'aarā ome jedek'odait'ee, ichita teedaipia bi chi t'üadepema chiara m̄aik'aapa mak'aradepema chiara Aaronmaa m̄aik'aapa irudeepa uchiadait'eerāmaa.

²⁹'Aarondeepa uchiadait'eerāpa j̄iadait'ee ma p'aru awara bida irua j̄ipariimerā mi ome unupata tede mimiak'āri. M̄agá āra ma mimiade p'aneedak'āri, ma p'aru īri aceitepa p'urudaipia bi ma mimia–it'ee āra ichiaba awara p'aneedamerā. ³⁰Irudeepa uchiada awara bidak'āri mi ome unupata tede p'aareerā poro waibia mimia oomerā, m̄aḡipa Aaronpa p'aru j̄ipariida j̄iipia bi k'āima siete paru misa.

³¹'Ma nechiara Aaron–it'ee m̄aik'aapa chi warrarā–it'ee awara bida chuup̄ji ma–it'ee it'abarre awara bidade. ³²Mi ome unupata te t'ūpatam̄ai Aaronpa irudeepa uchiadait'eerā ome ma nechiara k'odait'ee ma k'oraadepema pan ome. ³³Ārapa ma nechiara m̄agá k'odait'ee, parāpa ma ne–animal peedak'āri, mia ārapa p'ek'au k'achia oopata āyaa bida perā m̄aik'aapa āra awara bida perā mi–it'ee p'aareerā mimia oopataadamerā. Āra awara, awaraa eperāpa m̄aḡi nechiara pan ome k'oik'araa bi, m̄agee ne–inaa mi–it'ee awara bidap'edaa perā. ³⁴Ai norem̄apema–it'ee ma pan wa nechiara beeru p̄irā, páaji apidaapa k'onaadamerā, mi–it'ee awara bida perā.

³⁵'K'āima siete paru misa, ma ne–inaa jōma mia jaradak'a óoji Aarón ome m̄aik'aapa chi warrarā ome, āra p'aareerā mimia–it'ee awara p'aneedamerā. ^{36–37}Ma k'āima siete paru misa, ewari chaa p'ak'a imik'ira mi–it'ee páaji mia ārapa p'ek'au k'achia oodap'edaa āyaa bimerā m̄aik'aapa ma altar maarepida ne–inaa k'achia w̄ee bamerā. Ichiaba ma altar īri aceite w̄eji, mi–it'ee aupai awara bamerā. M̄agá ne–inaa apidaapa ma altar t'ōbairu p̄irā, ichiaba ma ne–inaa mi–it'ee aupai awara beeit'ee.

Ewari chaa Tachi Ak'ōre–it'ee ne–animalaarā paa jōpidaipia bi

³⁸'Ewari chaa p'aarepa oveja chak'e omé, año aba iru bee, peep'eda, ichita mi altarde mi–it'ee paa jōpiipia bi. ³⁹Aba tap'edaweda paa jōpiipia

bi; chi apema ak'õrejïru baaik'ãri. ⁴⁰Ma naarapema oveja chak'e ome paa jõpiipia bi harina pipiara bi kilo omé, aceite olivodee ooda litro aba ome p'oirada. Ma awara mi altar ïri vino litro aba weepia bi. ⁴¹K'ewara auk'a oopia bi chi apema oveja chak'e ome mãik'aapa harina aceite olivodee ooda ome p'oirada. Ichiaba mi altar ïri vino weepia bi. Ma ne–inaa tee chedap'edaa mãgá mi–it'ee paa jõpik'ãri mãik'aapa mia ma nari ik'ãri, mi t'ãri o–ia beeit'ee. ⁴²Mãgá ichita p'aareerãpa ma ne–inaa mi–it'ee paa jõpidaipia bi. Mãga oodaipia bi israelitaarã k'ap'ia pari mãik'aapa ãradeepa uchiadap'edaarã k'ap'ia pari. Mãga oodaipia bi mi ome unupata te t'ïpatamãi, mi mama bait'ee perã pi ome pedeeit'ee. ⁴³Mama mi israelitaarã ome unuit'ee. Ma te mi–it'ee aupai awara bapariit'ee, mama mi k'ïra wãree bait'ee perã. ⁴⁴Mia awara biit'ee mi ome unupata te mãik'aapa altar mi–it'ee oodap'edaa. Ichiaba awara biit'ee Aarón ichi warrarã ome, mi p'aareerã padamerã. ⁴⁵Mi israelitaarã t'ãide bapariit'ee mãik'aapa mita ãra Ak'õre Waibia pait'ee. ⁴⁶Mãgá mi ãchi t'ãide bak'ãri, k'awaadait'ee mita Tachi Ak'õre, chi ãra Egipto eujãdeepa uchiapida ãra ome ba k'inia bada perã. Mita parã Ak'õre Waibia.

Tachi Ak'õrepa jarada altar k'aipee oodamerã

30 ¹'Awaraa altar acacia pak'urudee oopjji, ma altarde ne–inaa t'üa bapari mi–it'ee paadamerã. ²Oopjji cuarenta y cinco centímetros chi teesoo; auk'a chi jet'ee; jõdee noventa centímetros chi it'ia. Mãgí pak'urudee ichiaba ne–animal cachok'a oopjji ma altar esquina chaa. ³Ma altar jõma nãepapai p'ëepjji mãik'aapa ne–inaa nãedee nonoree oopjji, chi taawaik'a eerepema ide p'irrabaimerã. ⁴Ichiaba argolla nãedee oopjji, ma altar bi chaa ome–omee bidamerã ma ne–inaa nãedee ooda edaik'a eere, ma argollade pak'uru teesoo t'i bidamerã mãik'aapa ãyaa ateedak'ãri mãgide jitadamerã. ⁵Ma pak'uru omé acacia pak'urudee oopjji mãik'aapa nãepa p'ëepjji. ⁶Ma altar bipjji ma cortinapa t'iak'au bida taawaik'a eere, edupiara bi cuartodepema baaltek'a bi k'ait'a. Ma baaltek'a bide mi ley p'ãda bji, k'irãpadamerã mia parã ome pacto ooda. Mama ma baaltek'a bi t'ap'a ïri p'aareerã poro waibiapa ne–animalaarã waa p'uruit'ee, mia israelitaarãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa ãyaa bimerã. Ma baaltek'a bimãi mi pi ome unuit'ee. ⁷Ewari chaa tap'edaweda Aaronpa mi tedepema lámpara k'ii chek'ãri, mi–it'ee ne–inaa t'üa bapari ma altarde paaipia bi. ⁸Ichiaba ak'õrejïru baaik'ãri mãik'aapa irua ma lámpara k'oo chek'ãri, mi–it'ee ne–inaa t'üa bapari ma altarde paaipia bi. Ichita mãga oodaipia bi mi, Tachi Ak'õre, k'ïrapite. ⁹Ma altarde p'aarepa nãgee ne–inaa paaik'araa bi: awaraa ne–inaa t'üa bapari mia jara–e pada; ne–animalaarã mi–it'ee paa jõpipata; net'a tau mãik'aapa ai ïri vino weeik'araa bi. ¹⁰Ma altar mi–it'ee aupai awara bait'ee. Año chaa Aaronpa ne–animal peek'ãri mia eperãarãpa p'ek'au k'achia oodap'edaa

ãyaa bimerã, ma ne-animal peeda waapa ma altar cachok'a beede p'uruipia bi, ma altar maarepida k'achia wêe beemerã. Año chaa p'uruda apai p'uruipia bi. P'aareerã poro waibiapa ichita mãga oopia bida aji.

Tachi Ak'õrepa jarada ichi-it'ee p'arat'a teedamerã

¹¹Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji:

¹²—Israelitaarã juasiak'ãri, ãra chaachaa jarãji mi-it'ee p'arat'a teedamerã mia ãra chok'ai iru bi pari. Æra juasiaruta chaa mägã p'arat'a teeda-e pirã, ãramaa k'ayaa k'achia bariit'ee. ¹³Æra juasiak'ãri, t'ĩ p'ãji. Æra chaachaa siclo^b esa-auk'a mi tedepema balanzade chaapatak'a mimaa teedaipia bi. ¹⁴Israelitaarã jõmaweda veinte añodeepa waa iru p'aniirãpa siclo esa-auk'a mimaa teedaipia bi. ¹⁵Mia israelitaarã chok'ai p'anapimerã, ma gramo seis p'aadak'ãri, p'arat'ara beerãpa seis gramodeepa waa p'aadaik'araa bi. Ichiaba chupiria chedeerãpa seis gramodeepa edaara p'aadaik'araa bi. Jõmaarãpa auk'a p'arat'a gramo seis p'aadaipia bi. ¹⁶Ma p'arat'a israelitaarãpa teedap'edaa p'e atãji mãik'aapa mi ome unupata tede ia bõji, ma p'arat'apa net'aa neto atadap'eda, mi tede mimia oopataadamerã. Ma p'arat'a teedap'edaa k'aurepa mia ãra k'irãpa bapariit'ee mãik'aapa chok'ai p'anapiit'eeda aji.

Tachi Ak'õrepa jarada pailak'a oodamerã

¹⁷Ichiaba Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji: ¹⁸—Ne-inaa broncedee oopji pailak'a chi biiri ome, madepema paniapa p'aareerãpa ãchi jua, biiri ome siidamerã. Ma pailak'a bi mi ome unupata te t'ũpata k'irapite bipji. Mamida k'ait'aara bipji ma taawapema altar k'ãyaara. Maap'eda paniapa ipurupji. ¹⁹Aaronpa chi warrarã ome ma paniapa ãchi jua, biiri ome siidaipia bi. ²⁰Æra mi ome unupata tede t'ũruta chaa, mägã siidaipia bi. Ichiaba mägã siidaipia bi ne-animal peedai naaweda ma taawapema altar de paadait'ee pak'ãri. Mãga ooruta pirã, piuda-e pait'ee. ²¹Aaronpa mãik'aapa irudeepa uchiadait'eerãpa ichita ãchi jua, biiri ome mägã siidaipia bi mia na leyde jara bik'a. Mãga ooda-e pirã, piudait'eeda aji.

Tachi Ak'õrepa jarada ichi-it'ee aceite oodamerã

²²Ichiaba Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji: ²³—Jirit'erãji nãgee ne-inaa t'ũa bapari: mirra kilo seis; canela kilo õpee; caña kilo õpee; ²⁴casia kilo seis. Ma jõma cháaji mi ome unupata tedepema balanzade. Ichiaba aceite olivodee ooda litro k'ũmari jirji mãik'aapa ma ne-inaa t'ũa bapari

^b 30.13 Hebreo pedeede siclo jara k'inia bi irã gramo wa kilogramo apatak'a. Siclo esa-auk'a jara k'inia baji p'arat'a gramo seis. Maapai siclo abaade veinte guerã paraaji Tachi Ak'õre tedepema balanzade chaapatap'edaak'a.

ome p'oiráji. ²⁵K'era oo k'awaa bipa ooparik'a, pia ma net'aa jōma p'e atap'eda, mi-it'ee aceite óoji, ma aceite ne-inaa ĩri week'ári, mi-it'ee ma ne-inaa awara beemerã. ²⁶Mãgí aceite wéeji mi ome unupata te ĩri; baaltek'a bi ĩri; ²⁷mesa ĩri mãik'aapa net'aa aide nĩbi ĩri; lámpara bipata ĩri mãik'aapa chi net'aa ĩri; altar teedapema ĩri; ²⁸taawapema altar ne-animalaarã mi-it'ee paa jōpipata ĩri mãik'aapa jōma net'aa aide nĩbi ĩri; jua, biiri siipari pailak'a bi ĩri mãik'aapa chi basa ĩri. ²⁹Ma net'aa ĩri ma aceite week'ári, ma net'aa mi-it'ee awara beeit'ee mãik'aapa awaraa net'aapa ma net'aa t'ōbairu pirã, mãgí jida auk'a mi-it'ee awara beeit'ee.

³⁰Mãgí aceitepa ichiaba Aarón poro ĩri weepia bi mãik'aapa chi warrarã ĩri jĩap'eipia bi, ārapa mi-it'ee p'aareerã mimia oopataadamerã. ³¹Maap'eda israelitaarãmaa nãga jaráji: “Tachi Ak'ōrepa jara bi: Nãgí aceite ichita méré pait'eeda a bi, weedait'ee perã net'aa ĩri, mi-it'ee awara bidak'ári. ³²Nãgí aceite eperã jĩp'aa ĩri weedaik'araa bi. Ichiaba nãgí aceitek'a odaik'araa bi, nãgí aceite mi-it'ee aupai perã. ³³Apidaapa nãgí aceitek'a ooruta pirã maa-e pirã eperã jĩp'aa ĩri weeruta pirã, ma eperã parã t'ãideepa jëret'aadapãde” a bi.

Tachi Ak'ōrepa jarada ichi-it'ee ne-inaa t'ũa bapari oodamerã

³⁴Tachi Ak'ōrepa Moisemaa mãgaji:

—Nãgee ne-inaa jĩrĩji mãik'aapa aidee ne-inaa t'ũa bapari oopĩji mi-it'ee paadamerã: resina; ámbar mãik'aapa gálbano. Ma chaachaa gramo auk'a ataipia bi. ³⁵Maap'eda k'era oo k'awaa bipa ooparik'a, pia ma ne-inaa jōmaweda t'ã ome p'oiraipia bi, ma ne-inaa t'ũa bapari pi-ia beemerã mãik'aapa mi-it'ee aupai beemerã. ³⁶Ma ne-inaa t'ũa bapari ũk'uru nãusaa bap'eda, bĩji mi ome unupata tede mi baaltek'a bi k'ĩrapitepema altarde, pi ome unuk'ári, mi mama bapariit'ee perã. Ma ne-inaa t'ũa bapari mi-it'ee aupai awara bait'ee. ³⁷Mapa mãgí ne-inaa t'ũa bapari pi-it'ee wa awaraarã-it'ee oopiik'araa bi, mãgí mi-it'ee aupai awara beeit'ee perã. ³⁸Apidaapa mãgí ne-inaa t'ũa baparik'a ooru pirã chi t'ũa ĩ k'iniapa, ma eperã parã t'ãideepa jëret'aadapãde aji.

Tachi Ak'ōrepa ne-inaa oo k'awaa beerã jirit'erada

31 ¹Tachi Ak'ōrepa Moisemaa mãgaji: ²—Mia jirit'eraji Judadeepa uchiada, t'ĩjarapata Bezalel. Mãgí eperã Uri warra mãik'aapa Jur aichak'e. ³Mi Jaure ma eperãmaa pēiji k'ĩsia k'awaa beemerã, ne-inaa k'ĩra t'ãdoo k'awaa bamerã, mãik'aapa ne-inaa pi-ia oo k'awaa bamerã. ⁴Mapa irua ne-inaa oo k'awa bi nēedee, p'arat'adee mãik'aapa broncedee. ⁵Ichiaba mãu pi-ia irra k'awaa bi mãik'aapa ne-inaa oo k'awaa bi aide ma mãu joot'i biit'ee. Ichiaba ne-inaa pak'urudee oo k'awaa bi mãik'aapa awaraa ne-inaa k'ĩra t'ãdoo oo k'awa bi. ⁶Iru k'aripamerã mia bĩji Dandee uchiada Aholiab. Mãgí Ajisamac warra.

Mia Aholiabmaa m̄aik'aapa awaraarāmaa k'ĩsia k'awaapiji, nāgee ne–inaa mia jaradak'a oo k'awaadamerā: ⁷mi ome unupata te; mi baaltek'a bi chi t'ap'a ome; ne–inaa te edajādepema jōmaweda; ⁸mesa m̄aik'aapa aide n̄ibi paara; lámpara bipata nēedee ooda chi net'aa ome; tedepema altar k'aipee ne–inaa t'ũa bapari paapata; ⁹taawapema altar ne–animalaarā mi–it'ee paa jōpipatamāi chi net'aa jōma ome; pailak'a bi chi biiri ome; ¹⁰p'aru jōmaweda lino nāusaadee ooda, Aaronpa chi warrarā ome j̄ipataadamerā p'aareerā mimia oopataadak'āri; ¹¹aceite mi–it'ee aupai awara bida net'aa ĩri weedamerā m̄aik'aapa eperāarā ĩri p'urudamerā mi–it'ee awara bidak'āri; ne–inaa t'ũa bapari mi tedepema altarde mi–it'ee paapataadamerā; ma jōmaweda mia jaradak'a oo k'awaadamerā.

Israelitaarā ĩipata ewari

¹²Tachi Ak'ōrepa Moisemaa m̄agaji:

¹³—Israelitaarā ome pedeeji m̄aik'aapa nāga jarāji: 'Mia ĩipata ewari awara bida jōmaweda iadaipia bi. Ichita m̄aga oodaipia bi t'ēe t'odait'eerāpa paara k'awaadamerā mi, Tachi Ak'ōrépata parā israelitaarā awara biji, mi–it'ee aupai p'anapataadamerā. ¹⁴ĩipata ewari chaa mi ewate pait'ee. Mapa ma ewate iadaipia bi. Apidaapa ĩipata ewate iada–e p̄irā m̄aik'aapa ma ewate mimiaruta p̄irā, ma eperā p̄achi t'āideepa j̄eret'aadaipia bi. ¹⁵Ewari seis mimiadaipia bi. Mam̄ida ewari sietede mi, Tachi Ak'ōre–it'ee awara beeit'ee, ma ewate parā ĩipataadamerā. Ma ewate apida mimiaru p̄irā, ma eperā peet'aadaipia bi. ¹⁶Mia k'inia bi israelitaarāpa m̄aik'aapa āradeepa uchiadait'eerāpa paara m̄agā ĩipata ewate ichita iapataadamerā. ¹⁷M̄agā ak'ipidai wāara mide ijāa p'ani m̄aik'aapa mia jara bik'a oo k'inia p'ani.

'Ewari seis wāyaarude Tachi Ak'ōrépata pajā m̄aik'aapa eujā ooji. Mam̄ida ewari sietede mimia–e paji. J̄ip'a ĩijida aji.

¹⁸Sinaí ee nok'ode Tachi Ak'ōre Moisés ome pedee aupak'āri, Moisemaa māu p'ep'edee omé teeji. Made ichi ley p'ā baji. Ma ley Tachi Ak'ōrepa ichi juapa p'ā iru baji.

Israelitaarāpa Aaronmaa p'ak'a chak'e nēedee oopidap'edaa

(Deuteronomio 9.6-29)

32 ¹Mam̄ida Moisés ma eede taarā bada perā, israelitaarā Aaronmaa wādap'eda, m̄agajida:

—Ne–inaa óoji ai k'ĩrapite it'aa t'ĩdait'ee. Ma ak'ōre waibiapa tachimaa o ak'ĩpiyada ajida, k'awada–e p'anadairā k'āata p'asaji jā Moisés, tachi Egiptodeepa aneeda ome.

²Māpai Aaronpa p'anauji:

—Wēraarā m̄aik'aapa warrarā k'ĩirideepema nēedee ooda p'e atāti m̄aik'aapa namaa aneedapáde aji.

³Jōmaarāpa āchi k'iirideepema nēedee ooda ēra atadap'eda, Aaronmaa aneejida. ⁴Aaronpa ma jōma p'e atap'eda, torrabait'aaji māik'aapa cincelpa p'ak'a imik'ira chak'ek'a oo ataji.

Māpai jōmaarāpa māgajida:

—¡Israelitaarā, nāgí ak'ōre waibáapata tachi Egiptodeepa aneejida! ajida.

⁵Aaronpa unuk'āri ārapa made ijāa p'ani, altar oo ataji ma p'ak'a chak'ek'a nēedee ooda k'irapite māik'aapa golpe pedeeji:

—Nu fiesta oodait'eeda aji, Tachi Ak'ōre—it'ee.

⁶Ai norema tap'eda ne—animalaarā chok'ara peedap'eda, ūk'uru Tachi Ak'ōre—it'ee paa jōpijida māik'aapa ūk'uru paapijida ma p'ak'a chak'ek'a bi k'irapite jedek'odait'ee. Maap'eda su—ak'i p'aneejida nek'odait'ee māik'aapa ne—inaa todait'ee. Ma t'ēepai p'irabaijida pēiradait'ee māik'aapa awaraarā jirijida māirā ome p'ek'au oodait'ee.

⁷Māimisa Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māgaji:

—Edaa wáji eperāarā pi jua ek'ari p'aniirā, pia Egiptodeepa uchía atadaarāpa ne—inaa k'achia oomaa p'anadairā. ⁸Taarā—eweda mia jarada oo amaajidada aji. P'ak'a chak'e nēedee oo atajida ai k'irapite it'aa t'idait'ee. Māgí ne—inaa—it'ee ne—animalaarā paapimaa p'ani māik'aapa nāga jaramaa p'ani: “Israelitaarā, nāgí ak'ōre waibáapata tachi Egiptodeepa aneejida” a p'ani.

⁹Ma awara Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māgaji:

—Mia k'awa bi jā eperāarā audú k'iiri k'isua p'ani. ¹⁰¡Mi āra ome audú k'irau bi! ¡Mapa pi na nepirade t'iunáaji, miata āra jōmaweda jōt'aait'ee perā! Pi aupaita chok'ai atabiit'eeda aji, pideepa uchiadait'eerā michi p'uuru pidaarā padamerā.

¹¹Mamīda Moisepa Tachi Ak'ōremaa nāga chupiria iidiji māga oonaamerā:

—Tachi Ak'ōre, ¿sāap'eda pichi eperāarā ome audú k'irau bima? Pichi juapa āra uchiapiji Egipto pidaarā juadeepa. ¹²Pia israelitaarā jōmaweda peek'ooru pirā, ¿Egipto pidaarāpa nāga jaradai—ek'ā? ‘Tachi Ak'ōrepa āra uchiapiji, eera jēra bimāi peek'ooit'ee, na p'ek'au eujāde apida beenaamerā.’ ¡Mapa k'irau banáaji māik'aapa māga oonáaji! ¡Ára pichi eperāarāpi!

¹³K'irāpáji pia Abrahammaa, Isaacmaa, Israelmaa jarada pichi t'ide nāga juraak'āri: “Mia parādeepa uchiadait'eerā chok'ara iwapiit'ee lucero pajāde chok'ara nībaparik'a. Na eujā mia parāmaa teeit'eeda ada parādeepa uchiadait'eerāpa ichita jīadait'eeda” aji.

¹⁴Moisepa māgá chupiria iidida perā, Tachi Ak'ōrepa waa k'isia—e paji ichi eperāarā peek'ooit'ee. ¹⁵Māpai Moisés edaa cheji ma māu p'ep'edee omé k'iraichaaweda Tachi Ak'ōrepa p'ā iru bada ome. ¹⁶Tachi Ak'ōrepa ichi juadoopa ma māu p'ep'edee ooda paji māik'aapa aide ichi ley p'ā iru baji.

¹⁷Moisés pachek'ári Josuepa nímáa badamá, Josuepa mágaji:

—Eperāarāpa āchi carpa eebai jēra bidap'edaamá jura chōomaa p'anadak'ári, biuk'a nībaparik'a ūri bida aji.

¹⁸Māpai Moisepa p'anauji:

—Māga—epi. Biada—e p'ani chōo p'oyaa wāda perā maa—e pirā atua wāda perā. K'arimaata p'anida aji.

¹⁹K'ait'aara chedak'ári, unu chejida pēira para bi p'ak'a chak'e nēedee ooda k'irapite. Mapa Moisés k'iraudachi māik'aapa Tachi Ak'ōrepa p'āda māu omeeweda ma ee k'arramaa bat'ak'ooji. Māgá omeeweda t'odoohoodachida. ²⁰Aramata Moisepa ma p'ak'a chak'e nēedee ooda t'ipitaude bat'at'aaji. Maap'eda ma nēe baji p'ora uchiarumaa. Ma nēe p'ora p'ot'aaji pania ĩri māik'aapa israelitaarāmaa topiji.

²¹Māpai Moisepa Aaronmaa iidiji:

—¿Jā eperāarāpa pímáa, k'āata oojidama aji, pia āramaa jāgá p'ek'au k'achia oopimerā?

²²Aaronpa p'anauji:

—Michi waibia, mi ome k'iraunáaji. Pia k'awa bi na eperāarā k'achia ooi awaa p'anapata. ²³Mimaa jarajida: “Ak'ōre waibia ooteepáde ajida, mágipa tachimaa o ak'ipimerā, k'awada—e p'anadairā jā Moisés, tachi Egiptodeepa aneeda ome k'āata p'asaji.” ²⁴Māpai mia nāga p'anauji: “Chi nēe iru beerāpa anéeti.” ¡Ma nēe aneedak'ári, mia t'ipitaude bat'at'aaji māik'aapa p'ak'a chak'ek'a bi nēedee ichi itu uchijida! aji.

²⁵Moisepa unuji jā eperāarā Tachi Ak'ōrede ijāada—e p'ani māik'aapa pariatua ne—inaa oomaa p'ani, Aaronpa āra pia ak'i—e bada perā. K'awaji ma k'arepa āra k'ira unuamaa iru p'anapatap'edaarāpa āra oo iru p'anadait'ee.

²⁶Mapa Moisés bainī beeji eperāarā te ne—edee ooda p'anadap'edaa t'īupatamá māik'aapa mágaji:

—Chi Tachi Ak'ōre eere p'aniirā mi ik'aawa chedapáde aji.

Māpai Levideepa uchiadap'edaarā jōmaweda chejida.

²⁷Māpai Moisepa āramaa mágaji:

—Tachi Ak'ōre, israelitaarā Ak'ōre Waibiapa nāga jara bi: “Espada atanáti māik'aapa te awara—awaraa beemāi peek'oo wādapáde a bi imik'iraarā; pāchi ēreerā, pāchi k'ōp'āyoorā, pāchi te ik'aawa p'anapataarā paara.”

²⁸Levideepa uchiadap'edaarāpa Moisepa jaradak'a oojida. Ma ewate perá imik'iraarā tres mil peejida.

²⁹Māpai Moisepa mágaji:

—Idi Tachi Ak'ōrepa parā Levideepa uchiadap'edaarā awara biji ichi—it'ee mimiapataadamerā, parāpa oodap'edaa perá irua jaradak'a pāchi warrarā ome māik'aapa ĩpemaarā ome. Māga oodap'edaa perā, irua parā bendiciait'ee.

³⁰ Ai norema Moisepa israelitaarāmaa māgaji:

—Parāpa audú p'ek'au k'achia oojida. Mi waya ee nok'odee wāit'eeda aji, Tachi Ak'ōremaa parā pari chupiria iidide. Taawa mia parā pari chupiria iidik'āri, irua parāpa p'ek'au k'achia oodap'edaa āyaa bii.

³¹ Māgá Moisés Sinaí eede it'í panak'āri, Tachi Ak'ōremaa māgaji:

—Wāara israelitaarāpa audú p'ek'au k'achia oojida ma ne–inaa nēedee oodak'āri. ³² Mamīda írá ārapa p'ek'au k'achia oodap'edaa āyaa bji maa–e pirā mi t'í pia ijāapataarā t'í librode p'ā iru bideepa wēpat'aapáde aji.

³³ Mamīda Tachi Ak'ōrepa p'anauji:

—Chi p'ek'au k'achia oodap'edaarā t'í aupaita wēpat'aaít'ee mia librode p'ā iru bideepa. ³⁴ Wáji eperāarāmaa māik'aapa āra atēeji mia jaradamaa. Mia mi ángel pēiit'ee o jaratee wāmerā. Ewari cherude mia āramaa ne–inaa k'achia ooit'eeda aji, ārapa p'ek'au k'achia oodap'edaa pari.

³⁵ Moisepa Tachi Ak'ōrepa jaradak'a ooji. Ma t'ēpai Tachi Ak'ōrepa k'ayaa k'achia baripiji israelitaarāmaa, ārapa it'aa t'íidap'edaa perā Aaronpa p'ak'a chak'e nēedee ooda k'irapite.

Tachi Ak'ōrepa jarada awara āyaa wādamerā

33 ¹ Ma t'ēpai Tachi Ak'ōrepa Moisemaa māgaji:

—Wáji jā eperāarā pia Egipto eujādeepa uchiapidaarā ome. Wáti Canaán eujādee mia juraada perā ma eujā teeit'ee Abrahammaa, Isaacmaa, Jacobmaa, āradeepa uchiadait'eerā mama p'anapataadamerā.

² Mia ángel pēiit'ee parā naa parāpa o k'awaa wādamerā. Ma eujādeepa mia jerek'ooit'ee cananeorā, amorreorā, hititaarā, ferezeorā, heveorā māik'aapa jebuseorā. ³ Wáti ma eujā piadee leche, miéle^c ome waibia paraamaa. Mamīda mi parā ome wā–e. Mi wāru pirā, parā jōma k'iniipik'ooyada aji, audú k'íiri k'isua p'anadairā.

⁴ Moisepa israelitaarāmaa Tachi Ak'ōrepa jarada jaranak'āri, t'āri p'uapa jēedachida. Apidaapa ne–inaa nēedee ooda, awaraa ne–inaa pi–ia jida jīda–e paji, ⁵ ai naaweda Tachi Ak'ōrepa Moisemaa nāga jarada perā: “Israelitaarāmaa nāga jaráji: ‘Parā audú k'íiri k'isua p'anadairā, mi parā ome wāru pirā, parā peek'ooit'ee. Pāchi ne–inaa nēedee ooda māik'aapa awaraa ne–inaa pi–ia jīpata ēra bidapáde aji, mia k'íisuru misa parā ome k'āata ooit'ee.’”

⁶ Mapa Horeb eede p'anadak'āriipa māgee ne–inaa waa jīda–e paji.

Tachi Ak'ōre ome unupata te ne–edee oodap'edaa

⁷ Maapai Moisepa te ne–edee ooda israelitaarā te ik'aawaapa t'imiiipai onaji. Ma te t'í bji ‘Tachi Ak'ōre ome unupata te’. Eperāarāpa Tachi Ak'ōremaa ne–inaa

^c 33.3 Israelitaarāpa ‘leche, miéle ome waibia paraa’ adak'āri, jara k'inia baji ma eujā pia baji ne–uudait'ee māik'aapa p'ūajara paraaji āchi ne–animalaarā–it'ee. Māgaweda cabra leche audú topachida māik'aapa miéle datiljōdee ooda audú k'opachida.

iidi k'inia p'anadak'ári, ma temaa wãpachida. ⁸Moisés ma temaa wãk'ári, eperãarã áchi te t'íupata chaa ak'inĩ p'aneepachida, iru ma tede t'íuru misa. ⁹Moisés ma tede t'íuk'ári, jjarara baai chepachi ma tede t'íupatamã mãik'aapa Tachi Ak'óre mama beepachi Moisés ome pedee auparumaa. ¹⁰Ma jjarara unudak'ári, eperãarã áchi te chaa bedabaidaipachida ak'ipidait'ee Tachi Ak'óre waawee p'ani.

¹¹Mama Tachi Ak'óre Moisés ome pedeeepachi, eperã ichi k'òp'áyo ome pedeeeparik'a. Maap'eda Moisés waya chepachi eperãarã p'anapatap'edaamaa. Mamída chi k'aripapari, Nun warra, Josué ma tede bapachi.

Tachi Ak'órepa Moisemaa ichi k'íra wáree unupida

¹²T'èepai Moisepa Tachi Ak'óremaa mágaji:

—¿Pia at'ári k'inia bi—ek'á mia na eperãarã ak'ipariimerã mãik'aapa Canaán eujãdee atemerã? Mamída pia jara—e bi k'aita mi ome peiit'ee. ¿Pia jarapari—ek'á mi pia k'awa bi mãik'aapa mi pia ak'ipari? ¹³Mága pirã, pia k'isia iru bi mimaa k'awapjji. Mágá mia pi ichiaba k'await'ee mãik'aapa mia k'await'ee wára pia mi pia ak'ipari. K'irãpapáde aji, na eperãarã pèré.

¹⁴Mãpai Tachi Ak'órepa p'anauji:

—Mita pi ome wãit'eeda aji, pi k'áiwee bapariimerã.

¹⁵Mamída Moisepa mágaji:

—Pi tai ome wã—e pirã, tai namãik'aapa pëináaji. ¹⁶Pi tai ome wã—e pirã, ¿ságá k'awadaima wára pia tai, pichi eperãarã, pia ak'ipari? Pi tai ome nipa—e pirã, tai awaraa p'uuru pidaarãk'a p'anadait'ee.

¹⁷Mãpai Tachi Ak'órepa mágaji:

—Pia jara bik'a ooit'eeda aji, mia pi pia k'awa bairã mãik'aapa pi pia ak'ipari perã.

¹⁸Mãpai Moisepa mágaji:

—¿Pi k'íra wáree mimaa unupipáde! aji.

¹⁹Mãpai Tachi Ak'órepa p'anauji:

—Mi pi k'írapite wãyaak'ári, pia mi t'ári pia bapari unuit'ee mãik'aapa pi k'írapite michi t'í, Tachi Ak'óre, golpe jarait'ee. Mia chupiria k'awaaait'ee chi mia chupiria k'awaa k'inia biirã. Pia ak'íit'ee mia pia ak'í k'inia biirã. ²⁰Mamída pímaa mi k'íra unupi—e pait'ee apidaapa p'oyaa mi k'íra unuda—e perã. Eperãpa mi k'íra unuru pirã, ma eperã piuit'ee.

²¹Ichiaba Tachi Ak'órepa mágaji:

—Ak'íji. Mi k'ait'a mäu te uria bimã bainĩ bééji. ²²Mi k'íra wáree wãyaak'ári, mia pi t'íupiit'ee já mäu te uriade mãik'aapa michi juapa pi t'ap'ait'ee. ²³Maap'eda, mi jua áyaa atak'ári, pia mi ek'arra ak'ii. Mamída pia mi k'íra p'oyaa unu—eda aji.

Tachi Ak'órepa awaraa mäu p'ep'edee omé Moisemaa oopida

34

¹Ma t'èepai Tachi Ak'órepa Moisemaa mágaji:

—Mäu p'ep'edee omé óoji mia pímaa naaweda teedak'a. Made mia p'áit'ee ma mäu pia ãrik'oodade p'ã badak'a. ²Nu tap'eda wáji Sinaí ee

nok'odee mi ome unude. ³Ituaba wáipia bi. Eperã apida pi ome wáik'araa bi. Ma awara ma ee k'irapite p'ak'a wa oveja p'uajara k'odaik'araa bida aji.

⁴Moisepa mãu p'ep'edee omé naawedapemak'a oo p'e iru bak'ãri, ai norema tap'eda ma mãu omé ataji mãik'aapa wãji Sinaí ee nok'odee Tachi Ak'õrepa jaradak'a. ⁵Mãpai jãrarade Tachi Ak'õre baai cheji. Mama baji Moisés ome mãik'aapa Moisemaa ichi t'ĩ golpe jaraji. ⁶Moisés k'irapite nãga golpe jara wãyaaji:

—¡Mita Tachi Ak'õre, Mita Tachi Ak'õre! ¡Mi, Tachi Ak'õre t'ãri pia bapari; chupiria k'awaayaa bapari; isapai k'irauk'aa; eperãarã k'inia iru bapari; mia jara bik'a ichita oopari! ⁷Mapa eperãarã mide ijãapataarã mia ichita k'inia p'e iru bapari, ãradeepa uchiadait'eerã jômaweda paara. Mia ãrapa p'ek'au k'achia oopata awaraa ne–inaa k'achia oopata ome ãyaa bipari, mide ijãadai naaweda, mia jara bik'a oodaamaa p'anajida mïda. Mamïda mia ne–inaa k'achia oopari p'ek'au k'achia oopataarãmaa, ãchi warrarãmaa, ãchak'eerãmaa, mãirã warrarãmaa paara.

⁸Moisepa mãga ùrik'ãri, Tachi Ak'õre k'irapite bedabaidachi tau biiri eujãde t'õbairumaa mãik'aapa irumaa nãgã it'aa t'ĩji:

⁹—Tachi Ak'õre, pia wãara mi pia ak'ipari pirã, tai ome nipaparĩji. Wãara jã eperãarã audú k'ĩiri k'isua p'anapata. Mamïda chupiria k'awáaji mãik'aapa taipa ne–inaa k'achia oopata ãyaa bĩji. Tai ome bapariipãde aji, tai pichi eperãarã perã.

Tachi Ak'õrepa israelitaarãmaa jara pëida

¹⁰Tachi Ak'õrepa Moisemaa mãgaji:

—Mia jararu pia ùrĩji, pia israelitaarãmaa jaranait'ee perã. Mia parã ome pacto ooit'ee. Parã t'ãide mia oopariit'ee ne–inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Mãgee ne–inaa awaraa eujãdepemaarãpa ãchi t'ãide waide unudak'aa. Awaraa p'uuru pidaarã parã ik'aawa p'anapataarãpa mãga unudak'ãri, k'awaadait'ee mi, Tachi Ak'õrepa ne–inaa jõma oopari. ¹¹Parãpa mia jara bik'a óoti. Mãga ooruta pirã, mia parãmaa eujã teeit'ee bideepa nãgiirã jërek'ooit'ee: amorreorã, cananeorã, hititaarã, ferezeorã, heveorã mãik'aapa jebuseorã. ¹²Mamïda parãpa pacto oodaik'araa bi mãgiirãdepema apidaa ome. Mãirã ome pacto ooruta pirã, parã k'achiade baaidait'ee. ¹³Åra ome pacto oodai k'ãyaara, ãrik'óoti ãra it'aa t'ĩpata altar, mãu awara bidap'edaa ãchi ak'õre waibia apataarã–it'ee mãik'aapa pak'uru awara bidap'edaa ãchi nawe waibia apata Asera–it'ee. ¹⁴Åra ak'õre waibia apataarã apidaamaa it'aa t'ĩnãati, mia michi eperãarã jiwaapari perã. Mapa mi t'ĩjarapata: “Tachi Ak'õrepa ichideerã jiwaapari”.

¹⁵'Ma eujãdepemaarã ome pacto oonãati. Åra ome pacto ooruta pirã, ãrapa parãmaa jaradai auk'a it'aa t'ĩ chedamerã mãik'aapa ne–animalaarã tee chedamerã ãchi ak'õre waibia apataarã–it'ee. Maa–e pirã parãmaa jara pëidai auk'a k'o chedamerã ne–animalaarã ãra ak'õre

waibia apataarã—it'ee paadap'edaadepema. ¹⁶Ma awara parãpa ãra k'aurã jãridai parã warrarã ome miak'ãidamerã. Mãgã ãra k'aurãpa parã warrarãmaa auk'a ãchi ak'õre waibia apataarãde ijãapidai mãik'aapa mãgí ne—inamaa it'aa t'ípidaí, mimaa aupai it'aa t'ídai k'ãyaara.

¹⁷Maarepida ne—inaa metaldee oonaadapãde aji, ai k'ĩrapite it'aa t'ĩdait'ee.

Tachi Ak'õrepa jarada año chaa fiesta oodamerã

¹⁸'Pan levadura wëe k'opata fiesta oodaipia bi mia jaradak'a. Ewari siete wãyaaru misa, pan levadura wëe k'odaipia bi. Mãga oodaipia bi aviv atanede, ma atanede parã israelitaarã Egipto eujãdeepa uchiadap'edaa perã.

¹⁹'Israelitaarã warrarã naapemaarã jõmaweda mërë. Ichiaba parã ne—animalaarã imik'ĩraarã naapiara t'orutaarã mërë: p'ak'aarã, ovejaarã, chivoorã paara. ²⁰Burro imik'ĩra naapiara t'oru pirã, ma burro chak'e pari oveja chak'e maa—e pirã chivo chak'e teedaipia bi. Chiparipa mãga oomaa bi pirã, ma burro chak'e o k'õrat'aadaipia bi. Parã warra naapemaarã k'ap'ia pari ne—inaa teedaipia bi. Apida mimaa ne—inaa wëe chedaik'araa bi.

²¹'Ewari seis mimiadaipia bi. Mamida ewari sietede iidaipia bi, ne—uupata ewari pijida maa—e pirã ne—uudap'edaa ewapata ewari pijida.

²²'Fiesta Tomia apata oodak'ãri, trigo naapiara ewadap'edaa mimaa tee chedaipia bi mãik'aapa año jõ wãk'ãri, net'a tau naapiara ewadap'edaa ichiaba mimaa tee chedaipia bi.

²³'Año chaa israelitaarã imik'ĩraarã jõmaweda cheda õpee mi k'ĩrapite chedaipia bi, mita israelitaarã Ak'õre Waibia perã. ²⁴Mia awaraa eujãdepemaarã parã israelitaarã eujãdeepa jërek'ooit'ee mãik'aapa parã eujã waibiara papiit'ee. Ma awara parã mãgã cheda õpee mi k'ĩrapite chedak'ãri, apidaapa parã eujã k'ĩada—e pait'ee.

²⁵'Mi—it'ee ne—animalaarã paapi chedak'ãri, ma ne—animalaarã waa paadaik'araa bi pan levadura ome ooda ome. Ichiaba Pascua fiesta oodak'ãri, ma ne—animal paadap'edaadepema chiara maarepida ia bidaik'araa bi ai noremepema—it'ee.

²⁶'Parãpa ne—uudap'edaadepema naapiara ewadap'edaa pipiara bee atëeti mi, parã Ak'õre Waibia it'aa t'ípata temaa.

'Cabra chak'eerã peedap'eda, chi nawe jubade chuunaadapãde aji.

Moisepa Tachi Ak'õre ley p'ãda

²⁷Tachi Ak'õrepa Moisemaa mãgaji:

—Mi ley p'ãpãde aji, ma ley k'aurepa mia pacto ooda perã pi ome mãik'aapa israelitaarã ome.

²⁸Moisés Tachi Ak'õre ome beeji Sinaí ee nok'ode k'ãima cuarenta; nek'o—ee mãik'aapa ne—inaa to—ee. Mama bide ma mãu p'ep'edee omeede ley diez p'ãji.

(Deuteronomio 10.4)

29 Maap'eda Moisés ma m̄au ome edaa cheji. Iru k'ĩra ĩdaa baji Tachi Ak'õre ome bada perã. Mamĩda Moisepa k'awa–e baji ichi k'ĩra ĩdaa bi.
 30 Aaronpa apemaarã israelitaarã ome Moisés k'ĩra m̄aga unudak'ãri, p'eradachida. Mapa iru k'ait'a wã k'iniada–e paji. 31 Mamĩda Moisepa t'ĩk'ãri, Aarõn, israelitaarã poro waibiarã ome irumaa wãjida m̄aik'aapa iru ome pedeejida. 32 T'ẽepai israelitaarã jõmaweda irumaa wãdak'ãri, Moisepa jõma nepiriji Tachi Ak'õrepa ichimaa jarada ee nok'ode bak'ãri.

33 Pedee aupak'ãri, ichi k'ĩra p'arupa wãk'aji. 34 Mamĩda Moisés Tachi Ak'õre k'ĩrapite t'ĩuk'ãri iru ome pedeeit'ee, ma p'aru ãyaa bipachi. M̄agã Tachi Ak'õrepa jarada israelitaarãmaa nepirinak'ãri, 35 ãrapa iru k'ĩra ĩdaa unupachida. Maap'eda ichi k'ĩra p'arupa wãk'apachi waya Tachi Ak'õre k'ĩrapite t'ĩurumaa.

Tachi Ak'õrepa jarada ĩpata ewari iadamerã

35 1 Maapai Moisepa israelitaarã jõmaweda chip'e ataji m̄aik'aapa m̄agaji:

—Tachi Ak'õrepa jara bi parãpa nãga oodamerã: 2 Ewari seis mimiadaipia bi. Mamĩda ewari sietede mi, Tachi Ak'õre–it'ee awara beei't'ee, ma ewate parã ĩpataadamerã. Apida ma ewate mimiaru pirã, ma eperã peet'áati. 3 Parã wãrutamaa ma ewate m̄agã ĩadaipia bi. Ma ewate t'ĩpitau paara k'oodaik'araa bida aji, ĩpata ewari perã.”

Moisepa jarada net'aa aneedamerã Tachi Ak'õre te oodait'ee

4 Ichiaba Moisepa israelitaarãmaa m̄agaji:

—Tachi Ak'õrepa jara bi parãpa nãga oodamerã: 5 Pãchia net'aa iru p'anidepema p'edap'eda, anéeti m̄aik'aapa iru–it'ee téeti. Chi t'ãriipa tee k'inia p'aniirãpa nãgee net'aa aneedaipia bi: n̄ee, p'arat'a, bronce, 6 p'aru lino nãusaadee ooda; oveja k'ara t'ida p'ãp'ãraa; p'up'uchia, p'oree; cabra k'ara; 7 oveja imik'ĩra e t'ida p'oree; awaraa ne–e pipiara bee; acacia pak'uru; 8 aceite olivodee ooda lamparade t'idadamerã; k'era aceite ome m̄aik'aapa ne–inaa t'ũa bapari ome p'oirait'ee Tachi Ak'õre–it'ee awara bamerã; 9 m̄au pi–ia ónice m̄aik'aapa awaraa m̄au pi–ia k'ĩra t'ãdoo bidait'ee p'aareerã poro waibia efodde m̄aik'aapa ne–inaa t'ũade jĩparide.

Tachi Ak'õre tedepema net'aa

10 Israelitaarã ne–inaa pia oo k'awaa beerã jõmaweda Tachi Ak'õre ome unupata temaa chedaipia bi m̄aik'aapa nãgĩ ne–inaa jõmaweda oodaipia bi Tachi Ak'õrepa jaradak'a: 11 iru ome unupata te ne–edee m̄aik'aapa p'arudee; gancho; tabla; pak'uru teesoo; poste; basa 12 baaltek'a bi chi t'ap'a m̄aik'aapa chi pak'uru teesoo ãyaa atepata ome; te jãde t'ĩak'au bidepema cortina; 13 iru tedepema mesa aide net'aa nĩbi ome, chi pak'uru teesoo ãyaa atepata ome, pan iru–it'ee awara bipata

paara; ¹⁴lámpara bipata, mägipa iru te ñdaamerä; lámpara mäik'aapa net'aa ma lámpara k'oopata; aceite ma lampara-it'ee; ¹⁵iru tedepema ne-inaa t'üa bapari paapata altar, chi pak'uru teesoo äyaa atepata ome; aceite jïap'epata ne-inaa iru-it'ee awara bidak'äri; ne-inaa t'üa bapari; p'aru teesoo te t'ïupatamäi jöi bipata; ¹⁶te taawaik'a eerepema altar waibia ne-animalaarä iru-it'ee paa jöpipata, chi rejilla broncedee ooda ma altar edajäde esajïak'a bi ome, pak'uru teesoo äyaa atepata ome, madepema net'aa paara; pailak'a bi broncedee ooda chi basa ome; ¹⁷iru te äuk'idaa t'ïak'au bidepema cortina, chi poste mäik'aapa basa; ma te äuk'idaa t'ïak'au bi t'ïupatamäipema cortina; ¹⁸iru tedepema jïk'ara, estaca jömaweda, ma te äuk'idaa t'ïak'au bidepema jïk'ara, estaca paara; ¹⁹p'aru lino näusaadee ooda Aaron-it'ee mäik'aapa chi warrarä-it'ee awara bida jïpataadamerä Tachi Ak'öre net'aa-it'ee awara bida cuartode p'aareerä mimia oodak'äri.

Israelitaaräpa Tachi Ak'öre-it'ee net'aa aneedap'edaa

²⁰Moisés pedee aupak'äri, israelitaarä ächi te chaa erreujida. ²¹Maap'eda chi t'äriipa tee k'inia p'anadap'edaaräpa Tachi Ak'öre-it'ee net'aa aneejida, mägee net'aapa iru te ne-edeo oodamerä, aïdepema net'aa oodamerä mäik'aapa p'aareerä-it'ee p'aru oodap'eda, awara bidamerä. ²²Imik'ïraarä, wëraarä paara, chi t'äriipa tee k'inia p'anadap'edaaräpa aneejida ächia jïpatap'edaa cadena, sortija, pulsera, k'ïirideepema mäik'aapa awaraa ne-inaa k'ïra t'ädoo nëedee ooda. Ma net'aa jömaweda Tachi Ak'öre-it'ee awara bijida. ²³Ichiaba aneejida oveja k'ara t'ïda p'äp'äraa, p'up'uchia, p'oree; p'aru lino näusaadee ooda; cabra k'ara; oveja imik'ïra e t'ïda p'oree; awaraa e pipiara bee paara. ²⁴Ichiaba aneejida p'arat'a bronce ome Tachi Ak'öre k'ïrapite bidait'ee. Aneejida acacia pak'uru, aïdee iru tedepema ne-inaa oodamerä. ²⁵Wëraarä p'aru k'a k'awaa beeräpa aneejida oveja k'ara t'ïda p'äp'äraa, p'up'uchia, p'oree, mäik'aapa p'aru lino näusaadee ooda. ²⁶Awaraarä, ne-inaadee hilo sirat'i k'awaa beeräpa cabra k'aradee hilo sirat'ïjida, ächi t'äriipa tee k'inia p'anadap'edaa perä. ²⁷Israelitaarä poro waibiaräpa mäu pi-ia ónice awaraa mäu pi-ia ome aneejida p'aareerä poro waibia efodde mäik'aapa ne-inaa t'üade jïparide bidamerä. ²⁸Ichiaba aneejida aceite olivodee ooda lamparade t'ïdamerä mäik'aapa ne-inaa awara bidak'äri, mägipa jïap'edamerä. Ichiaba k'era aneejida p'oiradamerä aceite olivodee ooda ome mäik'aapa ne-inaa t'üa bapari ome. ²⁹Israelitaarä jömaaräpa k'aripa k'inia p'anajida Tachi Ak'örepä Moïsemaa jaradak'a oodait'ee. T'äriipa ächia ma net'aa chok'ara Tachi Ak'öre-it'ee aneejida.

Tachi Ak'öre tedepema-it'ee net'aa oo k'awaa beerä jirit'erada

³⁰Maap'eda Moïsepa israelitaarämaa mägaji:

—Ūrítí. Tachi Ak'õrepa Judadeepa uchiada Bezalel jirit'eraji. Iru Uri warra mäik'aapa Jur äichak'e. ³¹ Tachi Ak'õrepa ichi Jaure Bezalelmaa pëiji, k'isia k'awaa beemerã, ne–inaa k'ïra t'ãdoo k'awaamerã mäik'aapa net'aa pi–ia oo k'awaa bamerã. ³² Maperã irua ne–inaa nêedee, p'arat'adee, broncedee oo k'awaa bi. ³³ Ichiaba mäu pi–ia irra k'awaa bi mäik'aapa ne–inaade joot'i k'awaa bi. Ma awara ne–inaa k'ïra t'ãdoo pak'urudee oo k'awaa bi. ³⁴ Tachi Ak'õrepa irumaa ichiaba k'isia k'awaapiji awaraarãmaa jarateemerã. Mäga ooji ichiaba Dandeepe uchiada Ajisamac warra, Aholiab ome. ³⁵ Ma omeerãmaa Tachi Ak'õrepa net'aa pia k'ïra t'ãdoo oo k'awaapiji. P'aru lino nãusaadee oo k'awaapiji mäik'aapa aide ne–inaa k'ïra t'ãdoo oveja k'ara p'ãp'ãraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee k'a k'awaapiji. Ma awara awaraa net'aade nonoree k'ïra t'ãdoo oo k'awaapiji.

36 ¹ Mägá Tachi Ak'õrepa k'isia k'awaapiji Bezalelmaa, Aholiabmaa mäik'aapa awaraa ne–inaa oo k'awaa beerãmaa, ärapa ichi tedepema ne–inaa jõma oodamerã ichia jaradak'a.

Net'aa anedap'edaa Tachi Ak'õre ome unupata te–it'ee

² Mäpai Moisepa t'ï pëiji Bezalel, Aholiab mäik'aapa awaraa ne–inaa oo k'awaa beerã, ärapa ma mimia oodamerã. Tachi Ak'õrepa ära k'isia k'awaapiji ne–inaa oo k'awaadamerã mäik'aapa t'ãripa ma mimia oodamerã. ³ Moisepa äramaa teeji ma net'aa jõma israelitaarãpa Tachi Ak'õre–it'ee teedap'edaa ma te oodamerã. Ma mimia oomaa p'anide ewari chaap'eda israelitaarãpa at'ãri net'aa aneepachida. ⁴ Maperã ma ne–inaa oo k'awaa beerã waa mimiada–e paji mäik'aapa Moisemaa chedap'eda, ⁵ mägajida:

—Eperãarãpa audupai net'aa anee p'anida ajida. Waa falta–e bida ajida, Tachi Ak'õre te oodait'ee.

⁶ Moisepa mäga ürik'ãri, nãga jara pëiji: “Imik'ïraarã, wëraarã jida Tachi Ak'õre te–it'ee waa mimianáati mäik'aapa waa net'aa aneenáati.” Mapa israelitaarãpa waa net'aa Tachi Ak'õre te–it'ee aneeda–e paji, ⁷ ai naaweda net'aa anedap'edaapapai Tachi Ak'õre te jõma oo aupak'ajida perã.

Tachi Ak'õre ome unupata te oodap'edaa

⁸ Ne–inaa jõmaweda oojida Tachi Ak'õrepa Moisemaa jaradak'a iru ee nok'ode bak'ãri. Chi ne–inaa oo k'awaa beerãpa awaraa mimiapataarã ome ma te edajãde oojida diez cortina p'aru lino nãusaadee mäik'aapa made it'aripemaarãk'a bee k'ajida oveja k'ara p'ãp'ãraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee. ⁹ Ma cortina chaachaa oojida doce metros ap'eda cincuenta centímetros chi teesoo mäik'aapa metro aba ap'eda ochenta centímetros chi jobia. ¹⁰ Ma cortina diezdepema joisomaa araa k'aat'ijida cortina

nēchoma beemerā. Auk'a oojida chi apema joisomaa ome. ¹¹Maap'eda p'aru p'up'uchiadee sīautaa t'iidap'eda, teesoomaa bedajida māik'aapa p'itria k'aat'ijida. ¹²Chi naapema cortina ide māgee cincuenta k'aat'ijida māik'aapa chi apema cortina ide auk'a māga oojida ma cortina i omeeweda ganchopa araa jōi bidamerā. ¹³Ma–it'ee gancho cincuenta nēdeee oojida māik'aapa māgipa chi cortina araa jōi bijida te jāde paredk'a beemerā. Māgá te edajāde t'iak'au bijida.

¹⁴Ichiaba cortina teesoo once cabra k'aradee k'aat'ijida, māgipa chi te k'iruk'a bidamerā. ¹⁵Ma cortina chaachaa oojida trece metros ap'eda cincuenta centímetros chi teesoo māik'aapa metro aba ap'eda ochenta centímetros chi jobia. ¹⁶Ma cortina oncedepema joisomaa araa k'aat'ijida cortina aba nēchoma beemerā. Maap'eda awaraa cortina seis araa k'aat'ijida awaraa cortina nēchoma beemerā. ¹⁷Maap'eda p'aru sīautaa t'iidap'eda, teesoomaa bedajida māik'aapa p'itria k'aat'ijida. Chi naapema cortina ide māgee cincuenta k'aat'ijida māik'aapa chi apema cortina ide auk'a māga oojida, māgá ma cortina i omeeweda araa jōi p'aneedamerā. ¹⁸Ma cortina cabra k'aradee ooda araa jōi bijida gancho cincuenta broncedee oodap'edaapa. ¹⁹Ichiaba awaraa cortina oojida oveja imik'īra edee, k'īra p'oree t'ida. Māgí bijida chi cabra k'aradee ooda īri. Maap'eda awaraa ne–e pipiara bidee oojida. Māgí apemaarā cortina īri bijida.

²⁰Maap'eda tabla acacia pak'urudee oojida māik'aapa ma tedepema paredk'a jīp'a bainī bijida. ²¹Ma tabla chaachaa oojida metro k'īmari ap'eda cincuenta centímetros chi teesoo māik'aapa setenta centímetros chi jet'ee. ²²Ma tabla i abaade muesa omé oojida chi apema tabla ide joot'i beemerā māik'aapa ma tabla edaik'a eere muesa omé oojida ma te bainī bidak'āri, chi basade pia joot'i p'aneedamerā. Māga oojida ma tedepema tabla chaachaa. ²³Ma te sur eerepema pared–it'ee veinte tablas oojida. ²⁴Ma tabla joot'i bijida cuarenta basas p'arat'adee oodade. Tabla chaachaa basa omeede bijida chi muesa basa aba–abaade joot'i beemerā. ²⁵Norte eerepema pared–it'ee auk'a veinte tablas oojida. ²⁶Ma tabla ichiaba joot'i bijida cuarenta basas p'arat'adee oodade. ²⁷Tabla seis oodap'eda, ma te āpiteik'a eere, pia jarait'eera occidente eere bainī bijida. ²⁸Ma awara tabla omé oodap'eda, ma āpiteik'a eerepema esquina chaa bainī bijida. ²⁹Ma tabla pareddepema tabla ome araa joot'i bijida chi naapema it'aik'a eerepema argolla parumaa. Māga oojida ma āpiteik'a eerepema esquina chaa. ³⁰Māgá ma eere tabla ocho joot'i p'aneejida dieciséis basas p'arat'adee oodade. Ma tabla chaachaa basa omeede joot'i bijida.

³¹Acacia pak'urudee ichiaba pak'uru teesoo joisomaa oojida ma pared bide teesoomaa bidait'ee. Aba ma pared bi esa–auk'a bijida.

³²Ma pak'uru teesoo joisomaa bijida norte eerepema paredde; joisomaa bijida sur eerepema paredde māik'aapa joisomaa bijida occidente

eerepema paredde. ³³Ma pak'uru esajĩak'a bijida jĩp'a wāyaamerā esquina abaadeepa chi apema esquina parumaa. ³⁴Maap'eda ma tabla pareddepema jōmaweda nēpa p'ēejida māk'aapa argolla nēdee oojida aide bidait'ee. Ichiaba ma pak'uru joisomaa nēpa p'ēejida ma argollade t'i bidamerā.

³⁵Ma cortina te edajāde t'iak'au bidait'ee cuarto omé uchiadamerā oojida p'aru lino nāusaadee māk'aapa aide it'aripemaarāk'a bee k'ajida oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee. ³⁶Poste k'ĩmari acacia pak'urudee oodap'eda, nēpa p'ēejida māk'aapa basa p'arat'adee oojida ma poste aide joot'i bidait'ee. Maap'eda gancho nēdee ooda ma postede bijida aide ma cortina jōidamerā. ³⁷Ma te t'ĩupatamāipema-it'ee cortina lino nāusaadee oojida māk'aapa aide nonoree pi-ia k'ajida oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee.

³⁸Ma awara poste joisomaa oojida māk'aapa basa broncedee oojida ma poste aide joot'i bidait'ee. Nēdee pak'uruk'a teesoo oojida ma poste k'ĩ chaa t'iak'au beemerā māk'aapa ma poste it'aik'a eere nēpa p'ēejida.

Baaltek'a bi ooda

37 ¹Bezalepa baaltek'a bi acacia pak'urudee ooji. Ooji metro aba, ap'eda diez centímetros chi teesoo; setenta centímetros chi jet'ee. Chi it'ia auk'a māga ooji. ²Ma baaltek'a bi taawaik'a eere, edajāde paara nēpapai p'ēeji. Ma taawaik'a eerepema i jōma ne-inaa nēdee nonoree oodapa p'ēeji. ³Ichiaba argolla k'ĩmari nēdee ooji māk'aapa biji ma baaltek'a bi biiri k'ĩraichaa; omé bi abaade, omé chi apema bide. ⁴Ichiaba acacia pak'urudee pak'uru teesoo ooji māk'aapa nēpa p'ēeji. ⁵Maap'eda ma pak'uru teesoo bee t'i biji ma argollade, māgá ma baaltek'a bi āyaa ateedamerā.

⁶Ma baaltek'a bi t'ap'a nēdee ooji. Ooji metro aba ap'eda, diez centímetros chi teesoo; setenta centímetros chi jet'ee. ⁷Māgí nēe lámina abaadee martillopa muñecak'a bee omé it'aripemaarāk'a ooji ⁸māk'aapa aba-abaaji ma t'ap'a teesomaa. ⁹Ma muñecak'a bee baaltek'a bi t'ap'a ĩri ooji bainĩ p'aneedamerā māk'aapa k'ĩrapa edaa chi t'ap'amaa ak'idamerā. Ooji ma t'ap'a ĩri chi isia erati jōnĩpa wāk'adamerā.

Tachi Ak'õre tedepema mesa ooda

¹⁰Maap'eda Bezalepa mesa acacia pak'urudee ooji. Ooji noventa centímetros chi teesoo; cuarenta y cinco centímetros chi jet'ee; setenta centímetros chi it'ia. ¹¹Ma jōma nēpapai p'ēep'eda, ne-inaa nēdee ooda nonoree biji ma mesade p'ĩrrabaimerā. ¹²Ma mesa ide tabla jet'ee siete centímetros biji māk'aapa ne-inaa nēdee ooda nonoree biji ma tabla ide p'ĩrrabaimerā. ¹³Ichiaba argolla k'ĩmari nēdee ooji māk'aapa ma mesa esquina chaa argolla aba biji chi mesa biirimāi. ¹⁴Māgá ma argolla

biji ma tabla i ek'ari, pak'uru teesoo aide t'i bidamerã ma mesa ãyaa ateedait'ee pak'ãri. ¹⁵Ma-it'ee pak'uru teesoo omé acacia pak'urudee oop'eda, nêepa p'êeji. ¹⁶Ichiaba nãgee net'aa nêedee ooji ma mesade p'le bidamerã: p'arat'u, taza, k'usarra, jarra, vaso Tachi Ak'õre-it'ee vino weepari.

Lámpara bipata nêedee ooda

¹⁷Bezalelpa ichiaba ooji lámpara bipata. Nêedee ooji chi basa, chi biiri, chi jua t'ai mãik'aapa ma jua t'ai k'ĩ chaa copa almendro p'onok'a chi k'iru ome ooji aide ma lámpara k'oopata aceite weedamerã. Ma jõma nêe lámína abaadee martillopa ooji. ¹⁸Ma lámpara bipata biiride jua t'ai seis ooji k'ĩraichaa õpee-õpee p'aneedamerã. ¹⁹Ma jua t'ai chaachaa ooji copa õpee almendro p'onok'a chi k'iru ome. ²⁰Ma lámpara bipata biiride ichiaba copa k'ĩmari ooji almendro p'onok'a chi k'iru ome, ²¹ma copa õpeedeepa jua t'ai omé uchiadamerã; aba chi i chaa. ²²Ma jõma nêe lámína abaadee martillopa ooji.

²³Ichiaba nêedee lámpara siete ooji. Ma awara nêedee tijerak'a ooji mãgĩpa lámpara mecha t'ĩipataadamerã. Ichiaba ooji platillo aide ma tijerak'a, mecha ome bidamerã. ²⁴Ma lámpara bipata chi tijerak'a, chi mecha, chi platillo ome nêe treinta y tres kilodee ooji.

Altar ooda aide ne-inaa t'ũa bapari paapataadamerã

²⁵Bezalelpa ichiaba ooji altar k'aipee, ai ãri ne-inaa t'ũa bapari paadamerã. Ooji acacia pak'urudee cuarenta y cinco centímetros chi teesoo; chi jet'ee auk'a; noventa centímetros chi it'ia. Mãgĩ pak'urudee ma altar esquina chaa ne-animal cachok'a ooji. ²⁶Maap'eda ma altar jõma nêepapai p'êeji mãik'aapa ne-inaa nêedee nonoree ooji chi taawaik'a eerepema ide p'ĩrrabaimerã. ²⁷Ichiaba argolla nêedee ooji, ma altar bi chaa omee-omee bidamerã ma ne-inaa nêedee ooda edaik'a eere, ma argollade pak'uru teesoo t'i bidamerã mãik'aapa ãyaa ateedak'ãri, mãgide jitadamerã. ²⁸Ma pak'uru acacia pak'urudee ooji mãik'aapa nêepa p'êeji.

Aceite mãik'aapa ne-inaa t'ũa bapari ooda

²⁹Bezalelpa ichiaba ooji aceite ne-inaa ãri jĩap'edamerã, Tachi Ak'õre-it'ee awara bidak'ãri. Ichiaba ne-inaa t'ũa bapari ooji ma altar k'aipeede paadamerã. Ma jõma ooji k'era oopataarãpa oopatak'a.

Taawapema altar broncedee ooda

38 ¹Bezalelpa taawapema altar acacia pak'urudee ooji, made ne-animalaarã peedap'eda, Tachi Ak'õre-it'ee paa jõpidamerã. Ooji metro omé ap'eda, treinta centímetros chi teesoo; chi jet'ee jida auk'a;

metro aba ap'eda, treinta centímetros chi it'ia. ²Ma pak'urudee ichiaba ooji ne-animal cachok'a ma altar esquina chaa p'aneedamerã mäik'aapa ma jōma broncepa p'ēeji. ³Ichiaba nãgee ne-inaa broncedee ooji ma altarde bidait'ee: it'abarre p'ora p'epata; pala; taza; tenedor mäik'aapa t'ipi k'ira p'epata. ⁴Ichiaba rejilla broncedee ooji ma altar edajãde esajãk'a biit'ee. ⁵Ichiaba broncedee ooji argolla k'imari mäik'aapa ma rejilla esquina chaa biji äyaa ateedait'ee pak'ãri, aide pak'uru teesoo t'i bidamerã. ⁶Maap'eda acacia pak'urudee ma pak'uru teesoo ooji mäik'aapa broncepa p'ēeji. ⁷Ma pak'uru teesoo t'i biji ma argolla altar bi chaa beede mägá ma altar äyaa ateedamerã. Ma altar baaltek'a pak'urudee ooji jä wēe.

Pailak'a broncedee ooda

⁸Wēraarã Tachi Ak'õre ome unupata te t'ĩupatamãi mimiapataarãpa espejo broncedee ooda iru p'anajida. Madee Bezalelpa pailak'a bi chi biiri ome ooji, made p'aareerãpa ächi jua mäik'aapa biiri siidamerã.

Tachi Ak'õre ome unupata te äuk'idaa t'iak'au bidap'edaa

⁹Ma t'ēpai Tachi Ak'õre ome unupata te äuk'idaa t'iak'au bijida. Chi sur eerepema-it'ee cuarenta y cinco metros teesoo oojida mäik'aapa t'iak'au bijida cortina lino nãusaadee oodapa. ¹⁰Ma cortina jõi p'aneedamerã nãgee ne-inaa broncedee oojida: veinte postes mäik'aapa veinte basas ma poste aide baini bidait'ee; gancho p'arat'adee mäik'aapa pak'uruk'a teesoo p'arat'adee ma poste iri bidait'ee. ¹¹Ma te äuk'idaa norte eere auk'a oojida. Chi cortina teesoo cuarenta y cinco metros baji. Ichiaba veinte postes, veinte basas broncedee, ganchos mäik'aapa pak'uruk'a teesoo p'arat'adee iru p'anajida. ¹²Jõdee chi occidente eerepema-it'ee veintidós metros ap'eda cincuenta centímetros oojida mäik'aapa t'iak'au bijida cortina lino nãusaadee oodapa. Ma cortina jõi p'aneedamerã diez postes, diez basas, ganchos mäik'aapa pak'uruk'a teesoo p'arat'adee oo p'e iru p'anajida. ¹³Chi oriente eerepema-it'ee auk'a veintidós metros ap'eda, cincuenta centímetros oojida. ¹⁴⁻¹⁵Ma oriente eere chi t'ĩupata oojida. Ma t'ĩupata i chaapema-it'ee oo p'e iru p'anajida cortina siete metros chi teesoo, poste õpee mäik'aapa basa õpee. ¹⁶Ma te äuk'idaa t'iak'au bada cortina jōmaweda lino nãusaadee ooda paji. ¹⁷Ma basa poste-it'ee oodap'edaa jōmaweda broncedee ooda paji. Jõdee chi gancho postede bidait'ee mäik'aapa pak'uruk'a teesoo oodap'edaa ma poste k'i chaa t'iak'au bidait'ee p'arat'adee ooda paji. Ma awara ma poste chaa chi k'ide p'arat'apa p'ēe beeji.

¹⁸Ma t'iak'au bada t'ĩupata-it'ee cortina lino nãusaadee ooji mäik'aapa made nonoree k'aji oveja k'ara p'ãp'ãraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee mäik'aapa hilo lino nãusaa oodadee. Ma cortina nueve metros baji chi teesoo; chi it'ia metro omé ap'eda, treinta centímetros, apema cortina t'iak'au badak'a. ¹⁹Ma

t'iupatamāi poste k'īmari bainĩ bi p'anajida basa k'īmari broncedee oodade. Chi gancho māk'aapa pak'uruk'a teesoo ma poste k'ĩ chaa t'iak'au bidait'ee p'arat'adee oo p'e iru p'anajida. Chi poste chaa chi k'ĩde p'arat'apa p'ēe beeji. ²⁰Tachi Ak'ōre ome unupata temāi māk'aapa ma te āuk'idāa t'iak'au badamāi estaca sudap'edaa jōmaweda broncedee ooda paji.

Tachi Ak'ōre ome unupata te-it'ee ne-inaa metaldee oodap'edaa

²¹Moisepa p'aareerā poro waibia Aarón warra Itamar biji Levideepa uchiadap'edaarā ak'imerā. Irua āra ak'ipachi ārapa p'ādak'āri Tachi Ak'ōre ome unupata tede metal bidak'āri. Ma tede Tachi Ak'ōre ley ichi baaltেক'a bide ia bijida, israelitaarāpa irua pacto āra ome ooda k'irāpadamerā.

²²Bezalel Uri warra māk'aapa Jur āichak'e paji. Āra Judadeepa uchiadap'edaarā paji. Bezalelpa jōma ooji Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a. ²³Dandee uchiada Ajisamac warra Aholiabpa Bezalel nāgee ne-inaa ome k'aripaji. Irua ne-inaa metaldee oopachi. P'aru lino nāusaadee ne-inaa k'īra t'ādoo oopachi māk'aapa ne-inaa k'apachi oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee.

²⁴Ma tedepema ne-inaa nēedee oodap'edaa jōmaweda oojida israelitaarāpa Tachi Ak'ōre-it'ee nēe tee chedap'edaadee. Ma nēe Tachi Ak'ōre tedepema balanzade chaadak'āri, tonelada aba baji.

²⁵Israelitaarā juasiadak'āri, eperā chaachaa p'arat'a p'aapijida. Ma p'arat'a chaadak'āri Tachi Ak'ōre tedepema balanzade, tonelada opee ap'eda esa-auk'a baji. ²⁶Eperāarā veinte añodeepa it'aa juasiadak'āri, seiscientos tres mil quinientos cincuenta p'anajida. Ma eperāarā chaachaa p'arat'a seis gramos p'aapidak'āri, Tachi Ak'ōre tedepema balanzade chaajida. ²⁷Māgá tres mil trescientos kilos p'arat'a iru p'anajida ma tedepema basa oodait'ee māk'aapa ma cortina teesoo bidepema basa-it'ee. Ma p'arat'adee basa cien oojida. Basa chaachaa p'arat'a treinta y tres kilo iru baji. ²⁸Ma p'arat'a beedadee Bezalelpa gancho jōmaweda ooji postede biit'ee. Ichiaba ma poste chaa chi k'ĩde ma p'arat'apa p'ēeji. Ma awara ma p'arat'adee pak'uruk'a teesoo ooji poste ĩri biit'ee.

²⁹Israelitaarāpa bronce tee chedap'edaa dos mil trescientos cuarenta kilos iru baji. ³⁰Ma broncedee oojida ma basa bidap'edaa Tachi Ak'ōre ome unupata te t'iupatamāi; altar waibia te taawaik'a eere bada chi edajādepema rejilla ome māk'aapa net'aa jōmaweda ma altarde nībada paara. ³¹Ichiaba ma broncedee oojida chi basa te āuk'idāa t'iak'au bidap'edaa, chi t'iupatamāi bidap'edaa paara māk'aapa jōmaweda estaca sudap'edaa Tachi Ak'ōre ome unupata temāi; ichiaba ma te āuk'idāa t'iak'au badamāi sudap'edaa paara.

P'aareerā-it'ee p'aru oodap'edaa

39 ¹Tachi Ak'ōre ome unupata tede mimiapataarā-it'ee Bezalelpa ichi k'aripapataarā ome p'aru oojida. Māgá p'aru oojida lino

nāusaadee māk'aapa made nonoree k'ajida oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee māk'aapa hilo nēedee oodadee. Ichiaba Aaron-it'ee p'aru oojida māk'aapa iru-it'ee aupai awara bijida, Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a.

²Efod apatap'edaa, oojida lino nāusaadee māk'aapa made nonoree k'ajida oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee māk'aapa hilo nēedee oodadee. ³Nēe lámína aba martillopa p'ep'edee oojida. Maap'eda ma nēe sīautaa t'ijida hilok'a uchiamerā. Māgipa oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee nonoree oo k'awaa beerāpa k'ajida ma p'aru lino nāusaadee oodade. ⁴Ma efod ik'ia chaa araa k'aat'ijida. ⁵Chi k'irride jīpari ichiaba māgá oojida; p'aru lino nāusaadee māk'aapa aide nonoree k'ajida oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee māk'aapa hilo nēedee oodadee. Māgí k'irride jīpari efodde k'aat'ijida k'irride jī beemerā. Ma jōma oojida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a.

⁶Māu pi-ia ónice joot'i bijida ne-inaa nēedee oodade māk'aapa ma māu omeede p'ājida Israel warrarā t'ī, sellode p'āpatak'a beemerā. ⁷Maap'eda ma māu pi-ia bijida ma efod ik'iade chi p'aru araa k'aat'idamāi. Māgá p'aareerā poro waibiapa ichita israelitaarā k'irāpait'ee, Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a.

⁸Ne-inaa p'ep'edee t'ūade jīpari auk'a oojida p'aru lino nāusaadee māk'aapa aide nonoree k'ajida oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee māk'aapa hilo nēedee oodadee. ⁹Ma p'aru kuadria bedap'eda, māgidee ne-inaa p'ep'edee t'ūade jīpari oojida; veinte centímetros chi teesoo; auk'a chi jobia. ¹⁰Made hilera k'īmari bijida. Ma hilera chaa māu pi-ia ōpee-ōpee bijida. Chi naapema hilerade bijida māu pi-ia rubí, crisólito, esmeralda. ¹¹Ai eerepema hilerade bijida turquesa, zafiro, jade. ¹²Ai eerepemade bijida jacinto, ágata, amatista. ¹³Ai eerepemade bijida topacio, ónice, jaspe. Ne-inaa nēedee oodade ma māu pi-ia abaa joot'i bijida. ¹⁴Ma māu pi-ia doce bijida, Israeldepa warrarā doce uchiadap'edaa perā. Māu pi-ia chaa iru warra t'ī aba pi-ia p'ā baji sellode p'ā bīpatak'a.

¹⁵Ne-inaa t'ūade jī bimerā, cadena nēedee cordonk'a oojida. ¹⁶Ichiaba argolla omé nēedee oojida chi joot'i bīpata ome. Ma argolla oojida ma ne-inaa t'ūade jīpari it'aik'a eerepema k'ī chaa bīdait'ee. ¹⁷Maap'eda ma k'ī chaa ma cadena k'ī abaapa jījida. ¹⁸Jōdee chi apema k'ī jījida ma efod ik'iade bi ne-inaa nēedee oodade. ¹⁹Ichiaba argolla omé nēedee oojida k'aat'idait'ee ma ne-inaa t'ūade jīpari edaik'a eerepema k'īde. ²⁰Ma awara argolla omé nēedee oojida k'aat'idait'ee ma efod isia edaik'a eere māk'aapa ma k'irride jīpari it'aik'a eerepai beemerā. ²¹Māpai oveja k'ara p'āp'āraadee cordonk'a sirat'idapa ma argolla ne-inaa t'ūade jīpari edaik'a eere k'aat'ida jījida ma argolla efodde k'aat'idade. Māgá ma ne-inaa t'ūade jīpari ichi badamāipai beeji. Ma jōma oojida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a.

²²Ma efod ek'ari jīmerā p'aru teesoo oveja k'ara p'up'uchiadee oojida. ²³Ma esājīak'a uria bijida, made Aarón poro t'īumerā. Ma uria chi i bedap'eda, pia k'aat'ijida Aaronpa jīk'āri jēnaamerā. ²⁴Ma p'aru teesoo bi ide granadillajōk'a bee k'ajida oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee māik'aapa hilo linoodee oodadee. ²⁵Ma granadillajōk'a bee p'aru i jōmaade k'adak'āri, ewaraa atabēi wājida. Ma ewaraa beedade campana chak'e nēedee ooda k'aat'i bi wājida. ²⁶Ma p'aru i jōmaade māga oojida p'aareerā poro waibia ichi mimia ook'āri, jīmerā. Ma jōma oojida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a.

²⁷P'aru Aaron–it'ee, chi warrarā–it'ee oojida lino nāusaadee, ²⁸chi p'aru pīrada porode jīpata, chi interior paara. ²⁹K'irride jīpari ichiaba oojida lino nāusaadee māik'aapa made nonoree k'ajida oveja k'ara p'āp'āraa, p'up'uchia, p'oree t'idadee. Ma jōma oojida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a.

³⁰Ichiaba poro jīrak'a nēedee oojida Aaronpa p'aru pīrada porode jīparide bidait'ee. Ma poro jīrak'a bi Aaron–it'ee aupai awara bijida. Sellode p'ā bipatak'a made nāga p'ā bijida: “Tachi Ak'ōre–it'ee awara bida”. ³¹Oveja k'ara p'āp'āraadee cordonk'a sirat'idapa māgī jījida ma p'aru pīrada porode jīparide. Ma jōma oojida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a.

Tachi Ak'ōre te oo aupadap'edaa

³²Tachi Ak'ōre ome unupata te oo aupajida. Israelitaarāpa jōma oojida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a. ³³Nāgee net'aa jōma Moisemaa ak'ipijida: ma te net'aa aide nībi ome: ganchos; tablas; pak'uru teesoo argollade t'i bidait'ee; postes; basas; ³⁴oveja imik'īra e k'īra p'oree t'ida te k'iruk'a bidamerā awaraa e pipiara bi ome; te edajāde t'iak'au bidepema cortina; ³⁵Tachi Ak'ōre baalteka bi, chi t'ap'a māik'aapa pak'uru teesoo awara āyaa ateezata; ³⁶mesa, net'aa aide bipata ome; pan awara bipata Tachi Ak'ōre–it'ee; ³⁷lámpara bipata nēedee ooda, chi lámpara, net'aa, aceite paara; ³⁸altar k'aipēe nēedee ooda, chi aceite ne–inaa ĩri p'urupata awara bidak'āri, ne–inaa t'ūa bapari paara; ma cortina te t'īupatade jōi bipata; ³⁹taawaik'a eerepema altar broncedee ooda chi rejilla, pak'uru teesoo, awaraa net'aa ome; pailak'a bi chi biiri ome; ⁴⁰te āuk'idāa t'iak'au bidepema cortina, chi poste, basa; chi t'īupata māipema cortina, chi jīk'ara, estaca, net'aa Tachi Ak'ōre ome unupata tede bipata paara; ⁴¹p'aru Aaron–it'ee, chi warrarā–it'ee k'aat'idap'edaa, ārapa jīdamerā ma tede p'aareerā mimia oodak'āri.

⁴²Israelitaarāpa ma ne–inaa jōma oojida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa jaradak'a. ⁴³Mapa Moisepa ārapa oodap'edaa unuk'āri, āra pia ak'iji māik'aapa āramaa pedee pia jaraji, jōma oodap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa jaradak'a.

Tachi Ak'õre ome unupata te bainĩ bidap'edaa

40 ¹Maap'eda Tachi Ak'õrepa Moisemaa mägaji:
²—Naarapema atanede naapema ewaride mi ome unupata te ne—edee ooda bainĩ bipíji. ³Te edajãde baalte'k'a bi bipíji mi ley p'ãda aide bi ome, mia parã ome pacto ooda k'irãpadamerã. Cortinapa te edajãde t'iak'au bipíji, ma baalte'k'a bi edupiara bi cuartode beemerã. ⁴Ma cortina taawaik'a eere bipíji mesa ne—inaa jõma aide bipata ome mãik'aapa lámpara bipata, chi lámpara paara. Maap'eda ma lámpara k'óoji. ⁵Altar nẽepa p'ẽeda ne—inaa t'ũa bapari aide paapata ichiaba bipíji ma cortina taawaik'a eere baalte'k'a bi k'ait'a. Te t'ũpatamã cortina jõi bipíji.
⁶Maap'eda taawapema altar ne—animalaarã mi—it'ee paa jõpipatamã te t'ũpata k'irapite bipíji. ⁷Maap'eda ma pailak'a bi bipíji mi ome unupata te t'ũpata k'irapite. Mamĩda k'ait'aara bipíji ma taawapema altar k'ãyaara. Maap'eda paniapa ipurupíji. ⁸Maap'eda chi te ãuk'idaa t'iak'au bi poste bainĩ bipíji mãik'aapa chi cortina jõi bipíji, ma te ãuk'idaa t'iak'au bi t'ũpatamãipema cortina paara.
⁹Maap'eda aceite olivodee ooda mi—it'ee awara bida atap'eda, ma te ãri wéjei. Ichiaba wéjei jõmaweda te edajãde nĩbi ãri. Mägá ma te aide nĩbi ome mi—it'ee aupai awara beeit'ee. ¹⁰Ichiaba ma aceite wéjei ma taawapema altar mi—it'ee ne—animalaarã paa jõpipata ãri aide nĩbi net'aa ome, ma altar ichita mi—it'ee aupai awara beemerã. ¹¹Auk'a wéjei ma pailak'a bi ãri mãik'aapa chi bĩri ãri, mi—it'ee awara beemerã.
¹²'Ma t'ẽepai ma te t'ũpata k'irapite Aarón ichi warrarã ome anéjei mãik'aapa k'uipíji. ¹³Aaron—it'ee p'aru awara bida jĩ bĩji mãik'aapa iru poro ãri aceite wéjei iru awara beemerã mãik'aapa mi—it'ee p'aare mimia oopariimerã. ¹⁴Maap'eda iru warrarã p'aru teesoo jĩ bĩji. ¹⁵Auk'a aceite wéjei ãra ãri Aarón ome oodak'a, ãra p'aareerã mimia oodamerã. Ma aceite ãra ãri week'ãri, jara k'inia bi Aarondeepa uchiadait'eerã ichita p'aareerã padait'ee.
¹⁶Moisepa jõma ooji Tachi Ak'õrepa jaradak'a. ¹⁷Mägá año aba Egiptodeepa uchiadak'ãriipa naapema atanede naapema ewaride ma te bainĩ bijida. ¹⁸Moisepa ma te bainĩ bipíji. Chi basa bipíji mãik'aapa ma tabla joot'ĩ bipíji. Maap'eda pak'uru teesoo t'ĩ bipíji argolla tablade badade. Maap'eda poste chi basade bainĩ bipíji. ¹⁹Te edajãde t'iak'au biit'ee cortina jõi bipíji mãik'aapa ai ãri bipíji chi ne—e k'aat'idap'edaa Tachi Ak'õrepa jaradak'a.
²⁰Maap'eda Moisepa ma mãu Tachi Ak'õre ley p'ãda ome ia bijii ma baalte'k'a bide, mägá israelitaarãpa k'irãpadamerã Tachi Ak'õrepa pacto ãra ome ooda. Maap'eda aide nĩbada argollade pak'uru teesoo t'ĩ bijii. Maap'eda ma baalte'k'a bi ãri chi t'ap'a bijii. ²¹Maap'eda ma baalte'k'a bi teedaa atee'píji mãik'aapa chi edupiara bi cuartode t'ũpatamã cortina jõi bipíji Tachi Ak'õrepa jaradak'a.

²²Maap'eda mesa te jāde bipiji norte eere, ma cortina taawaik'a eere.
²³Ma mesa ĩri pan Tachi Ak'õre-it'ee awara bida p'e biji, irua jaradak'a.

²⁴Ichiaba ma te jā sur eere, ma mesa k'ĩrapite lámpara bipata bipiji.
²⁵Maap'eda madepema lámpara k'ooji, Tachi Ak'õre k'ĩrapite ĩdaamerā irua jaradak'a.

²⁶Maap'eda altar k'aípee nēedee ooda te jāde bipiji ma edupiara bi cuarto t'iak'au bi cortina k'ĩrapite. ²⁷Maap'eda ma altarde ne–inaa t'ũa bapari paaji Tachi Ak'õrepa jaradak'a.

²⁸Maap'eda te t'ĩupatamāipema cortina jõi bipiji. ²⁹Maap'eda te t'ĩupata taawaik'a eere bipiji chi taawapema altar, aide Tachi Ak'õre–it'ee ne–animalaarā paa jōpipata. Māpai ne–animalaarā peep'eda, aide paaji māk'aapa net'a tau aneeji aide Tachi Ak'õre–it'ee paait'ee, irua jaradak'a.

³⁰Pailak'a bi bipiji Tachi Ak'õre ome unupata te t'ĩupata k'ĩrapite. Mamīda k'ait'aara bipiji ma taawapema altar k'āyaara. Maap'eda paniapa ipurupiji. ³¹Moisepa māk'aapa Aaronpa chi warrarā ome madepema pania joi atadap'eda, āchi jua, biiri ome siipachida. ³²Māga oopachida teedaa wādait'ee pak'āri māk'aapa altar k'ait'a wādait'ee pak'āri, Tachi Ak'õrepa Moisemaa jaradak'a.

³³Maap'eda Moisepa te āuk'idaa t'iak'au bipiji māk'aapa ma cortina jõi bipiji ma t'iak'au bi t'ĩupatamāi. Māgá Moisepa oo aupaji jōma Tachi Ak'õrepa jaradak'a.

Tachi Ak'õre jīrarapa ichi ome unupata te aneu ata cheda

³⁴Māpai Tachi Ak'õre jīrarapa ma te aneu ata cheji ak'ĩpiit'ee ichi arii bi māk'aapa ma te edajāde iru k'ĩra wāree beeji. ³⁵Tachi Ak'õre k'ĩra wāree mama bide Moisés p'oyaa teedaa wāk'aa paji, Tachi Ak'õre k'ĩra wāree mama bada perā māk'aapa ma jīrarapa ma te aneu ata cheda perā. ³⁶Jīrarara ma tedeeпа uchiak'āri, israelitaarāpa āchi te ne–edee ooda ěra atadap'eda, bedapachida ma jīrarara t'ěe wādait'ee. ³⁷Mamīda jīrarara āyaa wā–e pak'āri, āra jida āyaa wādak'aa paji. ³⁸Israelitaarā ode wādap'edaa chaa āstaawa unupachida Tachi Ak'õre jīrarara iru ome unupata te ĩri; jōdee p'ārik'ua ma te ĩri ma jīrarade t'ĩpitau unupachida.